

DIE LITERATUR
DER
PSYCHIATRIE, NEUROLOGIE
UND PSYCHOLOGIE

VON 1459—1799

MIT UNTERSTÜTZUNG DER
KGL. AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN ZU BERLIN

HERAUSGEGEBEN VON

DR. HEINRICH LAEHR
PROFESSOR UND GEH. SANITÄTSRATH.

BAND I.
DIE LITERATUR VON 1459—1699.

B E R L I N.
VERLAG VON GEORG REIMER.
1900.

Vorrede.

Die Psychiatrie, obwohl von der Kenntniss aller Theile des Organismus abhängig, stützt sich doch vorzugsweise auf die Neurologie und Psychologie. Mit ihrer Entwicklung und praktischen Verwerthung beschäftigten sich im 17. und 18. Jahrhundert Wenige. Erst nachdem im Anfange des 19. Jahrhunderts die Aerzte die Geisteskrankheiten als ihre Domäne, wie zu Hippokrates Zeiten, erklärten und an die Spitze der Irrenanstalten traten, wurden die Geisteskrankheiten wieder ein Gegenstand genauerer Forschung, zu der jedoch wenige Aerzte sich geneigt zeigten. Dies hat sich gewaltig geändert, als die Erkenntniss sich Bahn brach, dass auch bei diesen Krankheiten Hilfe möglich war, und als die Staaten die Zahl der Irrenanstalten vermehrten. Am Ende unseres Jahrhunderts, in dem nunmehr von jedem Arzte die Kenntniss dieser ärztlichen Disciplin verlangt wird, hat sich die Zahl der Anstalten und der in ihr wirkenden Aerzte um das Vielfache vermehrt. Gab es 1852 in Deutschland bei 47,141 644 Einwohnern nur 134 Anstalten mit 110 Aerzten und 11 622 Kranken¹⁾, so waren schon 1898 bei 52 279 901 Einwohnern deren 262 mit 741 Aerzten für 74 087 Kranke²⁾ vorhanden.

So sind denn gegenwärtig auf dem weiten Gebiete der Psychiatrie bald mehr der Forschung bald mehr der praktischen

¹⁾ Laehr, Ueber Irrsein und Irrenanstalten, nebst einer Uebersicht über Deutschlands Irrenwesen und Irrenanstalten. Halle, Pfeffer 1852. 8°.

²⁾ Laehr und Lewald, Die Heil- und Pflegeanstalten für Psychisch-Kranke im deutschen Sprachgebiete vom 1. Januar 1898. Mit col. geogr. Karte. Berlin, Reimer 1899. 8°.

Bethätigung zahlreiche Kräfte gewidmet. Kein ernstes Bestreben in einer von beiden Richtungen ist verloren. Jeder Irrthum trägt zu weiterer Aufklärung bei. Um so mehr wird es Bedürfniss, zu ermitteln, in welcher Weise sich aus der Vergangenheit die Gegenwart herausgearbeitet hat.

Wenn wir in der Geschichte der Psychiatrie des letzten halben Jahrhunderts häufig genug die Wahrnehmung machen müssen, dass Irrthümer sich eingeschlichen haben, welche schwer auszurotten sind, weil der Historiker der Gegenwart mehr subjectiv zu schreiben geneigt ist, und wir es daher der Zukunft überlassen müssen, aus dem vorhandenen Material ein objectives Urtheil zu gewinnen, so ist es zwar mühsamer, aber zuverlässiger, aus den Quellen früherer Jahrhunderte das damalige Wissen festzustellen. Schon das 18. Jahrhundert gewährte feste Stützpunkte, welche für die Entwicklung der Psychiatrie des letzten Jahrhunderts grundlegend waren. Ich glaube, ihre Bedeutung in einer Gelegenheitsschrift zum goldenen Jubiläum der Heilanstalt zu Nietleben nachgewiesen zu haben¹⁾.

Die Möglichkeit, aus den Quellen der früheren Jahrhunderte die Geschichte der Arzneykunde kennen zu lernen, wird durch die zahlreichen Hilfsmittel unterstützt, welche das 19. Jahrhundert uns verschafft hat, durch die wachsende Neigung der Gegenwart, die Geschichte der einzelnen Disciplinen aufzuhellen, und durch die Unterstützung, welche die Universitäten mehr und mehr der Geschichte der Medicin durch Errichtung eigener Lehrstühle zu Theil werden lassen. Kann man doch jetzt schon von einer Wiener Schule unter Prof. Puschmann und von einer Berliner Schule unter Prof. Pagel sprechen, welche beide durch zahlreiche Schriften vertreten sind²⁾.

Es schien der Arbeit daher werth, auch für das Gebiet der Psychiatrie, Neurologie und Psychologie die Quellen früherer Jahrhunderte heranzuziehen und für die Geschichtsforschung mehr als

¹⁾ Laehr, die Literatur der Psychiatrie, Neurologie und Psychologie im XVIII. Jahrhunderte. 2. Aufl. Berlin. Reimer 1895. 4°.

²⁾ Beispielsweise sei auf ein Cabinetstück feinsinniger und mühsamer Geschichtsforschung aufmerksam gemacht: „Max Neubauer, die historische Entwicklung der experimentellen Gehirn- und Rückenmarksphysiologie vor Flourens“. Stuttgart, Enke 1897. 362 S. 8°.

bisher nutzbar zu machen. Wenn die Kenntniss davon für den Geschichtsforscher eine Nothwendigkeit wird, so ist es für den Praktiker, der seinen Beruf auf wissenschaftlicher Grundlage ausüben will, ebenfalls ein Bedürfniss, sich mit den Schriften derer vertraut zu machen, die vor ihm ein gleiches Ziel verfolgten. Mit geläuterten Kenntnissen ausgerüstet wird der letztere unter vieler Spren noch manches verwerthbare Korn finden, oft sich den aus Mangel von Hilfsmitteln entsprossenen Irrthum der früheren Zeit nunmehr erklären, vielleicht auch Prioritätsstreite vermeiden können.

Mancher Leser wird überrascht sein, dass das Thermometer schon so früh zur Ermittlung der Körpertemperatur benutzt worden ist, dass Brunner Hunden das pancreas zu physiologischen Zwecken excidirte, wobei sie meist mit dem Leben davonkamen, dass nicht selten schon damals Nieren und Milz entfernt, dass Gehirnoperationen häufig vorgenommen wurden, und dass schon 1792 Andreae das 18. Jahrhundert als das der nervösen Constitution bezeichnete. Die Erfolge der sympathetischen Mittel und der Nichtberührung offener Wunden haben in der Gegenwart ihre Erklärung gefunden.

Man kann auf verschiedenen Wegen dem Forscher wie dem Praktiker das Quellen-Material vorlegen, um es für sie nutzbar zu machen. Ich habe den chronologischen gewählt, um den jeweiligen Kulturzustand in einer gewissen Reihenfolge zur Kenntniss zu bringen und die Möglichkeit einer selbsteigenen Ergänzung zu erleichtern.

Das vorliegende Werk hat während des mehrjährigen Druckes eine Erweiterung des Umfanges erfahren. Eifrige und findige Antiquare fuhren fort, mich mit Quellen zu versehen. Es ist daher nicht zu vermeiden gewesen, dass manche Bücher theils nach verschiedenen Ausgaben, theils der Inhaltsangabe wegen doppelt verzeichnet sind¹⁾.

Ich habe es nicht unterlassen, eine besondere Aufmerksamkeit auf die Dissertationen zu richten. In früheren Jahrhunderten waren sie von höherem Werthe als jetzt. Abgesehen davon, dass bis zu den Zeiten Haller's meist die Professoren sie abfassten und

¹⁾ Es sind im nachfolgenden Werke 16396 Schriften von 8565 Autoren mit 2778 Inhaltsangaben enthalten.

die Respondenten nur ihre vita hinzufügten, enthalten sie in der Regel eine viel sorgfältigere und genauere Angabe der Literatur über den von ihnen behandelten Gegenstand, als dies heute üblich ist, und einzelne von ihnen tragen wie heute zur Erweiterung der Wissenschaft bei. Es ist nicht ohne Interesse, dass auch auf dem Gebiete der Psychiatrie, Neurologie und Psychologie der Zahl wie dem Inhalte nach die Dissertationen der Universität zu Leiden den Vorrang vor anderen behaupten¹⁾.

Oeffentliche Bibliotheken können nicht dem verhältnissmässig beschränkten Gebiete einer Specialwissenschaft eine besondere Aufmerksamkeit zuwenden. Ich habe daher die von mir gesammelten und benutzten Werke der Heilanstalt Schweizerhof übergeben und stelle sie Forschern zur Benutzung anheim.

Dass manche Mängel des vorliegenden Werkes mir nicht verborgen geblieben sind, kann man mir wohl glauben, der ich eine Reihe von Jahren mich damit beschäftigt habe. Der Inhalt ist von mir so gestaltet, wie ich ihn für weitere Forschungen am geeignetsten hielt. Mein Ziel, eine quellenmässige Geschichte der Psychiatrie der früheren Jahrhunderte zu schreiben, ist nicht erreicht. Möge die langwierige Vorarbeit, die in diesen Bänden enthalten ist, nicht fruchtlos gewesen sein und Anderen, welche das gleiche Ziel verfolgen, den Weg abkürzen und erleichtern!

¹⁾ Bei dieser Gelegenheit kann ich nicht umhin, dem Bibliothekar der Reichsbibliothek zu Leiden, Herr Louis de Petit, meinen verbindlichsten Dank dafür abzustatten, dass er die 100 Bände, in welche die dortigen Dissertationen eingebunden sind, durchgesehen und mir die Ergebnisse zur Disposition gestellt hat. Wenn er hinzufügt, dass die Dissertationen von 1605—1651 nicht gedruckt worden sind, so möchten die zahlreichen in vorliegender Sammlung aus dieser Zeit angeführten Dissertationen zu der Muthmassung berechtigen, dass sie nur nicht aufbewahrt wurden.

Zehlendorf, im November 1899.

Heinrich Laehr.

Inhalt des ersten Bandes.

	Seite
Vor 1500	1
1500—1549	5
1550—1599	41
1600—1649	114
1650—1699	251
Nachtrag: 1470—1699	529
1470—1499	531
1500—1539	533
1540—1559	541
1560—1579	555
1580—1599	570
1600—1619	606
1620—1629	642
1630—1649	651
1650—1669	664
1670—1689	702
1690—1699	738

Vor 1500.

- 1459. Clericus, Jac.** (Toparcha in Beauvoir), *Historia temporis sive Diarium earum rerum, quae Atrebatii, et in totis finitimis contigerunt.* 1459—1461. (Spricht sich gegen das Beseßensein aus und bringt Beispiele von grausamen Torturen und Verurtheilungen; angeführt auch in: de Haen, *Magie*. Leipzig 1775 p. 98. Nach Boas erklärte zuerst unter den Christen *Origines* die Irren als von Dämonen Beseßene.)
- **Meyer, Jac.,** *Annales Flandriae ad 1459.* (Spricht sich in Beispielen gegen das Bestehen der *Magie* aus.)
- 1470. de Saliceto, Guil.,** *Chirurgia.* Venet. 1470. fol. *Haller*, *Bibl. chir.* I p. 140. (p. 330 *Laesiones capitis graves sanatae.* p. 304. In *hydrocephalo externo ustio.*)
- 1477. Lumen animae seu liber moralitatum.** Ulm 1477. fol.
- 1480. Albertus Magnus,** *De arte intelligendi, docendi et praedicandi res spirituales et invisibiles per res corporales et visibiles etc.* Ulm 1480. fol.
- **Arnoldus de Villa Nova,** *Tractatus de bonitate memoriae. Phlebotomia. De confectionibus. De decoratione.* MS. 11 pp. 4°. 1480 (?).
- 1486. Avicenna,** *Libri quinque canonis de medicina et antidotarium.* Fol. I a (c. sign. aij.) rubro: *Liber canonis primus quem princeps Aboali Abinsceni de medicina edidit. Translatus a magistro Gerardo Cremonensi in Toletum ab Arabico in Latinum. Verba Aboali Abinsceni.* (In fine lib. v.): *Adest hic complementum libri quinti qui dicitur antidotarium libri totius canonis regis Aboali Hassen filii Hali Abinsceni cujus complemento totus iste liber finitus est, summa ac diligentia emendatus. Impressus Venetiis impensis ac ingenio magistri Petri Manser Gallici et*

- sociorum. Anno incarnationis Domini, MCCCCLXXXVI, die x mensis Junii. F. 1 cum sig. ee.: Libellus Avicennae de viribus cordis translatus ab Arnaldo de Villa Nova Barchinee feliciter incipit. Tractatus primus de origine spiritus et generibus ejus et principiis suae generationis et informationis. Capitulum primum de origine spiritus. (In fine:) Expletus est libellus de viribus cordis quem princeps Avicenna edidit. Impressus Venetiis anno incarnationis Domini, 1486. 496 l. 4°.
- 1487.** Malleus malleficarum (Auctor Henr. **Kramer**, lat. Institutor, et Jacob **Sprenger**, S. l. e. a. sed Argentorati.) Joh. Pryss. 1487. 129 pp. fol. (1. edit.)
- 1489.** **Rhazes**, Liber de secretis i(n) medicina q(ui) liber aphorismorum) appellatur. In: Janus *Damascenus*, Aphorismi. Bonon. 1489. 4°.
- **Bauerius** de **Baueriis** (Baverius), Consilia medicinalia sive de morborum curationibus liber. Bonon. 1489. Venet. 1553. Par. 1521. Strassb. 1542. 1543. fol. (Cons. 86 Memoriae debilitas.)
- *Mensa philosophica*. Haec mea mensa docet cognomine philosophorum, quae cui vis et quo sunt comedenda modo etc. Ampressum. 46 pp. Heidelb. 1489. 4°.
- 1491.** **Ravennati** (de Tomasiis), Pet., Phoenix s. artificiosa memoria. Venet. 1491.
- 1492.** **Poncetti**, Ferd., (Cardinalis), De venenis commentarius L. III. Venet. 1492. fol. Rom 1521. Bas. 1562. fol. *Haller*, Bibl. med. pr. I, 472. (Hydrophobia.)
- 1493.** **Benedictus**, Alex., Anatomia s. Historia corporis humani. Venet. 1493. 8°. Par. 1514. 4°. Bas. 1522. 4°. *Haller*, Bibl. med. pr. I, 475. (Opisthotonus lactea urina effusa, castoreo sumto, tandem sanatus. Aversus cephalaeam medicos salivam movisse, inuncto hydrargyro.)
- 1494.** **Hentisberl**, G., Tractatus de sensu composito et diviso. Declar. et expos. *Gaetani* supra easdem etc. Venet. 1494.
- **Sprenger**, Jac., Malleus maleficarum de lamiis et strigibus et sagis aliisque magis et daemoniis eorumque arte, potestate et poena tractatus tam veterum quam recentiorum sanctorum. Norimb. 1494. 8°.
- 1496.** **Gordon**, Lilium medicinae. Venet. 1496. fol. (p. 119 Viscum album contra epilepsiam.)

- 1497. Montagnana, Barth.** *Concilia . . . Tractatus tres de balneis patavinis, de compositione et dosi medicinarum, antidotarium ejusdem.* 387 pp. Venet. fol. (Cons. 7 Agrypniae causa hepar. Cons. 43 Imparitates primarum viarum epilepsiae causa.)
- **Platearius, Jo.,** *Pract. brevis.* Venet. 1497. fol. (Contra epilepsiam ova cum sanguine humano. Sanguinem de scapulis ope cucurbitulae eductum cum ovis corvi post finem paroxysmi epilepsiae aegro dat bibendum.)
- **Gualnerius, Ant.,** *Omnia opera.* Papiæ 1497. fol. *Haller*, *Bibl. med. pr.* I, 460. (Omnes aegritudines recenset et propria sua consilia dat. In tenesmo non dandos clysteres solutivos, nisi mollientes praecesserint. Suppositorium opiatum, quod in intestinum se receperat, per vomitum redditum fuisse. Multum superstitionis.)
- **De Monte Gnana siye Barth. Montagnana,** *Selectio operum, in quibus ejusdem consilia, varique tractatus alii, tum proprii, tum oscitirii continentur,* Lib. unus et alter. Venet. 1497. fol. Lugd. 1525. 4°. Frcf. 1604. Norib. 1652. (IV Consilia de aegritudine cerebri, nervorum. Cons. 43 Epilepsia ex impuritate viarum primarum.)
- **Jamblichus, Chalcyd.** *Index eorum quae hoc in libro habentur.* *Jamblichus* de mysteriis Aegyptiorum, Chaldaeorum etc.; *Proclus* in Platonianum Alcibiadem de anima atque daemone. *Proclus* de sacrificio et magia. *Proclus* de daemonibus. *Expositio Prisciani et Marsilii* in Theophrastum de sensu, phantasia, intellectu. *Synesius* Platonius de somnio. *Xenocratis* liber de morte. *Manitii* Ficini liber de voluptate. 184 pp. Venet. 1497. (Latein. Uebersetzungen.)
- **Rhazes** (Abu Bekr Muhammad Ben Zakhariah Alrazi), *Liber ad Almansorem,* Bergam. 1497. fol. (c. 19 Therapia commotionis cerebri. Tr. VIII c. 10 Therapia hydrophobiae.)
- **Petrus Hispanus,** *Summa experimentorum s. thesaurus pauperum.* Antw. 1497. (Epilepsiam medicamento ex castoreo, apopanace, antimonio et sanguine draconis sanata esse.)
- **Rentzius, Andr.,** *Comment. in Hippocratem de insomniis.* Venet. 1497. (Vertit etiam *Hippocratis* de natura humana.)
- 1498. Ficinus** (Florentinus), *Marsilius, De triplici vita libri tres.* Primus de vita sana, sive de cura valetudinis eorum, qui incumbunt studio literarum. Secundus de vita longa. Tertius de vita coelitus comparanda. Apologia quaedam, in qua de

medicina, astrologia, vita mundi. Item de magis, qui Christum statim natum salutaverunt. Quod necessaria sit ad vitam securitas et tranquillitas animi. Praeclarissimarum sententiarum hujus operis brevis annotatio. 99 l. Venet. 1498. 4°. (c. 24 Agrypniae therapia.)

1498. Galenus, Ch., Liber de praesagatione, interprete G. Valla. Venet. 1498. fol. (De femina Pyladem amante. De servo ex metu melancholico. De *Boethi* filia clam vetita devorante. De *Boethi* delicata uxore, aliis a priorum medicorum auxiliis curata.)

— **Matthaeolus, Perusinus, Artis memorativae seu de praeceptis artificialibus et regulis medicinalibus ad augendam memoriam tractatus.** Lps. 1470 absque anno Riv. excusam. Argent. 1498. 4°. *Haller*, Bibl. med. pr. I, 466.

— **Theodosius, Chirurgiae Lib. IV.** Bergam. 1798. fol. (Lib. II c. 2 Ventriculus cerebri destructus sanatus.)

1499. Bertapalla, Leon., Super quartum Avicennae etc. Venet. 1499. fol. *Haller*, Bibl. med. pr. I, 458. (Tr. II c. 12 Laesiones cerebri.)

— **Chiromantia.** Opus pulcherrimum chiromantiae cum multis additionibus noviter impressum. Ex divina philosophorum academia sec. naturae vires ad extra chiromantitio diligentiss. collectam. Venet. 1499.

1500.

Scotus, M., Incipit liber physionomiae: quem compilavit magister Michel *Scotus* ad preces D. Federici *Romani* cum interpretatorio etc. Michaelis *Scoti* de procreatione et hominis physionomia opus feliciter finit. 46 l. 4°.

Torella, G., Dialogus de dolore, cum tractatu de ulceribus in pudenda evenire solitis. 60 l. Romae 1500. 59 l., Romae 1500. 4°. *Haller*, Bibl. med. pr. I, 479.

1501.

Cratis Thebani, Cynici philosophi Eple aureis sentencijs referte theologie consentanee. Pallia non Cynicum faciunt atri que cuculli. Non baculus curuus pera nec ipsa facit. Ast animus recti semper seruator et equi. Et qui fortune spernere dona potest. Impressum Nurmberge per Ambros. Hueber. Anno domini 1501. 4°.

Hund, Magnus, Anthropologicum de hominis dignitate, natura et proprietatibus, de mentis partibus et membris humani corporis. De iuvamentis nocumentis, accidentibus vitij remedijs et physionomia ipsorum. De excrementis et exeuntibus. De spiritu humano ejusque natura partibus et operibus. De anima humana et ipsius appenditijs. 119 l. Monac. 4°. (Compilatio ex Arabibus et *Galeno*.)

1502.

Benivenius, Ant., De abditis nonnullis ac mirandis morborum et sanationum causis liber. Florent. 1502. 4°. Par. 1526. fol. Bas. 1529. 8°. Hardervic. 1584. 8°. *Зуд:* *Haller*, Bibl. med.

pr. I p. 490. (c. 8 De daemonomania. c. 47 Memoriae debilitas, c. 47 Causa morbus gravis. c. 185 Apoplexiae causa alapa. c. 46 Catalepsis. n. 66 Cardialgia. c. 20 Cardialgiae causa acus deglutitus, c. 2. 85 Vermes. c. 48 Tetani causa venaesectio infausta. c. 103 Unguenta capiti. c. 100 Capitis dolorum causa insecta. c. 46 Epilepsiae causa plethora et sanguinis congestiones ad caput.)

1503.

Caballus, F., De anima pastillos theriacos et theriacum ingrediente liber. In: *Cermisonus*, Ant., Consilia. Venet. 1500, p. 87—94. fol. Auch in: *Montagnana*, Bart., Consilia. Venet. 1514, p. 407—413. fol.

Cermisonus, Ant., Consil. med. contra omnes fere aegritudines etc. Venet. 1503. fol. (n. 3 De mania. n. 1. 2 Cephalalgia. n. 2 Cephalalgiae causa gastrica vitia. n. 8 Therapia amnesiae. n. 6 Ischias. Consilium contra venenum canis rabidi p. 136. n. 1 Hysteria. n. 5 Vertigo.)

de Fulgineo, Gentilis, Consilia peregrina ad quaedam morborum corporis humani genera. Venet. 1503. fol. (n. 2 Therapia capitis imbecillitatis. In hydrophobiae therapia nigellae semen.)

Paulus, Summa philosophia naturalis Magistri *Pauli* veneti nouiter recognita et a vitiis purgata ac pristina integritati restituta. Venet. 1503. fol.

1504.

Cocles, Barth., Anastasis chiromantiae et physiognomiae, ex pluribus et pene infinitis autoribus. Bonon. 4°.

von Dobczyce, Jo., Opusculum de arte memorativa. Krakau 1504.

Flachius, Diss. de colico dolore. Jen. 4°.

de Villanova, Arnold, (Arnaud de Villeneuve), Expositiones visionum, quae fiunt in somnis. Opp. omn. Lyon 1504. fol. (Mit Bormort v. Thom. Murchius.) Par. 1509. Vened. 1514. Lyon 1520. (fol. 97 Ejus electuarium contra epilepsiam.)

1505.

Alexander Benedictus, Medicus Veronensis, Opp. Veron. 1505.

(Libr. VII, Prax. c. XXV Bestätigung der Befessenheit von zwei Frauen.)

Clapiceus, Jac., De dolore capitis cum fluore albo muliebri con-

silium. Exstat eo in opere, quod Jos. **Lautenbachius** collegit et edidit. 10 pp. Frcf. 4°.

Lautenbach, Jos., Consilia medicinalia. Venusti: Frcf. 1505. 4°.
(Cons. 99—103 Ischuria. Cons. 21. 22. 90—98 De mania.)

Sibutus, Ge., Ars memorativa multum utilis et fructuosa. Colon. 1505. 4°.

1506.

Binder, Udalricus, Epiphania medicorum. Speculum videndi utinas hominum. Clavis aperiendi portas pulsuum. Berillus discernendi causas et differentias febrium. 1506. 4°. *Haller, Bibl. med. pr. I, 492.* (De palpitatione cordis.)

Campegius, Symphorianus, Libelli duo. Primus de medicinae claris scriptoribus, in quinque tractatus divisus, quorum primus doctissimorum medicorum laudes percurrens, magiae partes commemorat et reprobat, regesque, qui in medicinis claruerunt pertractat. 2. est de philosophis, qui in medicinis claruerunt. 3. de viris ecclesiasticis, qui in medicinis claruerunt, et in ea arte scripserunt. 4. est de Italis, qui in medicinis claruerunt et scripserunt. 5. de claris medicis, qui in Gallia, Hispania, Anglia et Germania claruerunt. Secundus liber est de legum divinarum et humanarum conditoribus et scriptoribus, atque de pseudopropheta Mahometo. Symphoriani Campegii et Seb. Choppini in legem Mahometicam dialogus. Campegii de corporum animorumque morbis, eorundemque remediis opusculum, in duos partitum libellos. Primus introductorius est in practicam Galeni: Secundus aegritudinum animorum curativus. Religionis evangelicae et christianae ex gentilium et philosophorum argumentis comprobatio. Ejusdem aphorismi, sive, collectionum libellus in decem capita divisus. Opera Hippocratis parva noviter de graeco in latinum traducta, libri septem, **Andr. Brentio** interprete. Primus, de natura hominis: secundus, de victu: tertius, de tuenda valetudine: quartus, medicinae lex: quintus, jusjurandum: sextus, demonstratio, quod artes sunt: septimus, invectiva in obtrectatores. **Alexander aphrodiseus** de febribus, **Ge. Vallo** interprete. **Al. Benedicti** aphorismi, sive, collectionum libellus de medici atque aegri officio. Quaedam epistolae ad **Symph. Campegium**. Lugd. 8°.

Gatinaria, Marcus, De curis aegritudinum totius corporis cum *Almanzor*is practica. Lion 1506. 4°. Lind. 1525. 8°. *Haller*, Bibl. med. pr. I. p. 465. (In ischiade balnea oleosa.)

1507.

Antonius Benivenius, Medicus Florentinus, Libellus de aëditis nonnullis ac mirandis morborum, et Sanationum, causis. Flor. 1507. (In Cap. XXVI Besessenheit eines Soldaten.)

Courtin, Ergo apoplexiae phlebotomia. Par. 8°.

Wellendorfer, Decalogium Virgilii (Wellendorffer) Salzburgensis, de metheorologicis impressionibus et mirabilibus naturae operibus. Lps. 4°. (Fol. XLIII: Et strumosos homines in utroque sexu saepissime in Saltzburga vidimus tempore nundinarum accedentes ex patria prope Carinthiam que vocatur Pintzkau in vulgari. Kropf vom Trinf-waffer.)

1508.

Scotus, Mich., Physiognomia ac de hominis procreatione. Par. 8°.

1510.

Beroaldus, De terrae motu et pestilentia. Argentor. 4°. (Terror causa apoplexiae.)

Plutarchus, De tranquillitate et securitate animi etc. 1510. 4°.

1512.

Galenus, abbreviatus a Symphoriano **Champlero**, De passionibus mulierum, de passionibus cujusque particulae corporis. Lion 1512. 8°. Auch: *Haller*, Bibl. med. pr. I, 271.

1514.

De Gradibus, Jo. Matth., Ferrarius, Consiliorum . . . secundum viam *Avicenne* ordinatorum utile repertorium. Additis . . . Rabbi *Moyse* de regimine vite quinque tractatibus . . . Nec non sacri doctoris Raym. *Lulij* . . . de secretis nature libris duobus nunc primum in lucem editis. 113 ff. Venet. fol. 1514. (n. 4 Cephalaeae caussa sanguis, n. 6 Uterus, per consensum. n. 3 Therapia capitis. n. 44 Cardialgia. n. 73 Ischuria. n. 101 Hydrophobia. n. 82 Hydrophobiae causa contagium per salivam. n. 82 Hysteria. n. 8. 70. 71 Nymphomania. n. 20 Hebetudo visus. n. 102 Hydrophobia.)

Montagnana, Barth., Consilia . . . cum tribus tractatibus de balneis Patavinis etc. (Consil. n. 47 de mania. n. 1. 75 Cephalalgia n. 54 Tremor capitis. n. 53 Apoplexia. n. 122 Lipothymia. n. 225 Hysteria. n. 254 Ischias. n. 142 Cardialgia. n. 48 Consilia de aegritudinibus nervorum. n. 54. 145 Tremor. n. 54 Hebetudo visus. n. 164 Vertigo. n. 182. 187. 194. 220 Stranguria.)

1515.

Halbach von der Porten, Dan., De cognoscendis et curandis animi morbis ex Galeni sententia. Regiom. 1515. 4°. Venet. 1515. 4°. **Seitz, (Sytz), Alex.**, Phÿsiol. und philof. Abhÿdl. über den Schlaf, Traum, Schlafreden und Schlafwandeln. Landsÿhut, Schweiz. 4°. Infinita naturae secreta quibuslibet hominibus contingentia, praevidenda, cavenda ac prosequenda declarant in hoc libro contenta: Physionomia summi Aristotelis. Physionomia Micaelis Scoti. Physionomia Coclitis. Chyromantia ejusdem cum approbatione Achilini. Papiae. fol.

1516.

Campegius, Symphorianus, Symphonia Platonis cum Aristotele, Galeni cum Hippocrate, Hippocratica philosophia ejusdem, Platonica medicina de duplici mundo, cum ejusdem scholiis. Speculum medicinale Platicum: et apologia literarum humaniorum. Par. 8°.

Chamicus, Jo. Brabus, De capitis vulneribus Lib. Coimbricae. fol.

Dioscorides, Anazarbeus (Pedacius), De medica materia libri V. De letalibus venenis, eorumque precautione et curatione. De cane rabido; deque notis quae morsus ictusque animalium venenum relinquentium sequuntur, deque eorum curatione lib. unus. Interprete Marc. *Virgilio*. Graece et latine. Par. 1516. fol. p. 148—156. 753 pp., Colon. 1529. fol. (L. VI c. 36 In hydrophobia contagium per salivam. L. VI Cauterium actuale in hydrophobia, p. 148—156 de rabioso cane.)

Dodonaeus, Rembert, Praxis medica. Amst. 8°. (Cerebri sinus corruptus in coma.)

Guainerius, Ant., Practica Ant. Guainerii papiensis. Prologus. Incipit tractatus de egritudinibus capitis etc. In hoc volumine aggregati sunt omnes tractatus quos clarissimus et verissimus

medicine interpres Ant. *Guainerius* papiensis ad diversos corporis humani egritudines edidit. Et aureum est volumen: et juvenibus ad opus practicum noviter accedentibus maxime utile. Et diligentissime emendati per prestantissimum artium et medicine Doctorem magistrum Hieronymum *Faventinum*. 148 ff. Monza 1516. fol.

1517.

Albertus magnus, De memoria et intellectu Libr. II. Venet. 1517. fol.

Bostadius, Albertus Magnus, De memoria et intellectu. Venet. 4°.

Caellus, Ludovicus, (Richerus), Libri XVI lectionum antiquarum.

Bas. 1517. 1599 fol. (In l. IX de deliriis, melancholia, animi morbis.)

Stroemer, Henr., Decreta medica de ebrietate. Ips. 1517. Tr. 1531. 4°.

1518.

Artemidorus, Daldianus, De somniorum interpretatione libri quinque. De insomniis, quod Synesii cujusdam nomine circumfertur. 164 l. Venet. 24°.

Berengarius, Jac., De fracturis calvariae s. cranii. Bonon. 1518.

4°. Venet. 1585, 4°. Leyden 1629. 1651. 1715. 8°. *Haller*, Bibl. med. pr. I, 500. (Multa medicamenta. p. 71 Vulnus cranii epilepsiae causa. c. 13 Laesiones capitis graves sanatae. c. 7 Apostema cerebri. c. 5 Commotio cerebri.)

Guainerius, Ant., Liber de venenis. Papiæ. 4°. (c. 12 Effectus contagii hydrophobiae 18 annos post morsum.)

Palmarinus, Jul., De morbis contagiosis L. VII. Pars. 8°. (p. 266

In hydrophobia contagium per osculum hydrophobi hominis. p. 274 In therapia hydrophobiae suppurantia, p. 277 Palmarii pulvis p. 265 Hydrophobia. p. 274 In therapia sepsis per mercurium sublimatum.)

Plinius Secundus, Naturae historiarum L. XXXVII. Hagenov.

1518. fol. (L. VII c. 50 Amaurosis caussa somnium. L. XXVIII c. 11 Therapia cephalaeae. L. XXVIII c. 17 Therapia comatis. L. XXVIII c. 13 Therapia cardialgiae. L. VIII c. 41 In hydrophobia rad. rosae sylvestris. L. XIV c. 22 Ebriositas. L. XI c. 52 Frontem rotundam specficare animum iracundum, velut hoc vestigio tumoris apparente. L. XXX c. 11 Phrenitides therapia. L. XXX c. 1 u. 2 Magia. L. XXVIII c. 17 Remedia ad dolores nervorum. L. XXVIII c. 14 Therapia tenesmi. c. 63 Nymphomania. L. XXIX c. 5 In hydrophobia excissio sic dicti vermi-

culi sub lingua. L. XXVI c. 7 Therapia singultus, L. XX c. 6 Allium sativum combustum e melle datum.)

Verföhrung beyder Seele und Leibes durch geistliche, leibliche Arznei. Straßb. 4°.

1519.

Gazio, Ant., De somno et vigilia libellus. Basel 4°. Auch im Anhänge zu Opp. Constantini Africani. Vol. II. Bas. 1536. 4°.
Savanarola, Jo. Mich., Practica. Venet. fol. (p. 688 Pica cinereum.)

1520.

de Largelata, Petr., De chirurgia libri VI. Venet. 1520. fol.
Haller, Bibl. med. pr. I, 454. (De dolore ischiadico.)

Manardus Jo., Epistolarum med. libri sex 1520. Par. 1528. Argent. 1529. Lion 1549. Bas. 1540. fol. Hann. 1611. *Haller*, Bibl. med. pr. I, 515. (L. IX Epist. 2. X, Epist. 4 De mania. L. XVI Epist. 5 Maniae caussa phlegma. L. III Epist. 3 Lapis armenius in mania. L. XV Epist. 4 Gutta serena, Spirituosa in oculis instillanda. L. XVI Epist. 5 Cephalalgia, Paraphrenitidem negat se vidisse. Epilepticos se multos sanasse, sed ante annum aetatis 21. Epist. L. XVII n. 1. Therapia topica imbecillitatis. L. VI Epist. 1 Laesiones capitis. L. VI n. 1 Laesio cerebri magna non necessario letalis. L. XX n. 2 Cardialgia. L. VIII Epist. 1 Cardiognus. L. III Epist. 12 Ephialtis. L. III Epist. 2. 3 Therapia ephialtis, L. III n. 2 In therapia paeonia. L. XVII Epist. 1 Hypochondriasis. L. XV Epist. 2 Nyctalopia. L. XIII Epist. 5 Nymphomania. L. XX Epist. 7 Stupor. L. XVI Epist. 2. L. XIX Epist. 3 Hebetudo visus, L. VI Epist. 6 Causae, Epist. 4 Therapia, L. XII Epist. 2.)

de Varignana, G., Secreta sublimia ad varios curandos morbos. Venet. 1520. Lion 1522. Bas. 1597. (II c. 9 Therapia imbecillitatis. Tr. 1 Serm. III c. 2 Laesiones capitis. Tr. X c. 5 Cardialgia. Tr. II c. 10 Therapia convulsionum. Tr. 19 c. 2. 3 In therapia ischiadis stercora. Tr. XIV c. 1 Therapia ischuriae. Tr. III Serm. IV c. 2 Hydrophobia.)

de Villanova, Arn., Opera. Additus est tractatus de philosophorum lapide intitulatus. Lugd. fol. Bas. 1585. fol. (Expositiones visionum, quae fiunt in somnis, ad utilitatem medicorum. De bonitate memoriae. De amore heroico. Remedia contra maleficia. De tremore cordis.)

1521.

Baverio, (Baverius), Consilia medicinalia, sive de morborum curationibus liber. Pavia 1521. Strassb. 1542. 1543. (II, 34

Cephalalgia. n. 1 Imbecillitas capitis. Cons. 1. 11. 12. 15. 25. 54. 77
Cerebri atonia, 83 frigiditas pituita. n. 31. 85 Cardialgia. Cons. 66 Hemi-
plegia. n. 33. 51. 68 Ischias. Cons. 85 Lipothymia. n. 27 Hysteria.
n. 41 Tremor. n. 9. 14 Vertigo. X Epist. 2 Vertigo. n. 20 Stranguria.

1522.

Indagine, Jo., Introductiones apotelesmaticae elegantes, in chyro-
manticam, physiognomiam etc. Steinheim. fol.

Mathie de Miechow-Mieckowita, Artium et medicinae doct. eximii
Canonici Cracoviensis etc. Pro conservanda hominum sanitate
familiarissima, collecta stilbo. Cracov. 1522. 1535. 4°. (Sm
(3. Abschnitte rühmt er, daß für Melancholische ein Wein, bereitet aus
Buglossa, Sennae und Rosen von ganz besonderer Wirkung sei, daß über-
haupt Melancholischen und Traurigen Wein das verdorbene Blut verbessere.
Der 4. Abschn. ist überschrieben: De aqua. Aqua rosismarini consortat
cerebrum.)

1523.

Galenus, Claud., De temperamentis, libri tres, Th. *Linacro* inter-
prete. Rursus atque diligentius recogniti, pag. 10. 15. 21.
Seorsim editi sunt Parisiis. 1523. fol. Accedit ejusdem de
inaequali intemperie. Liber eodem interprete, cum commen-
tariis Jac. *Silvi*. Lugd. 1549. 12°.

Niphus, Augustinus, (Eutyclus Philotheus dictus), Parva naturalia
viz. physiognomica, de animalium motu, de longitudine et brevi-
tate vitae, de juventute et senectute, de respiratione, de morte
et vita, de memoria et reminiscencia, de somno et vigilia, de
insomniis, de divinatione naturali, etc. Venet. 1523. fol. 1550. fol.

1524.

Erasmus, Thom., De libero arbitrio. 99 pp. 4°.

1525.

Crinitus, Petr., De honesta disciplina, libri XXV. Par. fol. (L. III
c. 6 De viribus atrae bilis: ac de eurylocho, et poeta *Malacho*, qui gra-
viter eo morbo ad insaniam vexarentur. L. XV c. 4 De viribus et aegri-
tudine amoris, ac de ejus remediis, copiose relatum ex Arabum commen-
tariis. L. XXV c. 1 Qui maxime homines comitiali morbo vexarentur, et
quibus argumentis agnoscantur.)

Galenus, Pergamenus, Opera. Aldus. Venet. 4°.

Leone Toscano, De insomni, vertente *Tricasso*, Venet. 1525. 8°. **Petri Hispani**, Summa experimentorum s. thesaurus pauperum. Lugd. 4°. (p. 253 Eos qui nomina Casparis, Balthasaris et Melchioris collo suspensa gestant, epilepsiae expertes manere.)

1526.

Fernelius, Jo., Galliae medicus, De Abditis rerum causis. Venet. 1526. (L. II c. XVI p. 802 bestätigt er die Magie aus eigener Erfahrung.) **Hippocrates**, Ἀπαντα τὰ τοῦ Ἱπποκράτους. Venet. 1526. (Erste und feltene Ausgabe. 6 Bl.) (Gariopontus) **Passionarius**, Galeni: egritudines a capite ad pedes usque complectens. Lugd. 4°. **Zimara**, M. Ant., Antri magico-medici pars II. In qua arcana naturae, sympathiae et antipathiae rerum in plantis, animalibus, animaliumque morbis et partibus, signaturae internae rerum etc. Acc. portae intelligentiarum sive canones Hebraeorum, Chaldaeorum, Arabum etc. Frcf. 526. (Vgl. 1626.)

1527.

Calvus, Fabr., De praedictionibus L. II. de coacis, de somniis, de flatibus, de carnibus. 1527. 12°. **Perotti**, Nic., Cornucopiae ling. Lat. Ven. Ald. 1527. (p. 51 Symptome und Heilung des Tarantismus.) **Scribonius Largus**, Compositiones 271. Bas. 1527. 1529. 8°. Par. 1528. *Haller*, Bibl. med. pr. I, 166. (Saepe superstitiosus et vanus. Medicinam ipse fecit, et c. 28 aegri meminit, quem, cum stercus per os rejiceret, clystere oleoso et aphronitto curaverit. Theriacae quidem vocem habet, ut tamen non remedium significet ex vipera sumtum, sed medicamentum adversus viperarum morsus. c. 1 In therapia cephalaeae torpedo loco dolenti imposita. c. 25 Therapia cardialgiae, c. 97 tenesmi.) **Synesius**, episcopus Cyrenes, De insomniis, liber. Extat graece cum Artemidoro. Venet. 4° et cum caeteris ejus operibus. Par. 1553. fol. Latine interprete Marsilio Ficino, cum Augerii Ferrerii libello de insomnio. Lugd. 1549. 16°. Graece et latine ex interpretatione Dion. Petavii, inter opera ejus edita 132 pp. Lutet. 1612. fol.

1528.

- Aegineta**, Paulus, De re medica. Venet. 1528. fol. Bas. 1538. fol. (L. III c. de epilepsia. Colicae pictonum per romanam ditionem grassantis a convulsionibus epilepticis concomitatae mentionem facit.)
- Crampier**, Symphorianus, (Campegius, Camperius), De corporum animorumque morbis et eorum remediis. Lion. 8°.
- Frank**, Sebast., Von dem greümlüchen Laster der Truntenhant. Zuftenfelden 1528. 1531. 8°.
- Galenus**, Cl., De primis facultatibus, de temperamentis, de animi adfectibus. Par. 1528.
- , De cognoscendis curandisque animi morbis, Bern. *Donato* interprete. Par. 1528. 8°. Ex *Guintheri* versione Bas. 1529. 4°. Gallice Par. 1557. 16°. *Haller*, Bibl. med. pr. I, 237.
- Guintherus**, J., (Winter), De facultatum naturalium substantia quod animi mores corporis temperaturam sequantur. De priorum animi cujusque affectuum adgnitione et remedio. Par. 1528. Her. 1534. 1547. 12°.

1529.

- Aurellanus**, Cael., Tardarum passionum L. V. Bas. 4. „Effectus musices, ut loca dolentia saltum sumerent, et palpitando decusso dolore mitescant.“
- Dioscorides**, De venenum ictu morsuve relinquentibus animalibus, simulque de rabido cane. In *seiner*: De materia medica libr. VI, fol., Colon. 1529, p. 725—753.
- Ficinus**, Marsilius, De studiosorum sanitate tuenda L. I, De vita producenda L. II, De vita coelitus comparanda. L, III. *Haller*, Bibl. med. pr. I, 470. (c. 25 Therapia amnesiae.)
- Fienus**, Thom., Pro sua de animatione. Lovan. 12°.
- Galenus**, Cl., Aliquot libelli per G. J. *Andernacum* partim recogniti, partim nunc primum versi: 354pp. Bas. 1529. 8°. (Inest: quod animi mores corporis temperaturam seq., de vitiis animi et eorum remediis, de atra bile etc.)
- , Libri: corpus temperaturam animi mores sequi; de vitiis animi; de sectis: introductio; de optimo corporis statu, de bona valetudine, de elementis, de atra bile, de tumoribus praeter naturam prodierunt a J. *Guintherio* recogniti. Bas. 1529. 4°.
- Hundt**, Magn., Rüglicheß Regiment samt dem Bericht der Erzenen

- wider eglische Krankheit der Brust, sonderlich wider den Husten, Brustschne, Beschreibung des Adems, dabey ein kurzer Bericht wider die Beschwer des Hauptes und Schwindel, und Regiment wider die ungehorfame Krankheit des Podagrams. Epj. 1529. 8°.
- Ringelbergius**, Joa. Fortius, De interpretatione somniorum. Antw. 1529. Lugd. 1531. 8°. Bas. 1538. 8°.
- Schrick**, Mich., Nützlich Büchlein von Kunst und Tugend der gebrannten Wasser. Nürnberg. 1529. 1601. 4°. Auch: *Haller*, Bibl. med. pr. I, 521.
- Valla**, Ge., De corporis commodis, et incommodis L. III. Quorum primus, de anima: secundus de corpore etc. Argent., 1529. 1531. 8°.

1531.

- Agrippa ab Nettesheym**, Henr. Corn., Opera in II Tomis. 694 pp. Lugd. 1531. L. III Col. 1533. 8°. (p. 1 De occulta philosophia. L. I p. 1 Quomodo à tricipli mundo virtutes colligant, tribus his libris monstrabitur. p. 2 Quid sit magia, quae ejus partes, et qualem oporteat esse magiae professorem. p. 4 De quatuor elementis, et eorundem qualitibus, et in se invicem permixtionibus. p. 15 Quomodo elementa sint in coelis, in stellis, in daemonibus, in angelis, in ipso denique deo. p. 14 De generibus compositoriiis. quomodo se habeant ad elementa: atque quid elementis ipsis conveniat cum anima et sensibus et moribus. p. 17 De virtutibus rerum occultis. p. 19 Quomodo virtutes occultae infunduntur rerū speciebus. ab ideis per rationes animae mundi, stellarumque radios: et quae res hac virtute magis abundant. p. 28 De inimicitarum inclinationibus. p. 34 Quomodo res inferiores subsunt corporibus caelestibus, et quomodo humanum corpus, ipsarumque hominum exercitia et mores stellis et signis distribuuntur. p. 71 De fascinatione, atque ejus artificio. p. 74 De vultu ac gestu, corporisque habitudine figura, et quae ex his quibus stellis respondeant: unde physiognomia, et metoposcopia et chiromantia, divinationum artificia sua fundamenta habeant. p. 88 De geomantia, hydromantia, aëromantia, pyromantia, quatuor elementorum divinationibus. p. 90 De mortuorum reviviscentia, de longaeva dormitione atque inedia. p. 93 De divinatione, quae per somnia fit. p. 94 De furore et divinationibus quae in vigilia fiunt, de melancholici humoris potentia, quo etiam daemones nonnunquam in humana corpora illiciuntur. p. 97 De formatione hominis, de sensibus externis et internis ac mente; de triplici animae appetitu, ac passionibus voluntatis. p. 100 De passionibus animi, et earum origine, differentia et speciebus. p. 101 Quomodo passiones animi mutant corpus proprium permutando accidentia et movendo spiritum. p. 102 Quomodo passiones animi immutant corpus per modum imita-

tionis à similitudine. Item de transformatione ac translatione hominum, et quas vites vis imaginativa non solum in corpus, sed etiam in animam obtineat. p. 104 Quomodo passiones animi etiam operantur extra se in corpus alienum. p. 106 Quod passiones animi plurimum juvantur ab opportunitate coelesti et quam necessaria sit in omni opere ipsa animi constantia. p. 107 Quomodo animus humanus conjungi potest cum coelestium animis et intelligentiis, atque simul cum illis mirabiles quasdam virtutes rebus inferioribus imprimere. p. 108 Quomodo animus noster potest permutare et ligare res inferiores ad id quod desiderat. p. 109 De sermone, atque virtutibus verborum. p. 111 De sermonibus complexis et carminibus, incantamentorumque virtutibus et adstrictionibus. p. 113 De incantamentorum mirabili potentia.

L. II p. 184 De musicali harmonia ejusque viribus ac potentia. p. 202 De animae humanae compositione et harmonia. p. 106 De sole et luna, eorumque magicis rationibus. p. 233 De characteribus, qui à rebus ipsis similitudine quadam abstrahuntur. p. 239 De anima mundi et coelestium, juxta traditiones poetarum et philosophorum. p. 240 Idem ratione confirmatur.

L. III p. 258 De duobus caeremonialis magiae adminiculis, religione et superstitione. p. 262 Quomodo his ducibus anima humana scandit in naturam divinam, efficiturque miraculorum effectrix. p. 287 De intelligentiis et demonibus, ac triplici illorum genere eorumque cognomentis variis, deque infernis et subterraneis daemonibus. p. 296 De corporibus daemonum. p. 304 De lingua angelorum, eorumque cum inter se, tum nobiscum collocutionibus. p. 315 De anima humana, et per quae media jungatur corpori. p. 356 De humanae animae potestate, in mente, ratione et idolo. p. 359 De gradibus animarum et eorundem interitu, aut immortalitate. p. 362 De vaticinio et furore. p. 362 De prima specie furoris, à Musis, p. 364 De secunda à Dionysio, p. 365 De tertia, ab Apolline, p. 368 De quarta, à Venere. p. 369 De raptu et ecstasi, et vaticiniis quae iis qui morbo comitali et syncope corripuntur, et quae agoni zantibus contingunt. p. 371 De somnio prophetico. p. 379 De abstinentia, et jecunis, et castitate, solitudine, et animi tranquillitate atque assensu. p. 392 De consecrationibus et earum ratione. p. 445 Petri de *Abano* Heptamerō, seu elemēta magica. p. 478 De speciebus magiae caeremonialis quam Goetiam vocant, epitome G. *Pictorii Villiniani*. p. 496 An sagae vel mulieres vulgatim expiatrices nominatae, ignis mulcta sint damnandae, per eundem *Pictorium*. p. 501 C. *Plinii* Secundi naturalis historiae mundi libri XXX c. I et II cum commentario in eadem *Plinii* capita magiae naturalis brevissimum, sed eruditum, compendium complectente. p. 531 De fascinationibus Disp. elegans et erudita. p. 536 De materia daemonum, seu illorum daemonum, qui sub lunari collimitio versantur, ortu, nominibus, officiis, illusionibus, potestate, vaticiniis, miraculis et quibus mediis in fugas compellantur, isagoge C. *Pictorii*

Villingani. p. 559 *Gerardi Cremonensis geomantiae astronomicae libellus*. p. 574 *Arbarel de magia, seu pneumatica veterum tum magorum populi Dei, tum magorum gentium, illustratione gloriae et philanthropias Dei*, p. 603 *Ars notoria nunquam edita*. p. 661 *De incantatione et aduratione, collique suspensione epistola authoris incerti*. p. 665 Jo. *Triemii Abbatis Spanheimensis in libr. suos de steganographia, epistola sine praefatione apologica*, p. 672 et ex ejusdem *Quaestionum libello*. Q. V de reprobis atque maleficis. Q. VI de potestate maleficarum. p. 678 et Q. VII de permissione divina. p. 688 P. N. D. L. S. S. antiquitatis studiosi, diversa, divinationum genera.)

Galenus, Cl., *De theriaca ad Pisonem liber*. Jo. G. *Andernaco* interprete. 32 l. Par. 4°.

—, *Documentum de puero epileptico, interprete Nic. Leonicensi*, Bas. 1531. fol. (Purgatio, tum nonnulla diaetetica et oxymel, praesagia ex insomniis, et quomodo morbos simulantes sunt deprehendi.)

Guinther, J., *De theriaca ad Pisonem*. Par. 1531. 1534. 4°. Bas. 1531. fol.

Indagine, Jo., *Chiromantia. Physiognomia, ex aspectu membrorum Hominis. Periaxiomata, de faciebus Signorum. Canones astrologici, de judicijs Aegritudinum. Astrologia Naturalis. Complexionum noticia, juxta dominium Planetarum*. Argent. fol: *Ærit vielen fðñnen fðlðfðñ*.

Jason a Pratis, *De arcenda sterilitate et progignendis liberis*. Antw. 1531. *Haller*, *Bibl. med.* pr. I, 511. (Vampyros etiam coire cum uxoribus; necesse sit cor palatransfigere, cadaver comturere.)

Stromer von Aurbach, H., *Ein getrewe, bleißige und ehrliche Berwarnung, widder das heßliche Laster der Trunkenheit und durch Georgium Spalatinum gedendßcht*. 10 l. Witteb. 4°.

—, *Decreta medica de ebrietate*. Lps. 1531. 4°.

1532.

Albucasis, *Chirurg. L. III*. Argent. 1532. fol. (P. I c. 12. *Ustio calvariae in mania*, c. 9 in *amnesia*. P. I c. 48 in *diuturno dolore artuum ex violentia*. P. II c. 85 *Laesiones cerebri*. P. I c. 2 In *apoplexia ustio commissurae coronalis*, c. 8 *passim in capite*. P. II c. 3 In *therapia hemi-craniae arteriotomia temporalium*, P. I c. 5 *ustio*.)

Alcinous, *Platonicus, De corpore, membrisque hominis, atque animae viribus caput: et alterum de causis morborum. Extat de doctrina Platonis, qui graece et latine editus est, lib. Lutetiae*. 1532. 8°.

Nicander, Jd., Theriaca et alexipharmaca versibus latinis reddit. Colon. 8°.

—, Von der Tugend des Theriaks. Marburg. 8°.

1533.

Agrippa, Cornelius, De philosophia occulta L. I et II. Antw. fol. und L. III Coelln 1533. 8°. (Altwater aller Geisterbeschwörer und Schatzgräber.)

Benedictus, Alex., De omnium a capite ad calcem morborum causis, signis, differentiis, indicationibus, et remediis L. XXX. Venet. 1533. Bas. 1549. 1572. fol. *Haller*, Bibl. med. pr. I, 475. (Sanavit feminam, quae a daemone obsessa putabatur. Serius ut feminae sepeliantur, monet. Lethargum pilulis purgantibus superavit, catochum subducta per glandem alvo, ita vermibus expulsis. Maniacorum aliquot curationes per repositos menses, per purgantia pharmaca. A paraphrenitide hemiplegia.)

Corvus, Andreas, Chiromantia. Extat cum Barth. *Coclitis* physiognomiae compendio. Argent. 8°.

Esculapius, De morborum, infirmitatum passionumque corporis humani causis descriptionibus et cura. Gedruckt in der Physica S. Hildegardis, Argent. 1533. fol. und in: Experimentarius medicinae. Argent. 1544. fol.

Martinus, Jac., *Avicennae* caput. 29 tertii canonis fen. I tractatus primi de canonibus universalibus curationis dolorum capitis latine convertit. Burgis 1533.

Scotus, Mich., Physionomia, comprende cose secrete della natura, bastanti ad ogni astrologo. Venet. 8°.

1534.

Hippocrates, Epidemicorum Libri VI, vers. ab H. *Cruserio* et *Cru-*
seri Commentarii. Par. 1534. Venet. 1538. Bas. 1570. (L. VI
n. 1 Cephalalgiae caussa cranii obliquitas.)

Paulus Aegineta, De Re medica. Colon. 1534. fol. (L. III c. 7.
c. 8. L. VI c. 90 Inflammatio cerebri. L. III c. 14. 16. 17 De mania.
L. I c. 5 Absynthium contra maniam, impedit generationem bilis, L. III
c. 14 acetum ante somnum, etiam scilliticum contra maniam. L. III c. 14

Animi delectatio contra maniam. L. III c. 14 Balnea frig. contra maniam. L. III c. 14 Fomentationes praecordiis curant maniam. L. III c. 14 Haemorrhoidum restitutio sanat maniam. L. III c. 14 In mania hirudines capiti. L. III c. 14 Mania sanata menstruorum restitutione. L. III c. 16 Narcotica in mania. L. III c. 14 In mania purgantia lenia et fortiora. L. III c. 22 In gutta serena obscuritas et hebetudo. L. III c. 22 Emetica in amaurosi. L. III c. 22 In amaurosi hirudines temporibus. L. III c. 22 spiritiosa oculis instillanda, sternutatoria. L. II c. 39 De dolore. L. III c. 4 Cephalalgia, c. 11 Memoriae debilitas. L. III c. 18 Apoplexia, L. III c. 18 In therapia apoplexiae apophlegmatismi, L. III c. 18 clysmata, L. III c. 18 sternutatoria, L. III c. 18 ustio, oleum sulphuratum aliaque, c. 18 venaesectio. L. VI c. 90 Fractura cranii. L. III c. 9 Lethargus, c. 10 Comavigil, catochus, c. 9 In therapia comatis capillorum evulsio, clysmata acria, cucurbitulae occipiti cum et sine scarificatione, fomentationes capitis post rasionem, purgantia cum castoreo, sinapis mus in capite, sternutatoria, vesicatoria ad exulcerationem femorum et crurum, diuretica. L. III c. 10 Catochus. L. III c. 7 Encephalitis suturas distendi, c. 8 Erysipelas cerebri. L. VI c. 90 Inflammatio membranae cerebri. L. III c. 43 Colica saturnina epidemica transiens in epilepsiam et paralytin. L. III c. 19 Convulsiones. L. I c. 9 In therapia convulsionum Heliotropium. L. III c. 77 Ischias. L. III c. 77 In therapia ischiadis clysmata, emetica, emplastra, hirudines, scarificatio, suppurationis continuatio. L. III c. 77 In therapia ischiadis acria topice, L. III c. 77 purgantia, L. III c. 77 sinapi. L. III c. 15 Ephialtes, L. III c. 15 In therapia paeonia, purgantia. L. V c. 3 Hydrophobia, L. V c. 3 In prophylaxi et therapia ustio, L. V c. 3 suppuratio vulneris diuturna, L. V c. 3 acria. L. II c. 36 Lipothymia. L. III c. 71 Hysteria, uterus strangulatus. L. VI c. 3 Hydrocephalus. L. III c. 57 Priapismus. L. I c. 1 Pica gravidarum. L. III c. 6 In phrenitide inflammatio membranarum ipsiusque cerebri: distinguenda a delirio consensuali; in therapia balnea, opium, scarificatio, unctio, venaesectio frontis. L. III c. 22 In nyctalopia venaesectio, purgantia, apophlegmatismi, vapor jecoris hircini cocti. L. III c. 21 Imbecillitas spiritus visorii. L. IV c. 54 Laesiones nervorum. L. III c. 41 Tenesmus. Causa intestini recti vitia, stercus accumulatum, in therapia mucilaginoso, oleoso, evacuantia. L. III c. 56 Satyriasis letalis affectus, in therapia refrigerantia topica. L. I c. 13 In therapia siriasis topice refrigerantia, vitellus ovi, ramenta cucurbitae. L. III c. 20 Tetanus, in therapia oleum, venaesectio, cucurbitae. L. III c. 21 Tremor. L. III c. 12 Vertigo, in therapia arteriotomia, scarificatio, sternutatoria. L. VI c. 117 Luxatio vertebrae. L. VI c. 98 Fractura vertebrae. L. III c. 22 In strabismo auxilia mechanica. L. I c. 7 Suturae capitis discedentes. L. I c. 60 Temperamentum.)

Themistius, Opera h. e. paraphrases et orationes. Alexandri
 Aphord. lib. II de anima et de fato unus. Venet. 1534. fol.

1535.

Berengarius, Jac., Tractatus perutilis et completus de fractura cranei. Venet. 1535. 1629. 1651. 4°.

Confalonierius, Jo. Bapt., De vini natura ejusque alendi ac medendi facultate. Bas. 4°.

Fracastorius, Hier., Homocentrica et de causis criticorum dierum per ea, quae in nobis sunt. Venet. 1535. 4°. Trew. 1538. 8°. *Haller*, Bibl. med. pr. I, 523. (Ita quando ad cholera melancholia accedit, septimo die maximam fieri irritationem. Cum vero cholera triduanum faciat paroxysmum, melancholia quartanarium, si uterque humor fuerit in culpa, ex concursu horum humorum paroxysmum in die septimo maximum fieri, et eo irritationem et crisin consequi. Lunae efficaciam rejicit.)

Thriverius, Hieremias (Brachelius), in tres libros Galeni de temperamentis et unum de inaequali temperie commentarii quatuor, nequaquam ex aliis collecti, sed propriis rationibus instructi. 30 pp. Lovan. 1535. 8°. Lion. 1547. 12°.

1536.

Barlandi, Hub., Epist. med. de aquarum destillatarum facultatibus, de fluxuum ventris et haemorrhoidum generibus, inter quae enucleatur P. *Aeginetae* de haemorrhoidibus caput. Antw. 8.

Blanchelli, M., De morbis particularibus a capite ad pedes, et de omnium febrium genere opus. Venet. fol.

Cocles, Barth., Naturalis philosophiae ac med. doctoris physiognomiae et chiromantiae compendium quantum ad partes capitis gulamque et collum attinet. 99 l. Argent. 16°. (29 Köpfe in Holzschnitt und eine Menge Chiromant. Zeichen und das Buchdruckerzeichen von Joh. Albert. 16°.)

Constantinus Africanus (aus dem 11. Jahrh.), Gesamtausgabe seiner Werke von H. *Petrus*. Bas. 1536. Auch *Haller*, Bibl. med. pr. I, 426. (Davon im 7. Theile: „De melancholia.“ „De passionibus mulierum.“ „De animae et spiritus discrimine.“ „De passionibus mulierum.“)

Constantinus Africanus, De incantationibus et adjurationibus epistola. In I. Opp. fol. Bas. 1536, p. 317—320.

Dryander (Eichmann), Jo., Anatomia capitis humani. 3 l, 11 pl. Marp. 4°.

Eustratii et aliorum comm. in libros Aristotelis de moribus. Venet. fol.

- Fumanellus Veronensis**, Ant., Comm. de vino et de facultatibus vini deque quorundam quaesitorum dissolutione. Venet. 4°.
- Galen**, O., Liber de palpatione, tremore, rigore, convulsione. Interpr. W. Lavachio. 28 l. Venet. 12°.
- Guinther**, J., Opera diversa de tremore, formis morborum, praestantissima secta, ratione medendi per venaesectionem, sanguinis missione ad *Erosistratum*, facultate purgantium medicamentorum, quot et qualiter et quando purgare necesse sit. Par. fol.
- Hegendorphinus**, Chr., Aristotelis libelli, de longitudine et brevitate vitae: et de divinatione per somnum, latine translati et scholiis illustrati. Addito textu graeco. Bas. 4°.
- Indagine**, J., Chiromantia. End dit boec leert van drie naturlike consten als chiromantia; astrologia naturalis; physiognomia. Utrecht 1536. fol. 3ns Franç. v. Ant. de Moulin. Rouen. 8°.
- (Jobsten, W.)**, Die befeffene Magb von Lebuss im J. 1536. Hauber, Bibl. mag. 1743 p. 490—500.
- Massa**, Nic., Introductio anatomiae, Venet. 1536. 1559. 4°. *Haller*, Bibl. med. pr. I, 533. (Vidit in cerebro inque cerebello apostemata, post paralyisin lateris oppositi.)
- Picus**, Joh. Franc. (Mirandula), De phantasia liber. In quo, quae imaginationis facultas, natura, quaeque et erroris causa sit et quibusque remediorum praesidiis in occurri possit, clarissime ostenditur et accuratissime describitur. 88 pp. Bas. 1536. 1566. 16°.

1537.

- Agrippa ab Nettesheym**, H. Corn., De incertitudine et vanitate scientiarum declamatio inuectiva, denuo ab autore recognita et marginalibus annotationibus aucta. 322 pp. Lyon 1537. 16°. 4°. Leid. 1644. 16°. Col. 1675. 12°. *Haller*, Bibl. med. pr. I, 529. (p. 1 De scientiis in generali. p. 2 De literarum elementis. p. 3 De grammatica. p. 4 De poësi. p. 5 De historia. p. 7 De dialectica. p. 8 De sophistica. p. 10 De arte memoratiua. p. 17 De musica. p. 26 De specularia. p. 33 De physionomia. p. 34 De metoposcopia. p. 35 De chiromantia. p. 39 De somnispicia. p. 40 De furore. p. 41 De magia in genere. p. 42 De magia naturali. p. 44 De magia venefica. p. 45 De goetia et necromantia. p. 47 De cabala. p. 49 De philosophia naturali. p. 52 De anima. p. 54 De morali philosophia. p. 57 De imaginibus. p. 65 De mendicitate. p. 71 De mulieribus aulicis. p. 80 De nobilitate. p. 96 De arte inquisitorum.)

- Brilli de Lendeneria**, Hippol., De affectu colico tractatus. Venet. 4°. Auch: Bibl. med. pr. II. 35.
- Eichmann, J.**, Anatomiae pars prior, in qua membra ad caput spectantia recensentur et delineantur. Cum tab. Marp. 4°.
- Ferrus, Ant.**, De morbo gallico et ligni sancti multiplici medicina, et vini exhibitione. Rom. 1537. 4°. Haller, Bibl. med. pr. II, 33. (L. II p. 62. 66 Cephalaeae caussa pituita.)
- Mochius, P.**, De cruciatu exilioque cupidinis. Par. 8°.
- Simon de Lowicz**, Enchiridion medicinae pro tyrunculis hujus artis quam compendiosissime collectum. etc. Cracov. 4°. (Im Abſchnitte Remedia singulorum morborum gibt er eine Uebersicht von Mitteln gegen die Epilepsie an, wie z. B. Sanguis hominis, Cameli cerebrum, Testes ursinos, Cerebrum mustellae, Coagulum leporis, Pulvis cranei hominis anterioris etc. Bei der phrenitis empfiehlt er eine Unmasse ähnlicher Mittel.)

1538.

- Aristoteles**, Περί ψυχῆς. Bas. 8°. (Griech. Text mit Einleitung des Jac. Faber Stapulensis.)
- Calanii**, Prosp., Paraphrasis in libros *Galen*i de inaequali temperie et de tuenda valetudine, de atra bile, de sanguinis missione in pleuritide, de sapore austero, acri et acido, de cordis tremore, de melancholia flatuosa. Lugd. 1538. 8°. Gallice, Par. 1550. 12°. Auch: Haller, Bibl. med. pr. II, 42. (De melancholia flatulenta quam mirachialem vocant, cum pluribus symptomatibus complicata.)
- Galen**, C., Περί κρασιῶν βιβλία τρία. Τοῦ αὐτοῦ περὶ ἀνωμαλίου δυσκρασίας. Ἱπποκράτους ὅρκος. Galeni de temperamentis libri tres, ejusdem de inaequali intemperie libellus. Bas. 16°. Thoma *Linacro* interprete. Cum isagoge in eosdem libros, et scholiis marginalibus longe doctissimis, per Jac. *Sylvium*. Lugd. 1558. 24°.
- Mundella**, Aloysius, Epistolae medicinales, variarum quaestionum et locorum *Galen*i difficultium expositionem continentes. Ej. annotationes in A. Musae *Brassavolae* simplicium medicamentorum examen. Bas. 1538. 1543. 4°. Haller, Bibl. med. pr. II, 39. (Ad gravem auditum etiam cranii perforationem suadet et cauterium. n. 9 In hydrophobia cancer.)
- Nemesius**, (Βίσιος v. Ephesus im 4. u. 5. Jahrh.), Περί φύσεως ἀνθρώπου. Lat. Leyden 1538. Griech. u. lat. Antw. 1565.

- Halle 1802. *Ins Englische* Lond. 1636. *Ins Deutsche*: Salz. 1819, B. d. Natur des Menschen vom psychol. wie vom physiol. Standpunkte.
- Paulus Aegineta**, Libri septem. Ed. graec. Bas. 4°. (Περὶ μελανχολίας καὶ μανίας καὶ ἐκστατικῶν III, 14, p. 30 ὑπὸ θεραπείᾳ μανίας c. 14.)
- Portius**, Simon, De capitis dolore, encomium. Neap. 8°. Florent. 1551. 4°.
- Scaligeri**, J. Caes., Hippocratis de insomniis commentarii. Selingiaci 1538. 4°. Lion 1538. fol. 1539. 4°. Bast. 1561. fol. Giss. 1610. 8°. Amst. 1654. 12°. *Αὐτῶν*: *Haller*, Bibl. med. pr. II, 41. (Pugnat pro sectione venae in latere opposito, ejusque quam remotissimae, ut eo plus sanguinis in vulnus veniat. Sua etiam exempla adducit.)

1539.

- Benedictus**, Al., De re medica. Bas. 1539. fol. (L. I c. 28 Maniae causa menstruorum suppressio. L. I c. 26 Catalepsis causa vermes. L. XXII c. 4 Ebriositas. Cons. II Phrenitis. n. 3 Vertigo.)
- Cornarius**, Janus, *Artemidori* libri IV de somniorum interpretatione. De auguriis et manuum inspectione libri IV. Latine reddidit. Bas. 4°.
- Gazius**, Ant., De somno et vigilia, libellus. Extat cum Constantini Africani operibus reliquis. Bas. fol.
- Vesalius**, Andr., Epist. docens venam axillarem dextri cubiti in dolore laterali secundam, et melancholicum succum ex venae portae ramis ad sedem pertinentibus purgari. 66 pp. Bas. 4°. *Haller*, Bibl. med. pr. II, 32. (Lucem ab anatome mutuam hic medicinae clinicae praeferre tentavit. Derivationem in universum ad inflammationes internas requiri. Deinde, cum vena azygos venas intercostales producat, ea vero vena in latere dextro cavae se venae inmittat, dextram cubiti venam proprius cum omnibus thoracis venis conjungi, eam ergo in pleuritide secari debere. Si vero pleuritis in superioribus costis sedem fixerit, quae venas habent ad venam cavam pertinentes, tum dextra vena cubiti ad dextri lateris pleuritidem, ad sinistram sinistra tundenda est. Haec in P. *Brisot* adversarios, qui etiam apud Caesarem agebant, ut legibus suam revulsionem tueretur. Sed Principem etiam Pedemontii vena oppositi lateris pertusa interiisse agebant. Porro haemorrhoides sedem habere in ramis venae portarum, non ad venam cavam. *Haller*.)

1540.

Antonius, Ludov., De occultis proprietatibus L. V. Olys. fol.

Austrius, Seb., De puerorum morbis. Bas. 8°. (n. 3 Hydrocephalus. n. 48 Tenesmus. n. 17 Strabismus. n. 38 Singultus.)

Eteriani, Hug., Scriptoris ex media antiquitate illa non aspernandi, de anima corpore jam exuta, Liber, ad Clerum Pisanum seu de regressu animarum ab inferis cum scholiis et vita autoris: nunc primum in lucem editus. 109 pp. Colon. 1540. 24°. (c. 1 recenset Ecclesiasticos doctores, quorum scriptis ad hoc negotium usus est. c. 2 Originem et naturam rationalis animae, deque ea varias philosophorum assertiones. c. 3 Ex animae potentij et operationibus ejus immortalitatem, et ad corpus coniunctionem intelligi. c. 4 Animam non fieri ex traduce, sed tamen eam ex corporis coniunctione contrahere originale peccatum. c. 5 Quomodo anima in corpore sit. c. 6 Diluitur objectio, quae contra superiora posset opponi, et infertur animae immortalitas. c. 7 Animae immortalitas exemplis conuincitur. c. 8 Dignitatem hominis uel hinc declarari, quod creata omnia eius dominio subsint. c. 9 Quod animam corpus egrediens, à bonis malisque angelis obseruetur. c. 10 Beatos et damnatos positos corporibus se agnoscere. c. 11 Quod sit magnum cahos inter saluatos et perditos. c. 12 Vnum gehenne ignem non ex aequo omnes cruciare. c. 13 Animas in inferno suas poenas deplorare. c. 14 Non omnia quae credit et obseruat Ecclesia scripturam tradidisse. c. 15 Animis sacrificia aliaque pia opera multum opis adferre. c. 16 Christianorum corpora honorifice tractanda et sepelienda. c. 17 Hoc ipsum deo gratum, et hominibus salutare esse. c. 18 Animam in inferno summa desiderari fidelium uiuentium pietate. c. 19 Maximam esse miseriam mortalium. c. 20 Non esse expirantes immoderate lugendos. c. 21 Atque hinc dehortatur mulierculas. c. 22 Eos quos indecentius amamus, citius permissu dei à fati nobis eripi. c. 23 De aduentu Antichristi, et eius tyrannide. c. 24 Heliam aduenturum ad confutandum strenue Antichristum. c. 24 De aduentudine ad gnerale iudicium. c. 26 De mortuorum resurrectione, et conflagratione mundi. c. 27 Bonorum et malorum enarrationem continet.)

Galenus, Cl., De praecognitione ex insomniis, Aug. *Cadaldino* interprete. Explicauit Leonh. *Jacchino*. Lion. 4°. Edidit etiam J. *Velsius*. Antw. 1544. 8°. Lion 1549. 16°. *Haller*, Bibl. med. pr. I, 249. (Insomnia oriuntur a flava bile. Ut ante cruris resolutionem praecesserit somnium de lapide, quo crus fractum fuerit. Ut sanguinis fluxum somnium portenderit, in quo aegro videbatur, se in sanguine stare.)

Manardus, Jo., Epistolae medicae. Bas. fol. (L. VI n. 1 Laesio cerebri magna non necessario letalis.)

Melanellius, Matth. Th., De melancholia s. atrae bilis morbo ex

Galen, *Raffi* et *Aetii*, voluminibus collectum latinum fecit una cum *Stephani Magistri* exquisitissimo oculari collyrio, nunc primum latine edito. Antw. 4°. *Haller*, Bibl. med. pr. II, 50.

Melanchthon, Ph., Commentarius de anima. Vitenb. 8°.

Polidamus, Vas., De capitis doloribus, cum experimentis. Sn: Libri de re medica. Bas. 8°.

Struthius, Jos., Ars sphygmica, s. pulsum doctrina supra 1200 annos perdita et desiderata, omnibus tamen medicinam cum nominis celebritate maximaque utilitate facere volentibus summe necessaria L. V. Bas. 1540. 1555. 1602. 8°. *Haller*, Bibl. med. pr. II, 49. (Medicinam etiam apud *Solimannum* fecit, et artem Patavii docuit a. 1535, et in Poloniam reversus ibi consenuit; non ille meticulosus, qui in peste pulsum tentare non timuerit. Ex libris quidem veterum plurima sumsit, et ex arithmeticiis calculis, ex natura minus. Quinque fecit classes pulsum, magnum, celerem, frequentem, vehementem, mollem. His ex classibus cum mediocritate conjunctis pulsus fecit simplices 15, compositos 17. Quietem *superam* vocat, quae post distensionem, *inferam*, quae post contractionem succedit. Habet et alia nova nomina, pulsum *eurhythum*, qui pro temperamenti et aetatis ratione saliat; *arhythum*, qui aetati non respondeat, *heterorhythum*, qui aetatis alienae sit, *scrhythum*, qui nullius. Hos porro rhythmos cum arte musica comparat, ex distensione longa, brevi, semibrevis, minima, excessu duplo, triplo, sesquialtero, sesquitercio. Alias classes sumit ex spasmis, quos pulsus multis figuris exprimit. Trementem, hecticum, serpentem distinguit. L. II De pulsu dignoscendo. Subtilem poscit digitum, quo constrictiones distinguat et dilatationes. Anomaliae pulsum ab arteria profunda, resecta. Pulsus modicus, depressus, figuris expressi non illepidis. Raritas et crebritas a quiete longa et brevi sumta. Vehementem pulsum definit a pondere quod sustineat. Ut medicus digitis suis 15 gradus pulsum simplicium distinguere possit. L. III De causis, subtilis sed ex theoria natus l. L. IV De pulsubus sexuum, aetatum, temperamentorum, temporum anni, regionum, exercitii corporis, balnei, cibi, potus, veneris, doloris, inflammationis, animi adfectuum. Ex pulsu amorem se divinavisse. Subito mors ex gaudio. Pulsus serrans, vibratus. Haec pars operis reliquis melior est. L. V: Prognoses ex pulsu, asphyxia, pulsu febrili, viscere adfecto. Pulsus criticus.)

Physiognomy, aß des Menschen Anblick und Glydern sein angeboren neygung zu erlernen. Complexions-Buch. Eins heben Natur zu erkennen, durch den Planeten-Canones und Regeln eines jeden Krankheit warlich zu erkundigen. Straßb. 1540. fol. Mit vielen Holzschn.

1541.

Albukasis (Abulkasim), Chirurgia. Bas. 1541. 3m Urtezt u. lat. Ueberf. von Channing, Oxf. 1778, franz. v. Leclerc, Par. 1861. Ist die einzige vollst. Bearbeitung der Chir. in d. arab. Medicin. (I c. 43 In therapia ischiadis alcali causticum, in ischiade super pixidem anchae ipsius — per ferrum ignitum scintillans — per aquam fervidam. Per lanam, oleo imbutam. II c. 28 Cannula argentea in ischuria. II c. 1 Hydrocephalus, in therapia operatio.)

Alexander Trallianus, De morbis et febris. Bas. fol. (I c. 22 Balnea frig. in mania bil., quo non ullum neque salubrius neque praestantius adminiculum. I c. 22 In mania diaeta et regimen humectans, refrigerans. I c. 22 Lapis armenius in mania. Calida purgantia exasperant biliosos in mania. Scarificationes capitis rejicit in mania. Anguis pelvi vomentis immissus in mania. Venaesectio repetita, undequoque in mania. I c. 16. 17 Cephalaea, c. 16 caussa insolatio. Therapia cephalaeae secundum species morbi. Aqua frigida et potu et aspersa. c. 17 Embroche, cataplasmata, c. 16 Frigus per ceratum. Externe hyoscyamus, herba Apollinaris, c. 17 Opium externe, c. 16 Madefactis oleo dulci velleribus caput cooperire, c. 16 venaesectio pro revulsione. I c. 20 Coma, in therapia acria coxendici illita, balnea, capilli humani cremati, castoreum interne et topice fronti, c. 230 sternutatoria, c. 20 venaesectio pro viribus. L. III c. 7 Cardialgia, in therapia refrigerare et roborare, c. 9 Opium, topica. I c. 18 Hemicrania, causa gastrica vitia plerumque in consensu, in therapia unguenta varia, allium, evacuantia. III c. 38 [In calculosa ischuria paeonia. V c. 8 In hysteria foetentia naribus, et vulvae odores jucundi. I c. 19 Phrenitis, in therapia balnea, in abdominali phrenitide opium fugiendum. III c. 37 Stranguriae ex causa calida, frigida. V c. 5 Lipothymiae causa febris, c. 7 vermes in stomachum ascendentes. III c. 39 Priapismus ex calculo. III c. 22 In tenesmo clysmata ex althaea, foenugraeco, topica fomenta, unguenta ex pinguibus, plumbo — in sedem intrinsecus applicanda.)

Brassavola, Ant. Mus., Comm. in Hippocratis aphorismos. Bas. fol. (p. 152 Epilepsiae causa plethora et sanguinis congestiones ad caput a potu vini cyprici.)

Falconerus, Aym., De exhilaratione mentis.

Gallen, Du mouvement des muscles, livres deux, nouvellement traduits de latin en françois par M. Jo. Canappe. Lyon. 16°.

Ryff, Gualther Herm., De memoria artificiali, quam memorativam artem vocant. Opusculum rarum ac insigne, totius ejus negotii rationem, mira industria et brevitate complectens. Idem, de naturali memoria, quomodo medicinae beneficio excitanda, agenda et confirmanda capitis et cerebri bona contemperatione

roborationeque; libellus studiosis omnibus longe utilissimus. 37 pp. Argent. 1541. 8°. *Haller*, Bibl. med. pr. II, 59. („Vix huc facit. Imaginibus utitur et locis.“)

Vassé (Vassaeus), Loys, In anatomen corporis humani tabulae IV. Par. 1541. Venet. 1544. 1549. 1550. Franz. v. Jean *Canappe*, Lyon 1542. 1560. Par. 1550. 1555. (Tab. III de capite.)

Velsius, Justus, *Hippocratis* de insomniis. *Galenus*, de ea, quae ex insomniis habetur affectuum divinatione. Antw. 8°.

1542.

Bucoldiani, Gerardi, Brevis enarratio de puella, quae sine cibo et potu per aliquot annos in pago Roed egit. Par. 8°. *Haller*, Bibl. med. pr. II, 64. Deutsch, von den Repblie, welche ohne essen und trinken lebt. Speir. 1542. 8°.

Massa, Nic., Epistolae XXXIV medicinales et physiologicae. 168 ff. Venet. 1542. Tr. 1550. 4°. *Haller*, Bibl. med. pr. I, 533. (Consilia pro tumore in fronte, convulsione colli atque comitiali morbo post luem gallicam superveniente: hic ligno utitur Indico. Consilia in paralyti. P. II n. 11 Laesiones nervorum. P. II n. 12 Cephalalgia. II n. 18 Tremor. P. I n. 18 Vertigo.)

Pauli Aeginetae medici opera à Jo. **Gvinterio** Andernaco medico exercitatisimo, summique iudicij conversa et illustrata commentarijs. 489 pp. et comm. 41 pp. Argentor. 1542. fol. (C. 12 Abstinentia. p. 117, 40 Amaurosis oculorum. p. 101, 22 Amores. c. 22, 4 Amor ereos. p. 8, 39 Animi relaxatio ad probam corporis educationem plurimum affert momenti. c. 23, 1 Animae species tres. p. 79, 21 animae defectus causae et remedia. p. 38, 12 et deinceps animalia pedestria. p. 101, 40 Apoplexia quid. p. 102, 22 Apoplexia cui aetati et temperamento potissimum accidat, p. 102, 15 Apoplexiae signa, p. 102, 7 et c. p. 23, 1. 102, 26 Apoplexiae curatio. p. 192, 28 Arthriticis non sanguineis solum, sed pituitosis etiam et melancholicis in morbi initio sanguis mitti debet. p. 14, 19 Auditum grauem corrigentia. p. 210, 6 Auditum grauem curantia, p. 121, 24 auditus grauis quomodo curandus. p. 116, 42 Caecitudo nocturna quid et quomodo curetur. p. 248, 33 Canis non rabiosi morbus, remedia. p. 47, 26 Canis qui momordit rabiosus sit an non, qua ratione cognoscens. p. 364, 8 Canis rabidi iecur, p. 246, 41 Canis rabidi signa. p. 374, 31 Canum stercus. p. 246, 41 canes rabiant plerumque in aestu uehementiore. p. 247, 35 canis rabiosi morsum remedia, c. 32, 2 canina convulsio, caninus spasmus. p. 86, 41 Capitis dolor ex insolatu contractus quib. notis dignoscatur. p. 87, 1 Capitis dolor ex insolatu contractus quomodo curetur. p. 87, 17 capitis dolorem ex frigida intemperie notantia et curantia. p. 87, 32 Capitis

dolorem ex bilioso humore curantia. p. 87, 42 caput consortij lege indolenscens quomodo curetur. p. 88, 12 capitis dolor ex uino quomodo curetur. p. 88, 21 Capitis dolor ex ictu quomodo curetur. p. 85, 10 Capitis psydracia quomodo curetur, p. 87, 12 capitis dolorem ex calida intemperie curantia, p. 86, 31 capitis dolor unde oriatur, p. 85, 18 capitis ulcuscula densa rubraque quomodo curanda, p. 371, 19 capita menarum, smaridis, muris, milui, lacertae, p. 26, 24 capitis quantitas et figura quae bona quae mala. c. 7, 4 capitis figura perfecta, naturalis, deprauata, p. 43, 22 capitis morbos quae signa praecedant, p. 85, 28 capitis ulcera, manantia unde fiat, quod curentur, p. 85, 10 capitis exanthemata quomodo curentur, p. 43, 33 capitis morborum signis neglectis quae aegritudines sequantur, p. 43, 26 capitis morborum signa ubi apparuerunt quid faciendum, p. 85, 26 capitis faui unde nascentur et quo modo curentur. p. 26, 27 capitis formatio. p. 34, 1 capitis ustio, c. 21, 1 capitis dolorum caussae, p. 266, 13 caput adurandi modus. p. 266. 10 Caput quomodo aduratur in lippientibus aegra spirantibus et elephanticis, c. 19, 25 caput per os et nares quibus medicamentis evacuandum. c. 21, 3 Catalepsis. p. 90, 21 Cephalaeam curans apophlegmatismus. p. 371, 19 Cephalaea, p. 89, 6 curatio, p. 89, 29 cephalaeam curans epithema. p. 89, 35 unguentum. p. 89, 25 medicamenta uaria. p. 86, 31 unde oriatur. p. 439, 23 cephalicus pulvis, capiti conueniens. p. 359, 35 Cerebrum. p. 359, 36 eporis, 37 galli, 40 cameli, 41 mustelae, hirundinum, 42 ouillum, p. 320, 30 cerebri membranae inflammationis notae, caussae et curatio. c. 231 Cerebrum. p. 315, 44 Cerebri uulnerati notae. p. 315, 42 cerebri membranae conuulneratae signa. p. 92, 31 Cerebri erysipelatis signa et curatio. p. 26, 36 Cerebri temperaturarum notae. p. 38, 34 Cerebrum animalium. p. 92, 23 Cerebri inflammationis signa et curatio. c. 1, 1 Cibi fastidium. p. 91, 16. c. 21, 3 Coma. p. 91, 14. 94, 6. c. 213 coma uigilans, p. 94, 6 caussae, signa, curatio. c. 22, 2. p. 96, 32 Comitialis morbus, 24 caussae. p. 97, 8 curatio. p. 96, 31 Comitialis morbus cui ferè aetati accidat, 23 comitialis morbus trifariam gignitur. p. 97, 5 Comitiales quomodo coarguendi. p. 105, 28 Convulsiones unde oriantur. c. 25, 2 Convulsio canina. p. 8, 2 Convulsionibus puerorum medentia, p. 22, 3 remedia. p. 105, 30 Convulsiones ex inanitione originem ducant an ex repletionem quomodo cognoscendum. p. 376, 14 Crania. c. 21, 3 Delirium. c. 21, 3 Dementia. c. 17, 2 Dolor, p. 70, 26 species et caussae. p. 72, 16 Dolores capitis in febribus curatio. p. 41, 30 Ebrietatem precauentia, p. 15, 20 curatio. p. 455, 20 Emplastrum cissonum ad nervorum vulnera, punctus et maxime diuturna. c. 23, 8. p. 106, 21 Emprosthotonos. p. 359, 35 Encephalos. c. 22, 4 Ephialtes, p. 100, 30 unde dicatur, p. 108, 34 quomodo cognoscatur, p. 100, 43 quo curandus. p. 978 Epilepsiae curatio. p. 100, 33 unde constituatur. p. 250, 39 felis morbus notae, curatio. p. 317, 24 Fracturarum capitis differentiae, p. 18, 15 species, quomodo deprehenda, p. 319, 2 curatio. p. 102, 1 Hemiplegia quid. c. 18, 2. c. 12, 4 Horror. c. 36, 3

Hydrocephalon. p. 266, 30 quid, 31 caussae, p. 267, 11 curatio. p. 246, 35 Hydrophobia. c. 22, 4 Incubo. p. 100, 30 Incubo uel incubus unde dicatur. p. 21, 10 Lassitudinum ob exercitationem quatuor species earumque remedia. c. 21, 4 Lethargus, p. 92, 37 caussae, p. 93, 13 curatio. p. 93, 5 Lethargus à caro differat. c. 25, 4. c. 23, 1 Medulla. c. 22, 3 Melancholia, p. 98, 40 quid, caussae, p. 99, 2 signa, p. 99, 25 curatio. p. 98, 43 Melanch. hypoch. p. 311, 7 Membrana cerebri si nigruerit quomodo curanda. p. 95, 5 Memoriae noxa quomodo accidat, 10 quomodo cognoscatur, 25 quomodo curetur. p. 297, 34 Nervi testium. c. 36, 3 Nervi recurrentes. p. 239, 37 Nervus praecisus quomodo curandus. p. 239, 31 Nervi contusorum curatio. p. 214 Nervi coram abscessuum medicamenta. p. 266, 21 Opisthocranion. c. 23, 3. p. 106, 22 Opisthotonos, p. 107, 32 opisthotonicis potio accommodanda. c. 38, 3 Opium. p. 91, 9 Phrenes. c. 21, 3 Phrenitis. c. 90, 31 quid, p. 90, 34 caussae, p. 90, 40 signa, p. 91, 20 curatio. p. 171, 2 Priapismus quid, caussae, curatio. p. 170, 17 Satyriasis quid, caussae, symptomata. p. 431, 15 Satyriarum antidotum. p. 41, 6 Somnus quid, c. 10, 3 generatio, c. 10, 4 tempus, terminus. p. 436 Somni vehementis caussae. c. 23, 2 Spasmus quid, caussae, species, signa et cura. p. 118, 10 Strabismus quid, et quomodo curetur. p. 95, 8 Stultitia unde fiat. c. 22, 1 stultitiae caussa. c. 17, 2 Stupor. c. 26, 2 Syncope quid, c. 17, 2 caussae. p. 69, 5 Syncopes in febribus caussae, remedia. p. 342, 24 Temperamentorum ordines et interualla, p. 25, 15 temperamenti optimi notae. p. 106, 18. c. 23, 3 Tetanus quid, ejus species, notae, causae et curatio. c. 22, 2 Vertigo, p. 96, 10 curatio. c. 22, 2 Vertigo tenebrosa. c. 11, 2 Vigiliae. p. 42, 29 vigiliae quomodo arceantur, p. 42, 24 uigiliarum uariae caussae. p. 71, 29 uigillis in febribus quomodo resistendum.)

Rocheus, Nic., De morbis mulierum curandis l. partim ex veterum Graecorum, Arabum et Latinorum monumentis, partim experientia propria confectus. Par. 1542. 12°. Tr. et in muliebribus *Bauhini* et *J. Spachii*. *Haller*, Bibl. med. II, 64. (c. 5 Hysteria. c. 24 Pica. „Omnino compilatio, et innumerabiles formulae. Nihil proprium.“)

1543.

Ludovici, Ant., Erotemata de difficili spiratione. Olysipp. fol.

Vesalius, Andr., De humani corporis fabrica libri septem. 663 pp. Bas.

1543. fol. (L. IV c. 4 Amaurosis causa marcescentia n. optici. Nervi optici sunt plane sejuncti. L. I c. 5 Amentiae caussa cranii deformitas. L. V c. 15 p. 658 Hysteriae causa ovariorum vitia, croceus, olidus humor in testis tuberculo. L. I c. 5 Hydrocephalus novem aquae librae.)

Willichius, Jodorus, Problemata de ebriorum affectionibus et moribus. Frcf. 8°.

1544.

Adamantius Sophista. Adamantii physiognomicum libri duo, per Janum *Cornarinum* latine conscripti. Adamantii etiam exemplar graecum est adjectum. 203 pp. Bas. 16°.

Aristoteles, Περὶ ψυχῆς. Bas. 8°. (Griech. mit Comment. v. Jac. Schegk nach Simplicius.)

Artemidori Daldiani philosophi excellentissimi, De somniorum interpretatione, Libri quinque, à Jano *Cornario* medico-phys. Francofordensi, latina lingua conscripti. 479 pp. Bas. 1544. 12°. (L. I p. 1 De differentia inter insomnium et somnium. p. 11 De speculatiuis et allegoricis, siue significatiuis. p. 3 De speciebus somniorum. p. 4 De sex elementis. p. 5 De modo generali. p. 6 De modo speciali. p. 7 De curiosis et diuinis somniis. p. 8 De temporibus et qualia sunt iudicanda. p. 9 De moribus. p. 10 Quae à somniorum interprete sint expendenda. p. 11 Propositio eorum quae in his libris traduntur. p. 12 Quomodo interpretationes sunt aggrediendae. p. 13 Qualem esse oportet somniorum interpretem. p. 14 De natiuitate. p. 15 De uteri gestatione. p. 16 De pueris et filiis. p. 17 De pueris fasciis inuolutis, et de lacte. p. 18 De capite. p. 19 De capillis. p. 20 De capillis inornatis. p. 21 De pilo suillo. p. 22 Habere lanas pro capillo. p. 23 De eo quod quis uidetur sibi capite radi. p. 24 De fronte. p. 25 De auribus. p. 26 De formicis. p. 27 De superciliis. p. 28 De oculis. p. 29 De naso. p. 30 De genis. p. 31 De maxillis et labijs. p. 32 De barba. p. 33 De dentibus. p. 34 De lingua. p. 35 De uomitu sanguinis, aut bilis, aut pituitae, aut cibi. p. 36 De collo. p. 37 De decollatione. p. 38 De obtorto capite. p. 39 De eo quod quis putat se ferae alicuius caput habere. p. 40 Habere caput in manibus. p. 41 Habere cornua. p. 42 De humeris. p. 43 De pectore et mammis. p. 44 De manibus. p. 45 De lumbis et partibus circa umbilicum. p. 46 De internarum partium resectione. p. 47 De pudendis. p. 48 De inguinibus et foemoribus. p. 49 De genibus. p. 50 De pedibus, suris et talis. p. 51 De tergo. p. 52 De alteratione. p. 53 De doctrina artium, opificiorum et studiorum. p. 54 Artem fabrilem ferrariam exercere. p. 55 De literis. p. 56 De pubertate, siue tirocinio. p. 57 De gymnasiis secundum species. p. 58 De certaminibus. p. 59 De pentathlo, siue quinquertio. p. 60 De cursu. p. 61 De reprobatione. p. 62 De lucta. p. 63 De pugillatu. p. 64 De pancratio. p. 65 De scuto. p. 66 De balneo et lauacro omnis generis. p. 67 De cibo et potu. p. 68 De potu. p. 69 De oleribus. p. 70 De leguminibus. p. 71 De panibus. p. 72 De carnibus. p. 73 De salsamentis et salsis carnibus. p. 74 De placentis. p. 75 De tractibus. p. 76 De uasis et reliqua suppellectile. p. 77 De unguentis. p. 78 De saltatione, pyrrhicha, cantilenis. p. 79 De coronis omnis generis. p. 80 De coitu et rebus uenericis. p. 81 De

coitu praeter legem. p. 82 De coitu praeter naturam. p. 83 De somno et dormitione. p. 84 De uale et salue.

L. II c. 1 De uigilia. c. 2 De progressu et salutationibus. c. 3 De uestitu, et mundo omni uirili ac muliebri. c. 4 Videri sibi sua uestimenta lauare. c. 5 De mundo exteriori. c. 6 De pectinando et complicatione capillorum. c. 7 De usu speculi. c. 8 De aere et his quae circa aerem fiunt. c. 9 De igne usuali. c. 10 De partibus domus ardentibus. c. 11 De uenatione et canibus. c. 12 De animalibus omnis generis. c. 13 De reptilibus. c. 14 De piscatura. c. 15 De remis. c. 16 De feris marinis. c. 17 De laris et mergis. c. 18 De piscibus mortuis. c. 19 De aucupio. c. 20 De animalibus uolatilibus. c. 21 De auibus palustribus. c. 22 De apibus. c. 23 De navigatione. c. 24 De agricultura. c. 25 De arboribus omnis generis. c. 26 De stercore omnis generis. c. 27 De fluminibus, stagno, fonte, ac puteo. c. 28 De paludibus, montibus, uijs, saltibus ac conuallibus. c. 29 De foro iudiciario, et litibus. c. 30 De medicis. p. 31 De omni principatu. c. 32 De bello, exercitu, ac militum delectu. c. 33 De pugna solitaria. c. 34 De cultu deorum. c. 35 De dijs coelestibus ac terrestribus. c. 36 De sole. c. 37 De luna. c. 38 De stellis. c. 39 De iride siue arcu coelesti. c. 40 De nebulis. p. 41 De uentis. c. 42 De dijs terrenis. c. 43 De dijs marinis. c. 44 De dijs inferis. c. 45 De heroibus et daemonibus. c. 46 De terrae motibus ac hiatibus. c. 47 De scala, sartagine, mola, pila, et gallo. c. 48 De ouis. c. 49 De hippocentauro, et scylla, et dijs humana specie. c. 50 De tabula et libris. c. 51 De perdicibus. c. 52 De uinculis ac pediciis. c. 53 De plagis. c. 54 De morte. c. 55 De strangulatione. c. 56 De mactatione, siue caede. c. 57 De uiuentis combustione. c. 58 De cruce. c. 59 De pugna cum feris. c. 60 De descensu ad inferos. c. 61 Portare aut portari. c. 62 De mortuis. c. 63 De numismatis. c. 64 De thesauro. c. 65 De lachrymis. c. 66 De monumento. c. 67 Si mortui reuiuiscant. c. 68 Si mortui denuo moriantur. c. 69 De medicamento letali. c. 70 De nuptiis. c. 71 De hirundine et lusciniis. c. 72 De dentibus. c. 73 De uolatu. c. 74 De fide dignis. c. 75 De temporibus uitae.

L. III c. 1 De ludo cuborum sine tessararum. c. 2 De furto. c. 3 De sacrilegio. c. 4 De mendacio. c. 5 De coturnicibus et gallis pugnacibus. c. 6 De formicis. c. 7 De pediculis et lumbricis. c. 8 De cimicibus et culicibus. c. 9 De pugna et odio. c. 10 De mactatione siue caede. c. 11 De crocodilis et fele. c. 12 De ichneumone et viuerra. c. 13 Deum factum esse. c. 14 Deum suscipere, aut dei habitum habere. c. 15 De gralis. c. 16 De deambulatione super mari. c. 17 Homines fingere. c. 18 Vehiculo subjugatum esse. c. 19 Vehi in curru. c. 20 De uaticinatione. c. 21 Vatem factum esse. c. 22 De morbo. c. 23 Suas ipsius carnes edere. c. 24 Sinistre amictum esse. c. 25 Sinistra scribere. c. 26 De nouerca et uitrice. c. 27 praedecessoribus et successoribus. c. 28 De mure et mustela. c. 29 De luto. c. 30 De pelui. c. 31 De imagine. c. 32 De

obstetrica. c. 33 De spina et aculeis. c. 34 De litera et numero centenario. c. 35 De catena. c. 36 De tela et auxiliariis instrumentis. a. 37 De coticula. c. 38 De etymologia et originatione nominum. c. 39 De consolatione. c. 40 De uulneribus et cicatrice. c. 41 De debito, et creditore, et locatore domus. c. 42 De insania et ebrietate. c. 43 De timore. c. 44 De epistola. c. 45 De hernia. c. 46 De plantis in corpore nascentibus. c. 47 De scabie, et lepra, et elephante corporis uitio. c. 48 Lapidibus iacere aut ici. c. 49 De cicadis. c. 50 De scilla et hastula regia. c. 51 Eadem cum alio pati. c. 52 De sterquilinio. c. 53 De oratione. c. 54 De clave. c. 55 De coco. c. 56 De ludo calculorum siue latrunculorum. c. 57 De lanio siue macellario. c. 58 De stabulario siue hospite publico. c. 59 De publicano. c. 60 De leucea, et lino, et cannabe. c. 61 Servari. c. 62 De excubijs. c. 63 De foro. c. 64 De statujs. c. 65 De talpa. c. 66 De nocturnis anibus. c. 67 De horologio.

L. IV: Docet, quod somnia iudicare oportet, ex natura, aut lege, aut consuetudine, aut arte, aut tempore, aut nominib. c. 1 Quae uero ex contrarijs iudicant, non sunt bona. c. 2 De differentia somniorum. c. 3 De elementis. c. 4 De diuinitus immissis somnijs. c. 5 De moribus localibus. c. 6 De supellectile texta. c. 7 De hominum obuentione. c. 8 De priore fortuna. c. 9 De differentia hominum qui in somnis uidentur. c. 10 De opificum obuentione. c. 11 De pueris, iuuenibus, et senibus. c. 12 De plantis cito aut tarde nascentibus, itemque animalibus. p. 13 De muris, fundamentis, arboribus. c. 14 De uehiculis omnis generis. c. 15 De adulatione. c. 16 De uenditione. c. 17 De emptione. c. 18 De acquisitione. c. 19 De paupertate. c. 20 De his quae praeter aetatem infantibus accidunt. c. 21 De causarum ratione. c. 22 De aratro. c. 23 De his qui dicunt quod mala somnia citius eueniunt, bona uero tardius. c. 24 De medicamentorum compositionibus. c. 25 De litterarum retextu. c. 26 De his quae aequalem numerum implent. c. 27 De partibus corporis. c. 28 De uomitu. c. 29 Saepe eadem somnia uidere. c. 30 De uasis et instrumentis. c. 31 De cognatione. c. 32 De rebus nos complectentibus. c. 33 De rege. c. 34 De coruis. c. 35 De his quae dicuntur in somnis et eueniunt. c. 36 De foco. c. 37 De compositis somnijs. c. 38 De immobilibus uestibus. c. 39 De comoedo et tragoedo. c. 40 De coloribus. c. 41 De mysterijs. c. 42 De operando. c. 43 Faciem coelare et inungere. c. 44 Quod non omnia somnia iudicationem habeant. c. 45 De somnijs secundum historiam. c. 46 De eo quod nemo est contemnendus. c. 47 De medicis. c. 48 De proprijs locis. c. 49 De monstrosis et historijs. c. 50 De similibus et cognatis. c. 51 De permutatione in melius. c. 52 De inimicis et amicis. c. 53 De semiperfectis operibus. c. 54 De coronis non iuxta naturam sitis. c. 55 De mari. c. 56 De his quae ex corpore nascuntur. c. 57 De his quae iuxta copiam aut magnitudinem diuersimode eueniunt. c. 58 De moribus animalium. c. 59 De arboribus et plantis. c. 60 De uasis et instrumentis. c. 61 De moribus humanis. c. 62 De ciuitati-

bus. c. 63 Quae in somnijs uisa eueniant. c. 64 De uasis lactis. c. 65 Non esse magna aenigmata somnijs ammiscenda. c. 66 De beneficijs aut factis possibilib. c. 67 An possibile sit eodem tempore bona et mala somnia uidere. c. 68 De ponte. c. 69 De exercitatione excogitandi similia. c. 70 De his quae similiter mouentur. c. 71 Quod dei eandem cum dominis rationem habent. c. 72 Quod fratres pro hostib. indicant. c. 73 Quod uera sint quae dei dicunt. c. 74 De dijs improprium habitum habentibus. c. 75 De dijs inter se inimicis. c. 76 De dijs et artibus. c. 77 De dijs maribus et foeminis. c. 78 De dijs nudis. c. 79 De dijs sensibilib. et senioribus. c. 80 De heroibus. c. 81 De draconibus transformatis. c. 82 De originationibus nominum. c. 83 De mortuorum coenis, epulisque funebribus. c. 84 De reuiuiscendo. c. 85 De malis et bonis in corpore. p. 36 Quanto tempore somnia eueniunt.)

Blondus, Mich. Angel., Physiognomia s. de cognitione hominis per aspectum, ex Aristotele, Hippocrate et Galeno. Rom. 4°.

—, De maculis corporis. Rom. 8°. (Imaginatione matris.)

Cornarius, Janus, Interpretatio latina, ex Graeco, physiognomicorum, Adamantii sophistae. Bas. 8°.

Ingrassia, Jo. Ph., Jatrappologia. Liber quo multa aduersus barbaros medicos disputantur, collegiique modus ostenditur, ac multae quaestiones tam physicae quam chirurgicae discutiuntur. Ejusque quaestio, quae capitis vulneribus ac phrenitidi medicamenta conueniunt. 431 pp. Venet. 12°.

Monhemius, Jo., Tomus secundus elementorum physiologiae, sive, philosophiae naturalis tres libros continens. Primus animam, secundus plantas, tertius animalia, describit. Col. 8°.

Polybii, Opuscula e Graeco in Latinum conversa Albano Torino Vitoducano interprete. Bas. 4°. (De somnii humani natura.)

Thibault, Jehan, Tresor des remèdes préservatifs et curatifs de la peste — des causes de la goute, de l'épilepsie, de l'apoplexie, de la pleuresie. Par. 28 ff. 8°.

Trotula, (Profefforin zu Salerno), De mulierum passionibus ante, in et post partum. Strassb. 4°. (c. 10 Nymphomania.)

Ulceroenus, Daniel, Epistola ostendens medicum non corpori solum, sed et animae suppetias dare. Bas. 1544. 4°.

1545.

Adamantus, Sophista, Physiognomicorum, idest, de naturae indicis cognoscendis. L. II, Graece opera Camilli Perrusci editi

- sunt. Rom. 4°. Cum Aeliani variae historiae L. XIV, aliisque, latine autem, interprete Jano *Cornario*, cum Plutarchi, Chaenorensis, locis duobus ad argumentum de utriusque alimentis receptaculis pertinentibus. Bas. 1544. 8°. Adjecto etiam exemplari Graeco.
- Blondus**, M. A., De memoria libellus, in quo non tam dogmata quam et praesidia praestantissima narrantur, cum horis mercurialibus, quibus omnibus servatis, et compressa excitatur, et firma servatur, procul dubio et diuturna servatur memoria prudentium. Venet. 8°.
- Faventinus**, Leonellus, Practica medicinalis. Ingolst. 1545. (C. 13 Apostema cerebri.)
- Ingrassia**, J. Phil., Praegrandis utilisque medicorum omnium decisio, utrum in capitis vulneribus phrenitideque atque etiam pleuritide exsolvens medicamentum, an lenius duntaxat congruens sit. Panormi. 8°.
- Psellus**, Mich., Operetta quale tratta della natura de demoni e spiriti folletti, di greco in lat. et di lat. in volgare tradotta. Venet. 8°.
- Melampus**, Liber de naevis. App. ad Aelianum. Rom. 4°.
- Ryffius**, Gualther Herm., Hebammenbuch f. schwangere Frauen, Rosengarten. Frankfurt. 1545. (p. 213 Siriasis.)
- Solva**, Joh. Bened., De visionibus et revelationibus et divinis. Cracov. 4°.

1546.

- Fracastorius**, H., De sympathia et antipathia L. I. De contagione et contagiosis morbis eorumque curatione L. III. Venet. 1546. 4°. Lion. 1550. 1554. 16°. und I. de sympathia et antipathia in Th. sympathetico. Nürnberg. 1662. 4°. Auch: *Haller*, Bibl. med. pr. I, 522. (L. II c. 10. III c. 9 Hydrophobia. Omnem contagionem esse a putredine. In principio venam secare, movendum sudorem, putredini resistendum.)
- Gazius**, Antonius, Aerarium sanitatis, et de vino et cerevisia tractatus. Aug. Vind. 1546 Patav. 1549. 8°. *Haller*, Bibl. med. pr. I, 471.
- Montisianus**, Marc. Anton., Quaestiones medicinales de cane rabido juxta *Hippocratem*. Venet. 4°.
- de Sallceto**, Guil., Chirurgiae lib. V. Venet. 1546. fol. *Haller*,

Bibl. med. pr. I, 434. (Hydrocephalum sanavit canteriiis et aliis externis praesidiis.)

Victorius, Faventinus, Leonellus, Practica medicinalis etc. Accessit de hystericis affectionibus tractatus etc. 296 ff. Venet. 1546.

1547.

Aurelianus, C., L. I. De capitis passione, quam Graeci cephalaeam nominant. Sn: Medici antiqui omnes qui latinis etc. Venet. 1547, p. 240—258. 4°.

—, L. III. De suspirio, sive anhelitu, quem Graeci asthma vocant. Ibidem, p. 270—76.

—, L. V. De ischiadicis et psadicis. Ibidem p. 283—290.

Bucoldianus, Gerh., De puella, quae sine cibo et potu vitam transigit, brevis narratio. Par. 8°.

Plinius Secundus, C., L. I. Capitis aegritudines et medela. Sn: Medici antiqui omnes qui latinis etc. Venet. 1547. p. 164—176. (Therapia hydrophobiae L. XXIX c. 5.)

Triverus Hieremius, Comm. in omnes Galeni de temperamentis libros. 30 pp. Lugd. 16°.

1548.

Carrerius, Petr., An dentur venena ad tempus. Venet. fol. (Effectus serotinus contagii hydrophobiae.)

D. G. H. L. M. et M. In C. *Plinii* de naturali historia ut I. II. Cap. L. XXX commentarius: adjecta de fascinationibus disputationis. Würzb. 1548. 4°. *Haller*, Bibl. med. pr. II, p. 87.

Fernellius, Jo., De abditis rerum causis libri II. Par. 1548. fol. Astr. 1560. Bas. 1579. 8°. Frcf. 1579. 1581. 1597. 1607. 8°. *Haller*, Bibl. med. pr. II, 37. (L. III c. 15 Apoplexiae caussa serum effusum in cerebrum. Negat apoplexiam ab obstructis cerebri ventriculis nasci, perinde enim apoplexiam fieri, si sanguis venarum in alia regione cerebri effusus fuerit. II. Incisiones corporum epilepticorum. L. II c. 14 Hydrophobia, contagium in saliva veneni in carnibus mactatorium animalium.)

Roth, Seb., Quaestiones et conclusiones medicae. De peripneumoniae causis, signis, remediis. De causis, signis, cura catarrhi suffocativi. De causis, signis, auxiliis haemopticae. Problemata. De sitis remediis a pulmone et ventriculo cum toto cor-

pore. De balnei auxiliis. De theriacae recentis et veteris opo,
tum laetali noxa. 14 l. Lps. 8°.

Röth, Seb., Diss. de ortu et cura morbi comitialis. Lps. 4°.

1549.

Aetii medici graeci contractae ex ueteribus medicinae tetrabiblos,
hoc est quaternio, id est libri uniuersales quatuor, singuli
quatuor sermones complectentes, ut sint in summa quatuor
sermonum quaterniones, id est sermones XVI. per. Janum *Cor-*
narium medicum physicum latinè conscripti. 916 pp. Lugd.
Bat. 1549. fol. (p. 6 Acris saporis uires. p. 247 Aegrotantes quomodo
doleant. p. 250. 256 Affectus inducunt deliquium animi. p. 859 Amor
genituram conciliat. p. 250. 251 Animalium deliquium propter affectus.
p. 845 Animi deliquium ex ventris profluuiio. p. 244 Animi deliquium ob
crudorum humorum multitudinem. p. 134 Ad animi deliquium quando
uena secanda. p. 244. 245. 246. 247 Animi deliquia uaria describuntur,
et eorum curatio. p. 557 Anxietas ex suppuratione hepatis. p. 287 Apo-
plexia quid et ejus consideratio. p. 293. 294 Ardor quibus caput infestet,
et ejus curatio. p. 448 Asthmatici qui. p. 449 Asthmatici quomodo me-
dendi. p. 475 Atræ biliquid conueniat. p. 313 Autor surdum curauit.
p. 297 Barbarorum cura circa hemicraniam. p. 198 Calidioris cerebri notae.
p. 250 Caliditas animi deliquium inducit. p. 476 Caliditatis remedium
somnus. p. 1 Caliditatis temperamentum quadruplex. p. 367 Caluariæ
circumcisio. p. 706 Canis rabidi morsum curat hyena. p. 882 Canis rabidi
salua uenenata. p. 818 Ad canis rabidi morsus emplastra uaria. p. 10 Ad
canis rabidi morsum conducit sideritis. p. 79 Canis rabiosi morsum sanat bi-
tumen. p. 104 Canis rabiosi morsum sanat hippocampus. p. 284 A cane
rabioso commorsis quomodo auxiliandum. p. 158. 290 Canina conuulsio.
p. 277. 278 Canina insania. p. 480 Capillorii cuulsio in animi deliquio.
p. 300 Caput densantes puluilli. p. 62 Caput grauat foenum graecum.
p. 151 Caput leuat uomitus. p. 27 Caput mulieris salcae oleo ungunt. 42
Caput purgat cyclamini radix. p. 124 Caput quæ ledant. p. 299 Caput quæ
purgent per nares indita. p. 170 Caput replent bituminosa balnea. p. 487
Caput superuacanea recrementa generant. p. 760 Caput uulneratum quomodo
sanandum. p. 788 Capitis carbunculi quomodo sanandi. p. 337 Capitis
concussione oculi sanandi. p. 295 Capitis dolor ex plaga; p. 254 in feбри-
bus. p. 50 Capitis dolori medetur ruta syluestris, p. 70 quomodo terra.
p. 106 Capitis dolorem depellit torpedo uiua. p. 34 Capitis dolorem facit
capparis. p. 39 Capitis dolorem inducit arbutus, p. 35 auellana, p. 29
rubia tinctorii. p. 64 Capitis dolorem inducunt palmulae. p. 8 Capitis
dolorem infert uitex. p. 53 Capitis dolorem leuat uerbenaca. p. 29 Ca-
pitis dolorem mitigant serpillii. p. 293 Capitis dolores distinguuntur.

p. 295 Capitis dolores quae naturae inducant. p. 58 Capitis dolores sanat elaterium, p. 57 gagates, p. 705 theriaca. p. 73 Capitis fluxionibus prodest bolus armenius. p. 323 Capitis grauitatem sanant sternutationes. p. 369 Capitis illitiones. p. 102 Capitis leucas sanant terrae intestina. p. 15 Capitis manantia ulcera sanat balanon. p. 269 Capitis percussio quid, et quomodo curanda. p. 294 Capitis perfrigerati medela. p. 31 Capitis ulcusculis medetur lupinus. p. 164 Capiti aer qualis conueniat. p. 22 Capiti confert oleum chamaemelinum. p. 179 Capiti conueniunt nitrosa balnea. p. 131 Capiti inimica insolatio. p. 135 Capiti intempestiue admota lethargum adducit cucurbita. p. 86 Capiti lac obest. p. 33 Capiti medetur calaminthe. p. 20 Capiti medetur omphacinum. p. 34 Capiti obest cannabis. p. 22 Capiti oleum rosaceum conducit. p. 12 Capiti salubris anthemis. p. 453 Ex capite sanguiniseductio. p. 100 Capita maenularum. p. 27 Capitibus frigidioribus unguenta odorata conueniunt. p. 259 Ex capitibus papaueris pharmac. p. 268 Catalepsis. p. 92 cephalaeam sanat stercus columbinum. p. 812. 816 Cephalicum emplastrum quomodo paratur. p. 767 Cephalica medicamenta. p. 295 Cephalalgici. p. 321 Cerebrum quid corpori suppedi. p. 247 Cerebro affecto celerima instat pernicies. p. 198. 199. 120 Cerebri dinotio. p. 94 Cerebri esus stomacho incommodus. p. 323 Cerebri facultates duae. p. 286 Cerebri inflammationis cura. p. 295 Cerebri membrana quid glutinet. p. 198 Cerebri temperati notae. p. 742 Clauus sedis quod sanandus. p. 799 Clavi quomodo sanandi. p. 47 Clavos sanat nigella, p. 33 salix, p. 92 stercus ovillum. p. 279 Collapsos ex morbo comitali quid excitet. p. 269 Coma quomodo curanda. p. 278—281 Comitalis morbi. et ejus cura, p. 882 ex strangulatione uteri. p. 278 Comitalis morbi praeludium incubus. p. 278. 279 Comitalis recentis aut inueterati morbi cura. p. 13 Comitali morbo auxiliatur aristolochia, p. 37 cestron, p. 8 agaricum, p. 168 aqua, p. 58 seseli, p. 130 uenus, p. 53 uerbenaca. p. 43 Comitali morbo opitulatur cyclaminus. p. 75 Comitiale morbum arguit gigantes. p. 101 Comitiale morbum curat impetigo in equorum pedibus, p. 101 asini ungula, ossa exusta, p. 705 theriaca. p. 280 Ad comitiales auxilia. p. 763 Contusio neruorum quomodo sananda. p. 13 Conuulsis auxiliatur aristolochia. p. 56 Conuulsa sanat rha. p. 290 Conuulsio canina quomodo medeatur. p. 491 Conuulsio stomachi. p. 258 Convulsiones in febrib. quomodo medendae. p. 292 Conuulsiones quomodo curandae. p. 492 Conuulsiones uariae. p. 169 Conuulsionibus idonea aqua. p. 628 Cura ischiadicorum. p. 275. 636 Curatio melancholiae. p. 278 Daemones non esse incubii. p. 247 Dolor quid. p. 770 Dolorem cur inducant adstringentia. p. 134 Dolori mitigando uena secanda. p. 295 Dolores cephalaeae continui. p. 293 Dolorum capitis distinctio. p. 115 Dormientes multum crassa diaeta uti possint. p. 608 Dysuria affectio qualis. p. 252 Ebrios iuuat vomitus. p. 476 Ebriorii sitis quomodo extinguenda. p. 432 Ebrietas caussa anginae. p. 822 Ebrietatis emplastrum quomodo conficiendum.

p. 635 Ebrietas podagrae caussa, p. 438 raucedinis caussa. p. 130 Ebrietas veneri contraria. p. 294 Ebrietatem quae arceant praesumpta aut extinguant. p. 270 Ebrietas uertiginem generat. p. 299 Epithemata ad capitis dolores, p. 633 ad ischiadicos. p. 793 Flagellati quomodo sanandi. p. 698 Furor ex toxico. p. 887 Furor uteri quomodo curandus. p. 696 Furorem inducit sardonias herba, p. 63 solanum. p. 711 Furiosus medetur esdrae antidot. p. 130 Furiosos sanat uenus. p. 350 Hebetudo oculorum quomodo curanda. p. 239 Horror primo in febre curandus. p. 479 Humor deliquiorum animi autor. p. 249 Humor copia animi deliquium conciliat. p. 199 Humidioris cerebri notae. p. 264. 265 Hydrocephalus quid et ejus curatio. p. 44 Imaginaria tussis. p. 265 Imaginariam facultatem laedit phrenitis. p. 698 Insania ex iuxta. p. 277. 278 Insania lupina. p. 270 Insaniae affectus et ejus cura. p. 259. 260 Insaniae medetur papaveris pharmacum. p. 278 Insania praeludium incubus. p. 635 Ischias, p. 627 affectio qualis, p. 628 quomodo curanda. p. 37 Ischiadicis conducit cestron. p. 33 Ischiadicis prodest calamintha, p. 99 garum, p. 64 hypericon, p. 99 muria, p. 55 polygonum, p. 17 pulegium, p. 71 terra, p. 53 uerobenaca. p. 609 Ischuria affectio qualis. p. 221 Lassitudo diariam fibrem conciliat, p. 130 ueneri contraria. p. 191 Lassitudines spontaneae, p. 189 differentiae. p. 268 Lethargus et ejus curatio. p. 105 Lethargum sanant testiculi castoris, p. 54 ruta. p. 248 Lipothymia. p. 627 Lumborum dolori praecedunt coxendicum affectiones, p. 255 curatio, p. 54 ruta. p. 273—277 Melancholia. p. 274 Melancholiae species duplex. p. 152 Melancholici conuenit uomitus. p. 32 Melancholicis medetur thymus, p. 141 uinus commodus. p. 268 Mentis occupatio quid. p. 207 Mentis sanae signa. p. 402 Menti exulceratae scabritici quomodo medendum. p. 295 Mentem quae perturbant. p. 281 Morbus comitialis incurabilis ope humana in quibus. p. 279 Morbum comitalem quae arguant. p. 102 Morbum sacrum sanat mustela. p. 278 Morbi comitialis differentiae tres. p. 286 De morsu canis rabidi mira experientia. p. 349 Myopia incurabilis. p. 194 Neruis conducit aer marinus. p. 105 Neruis affectis medetur castorium, p. 38 granii cnidium. p. 169 Neruis idonea aqua. p. 763 Nervorum contusio quo sananda. p. 762 Nervorum denudatorum curatio. p. 105 Nervorum morbi sanat cutis canis fluuiatilis. p. 24 Nervos concisos sanat metopium oleum. p. 170 Nervos molliunt sulphurenta balnea. p. 615 Nervosa uesica. p. 637 Nervosae partes durae. p. 258 Nervosarum partium conuulsio incurabilis. p. 327 Nyctilopes. p. 321 Oculis quid cerebrum suppeditet. p. 284 Philosophi à cane rabido morsi animus generosus. p. 54 Pectori anheloso medetur pix. p. 265 Phrenitis et ejus curatio, p. 28 prodest serpyllum. p. 849 Pica affectio unde nomen et ejus cura, p. 168 aqua prodest. p. 631 Potiones ad ischiadicos. p. 620 Priapus satyrus. p. 620 Priapismi affectio qualis, p. 621 cura. p. 278 Puer quidam comitali morbo uexatus affectionis principium in crure habuit. p. 18 Puerorum comitalem morbum sanat paeonia. p. 8 Rigorem sanat agaricum, p. 32 calamintha. p. 271 Risus in insania

unde. p. 717 Satyriasis, p. 620 affectio qualis, p. 621 cura. p. 282 Senum memoria quomodo fouenda. p. 199 Senescunt omnibus capitis partibus citius qui. p. 155 Somnus purgatis peculiaris, p. 476 siccitatis remedium, p. 457 tussi commodus, p. 626 interna calefacit. p. 62 Somnum conciliat iuncus, p. 30 lactuca, p. 23 oleum uiolatum, p. 62 holosthenus, p. 12 anethum, p. 48 papauer. p. 312 Sonitus aurium quomodo curandus. p. 282 Studium rationem laedit. p. 135 Stuporem inducit cucurbita intempestive admota. p. 129 Stupore attoniti qua gestatione uti debeant. p. 244 Syncope unde. p. 1 Temperamentum caliditatis quadruplex, p. 204 Temperamentorum mixtorum curatio. p. 535 Tenesmi cura. p. 82 Titanos. p. 574 Tristitia cholicorum. p. 269 Vertigo quomodo curanda, p. 92 sanat ster-
cus columbinum, p. 705 theriaca. p. 171 Vigiliae deliros faciunt, p. 251 Vigiliarum cura, p. 199 Vigilantissimi qui cerebrum siccum habent. p. 271 Viri magis insaniunt quam mulieres.)

Ferrerius, Augerius, Liber de somniis. *Hippocratis*, de insomniis liber, *Galen*i, liber de insomniis, *Synesi*i, de insomniis. 202 pp. Lugd. 16°.

Goupyl, Jac. et Jac. **Caron**, Ergo propria singulorum in capitis doloribus curatio. Par. 8°.

van der Heyden, Discursus III de hydrophobia. Gandavi. 4°.

Galeni, Cl., Pergameni Asiani, excellentissimi semper, post unicum Hippocratem, medici ab omnibus habiti opera quae ad nos extant omnia, partim jam pridem, partim penitus recens, a viris doctissimis in Latinam linguam conversa, et nunc multis recentissimis translationibus per Janum *Cornarium* Medicum Physicum exornata: ab eodemque recognita ex toto, et innumeris locis restitutis absolutissima. Accesserunt etiam nunc primum, capitum numeri et argumenta per Conr. *Gesnerum* Medicum in omnes libros, quae cum in alios multos, tum illos plerosque omnes, qui Medicinae candidatis apprime necessarii lectu sunt, ita copiose ac methodice tractantur, ut legitimae Epitomes instar haberi possint. His omnibus subjectus est index foecundissimus ab artis medicae peritissimo conscriptus. Froben. Bas. 1549. fol.

Jamblichus, De mysteriis Aegyptiorum, Chaldaeorum, Assyriorum. *Proclus* in Platonem Alcibiadem de anima atque daemone. Idem de sacrificio et magia. *Porphyrius*, de divinis atque daemonibus. *Psellus* de daemonibus. *Mercarii Trismegisti* Pimander. Ejusdem Asclepius. Lugd. 12°.

Julianus, Paul, De curatione vulnerum capitis libellus. Venet. 12°.

- Kunrath, C. C.**, Medulla destillatoria et medica, ob. Bericht, wie man den spiritus vini zur Exaltation bringen soll. Lpz. 1549. 8°. Scheswig 1594. 8°. Traj. 1595. 4°. Eisleben 1595. 8°. Lps. 1595. 8°. Hamb. 1625. fol. (P. I p. 230 Therapia maniae. P. II p. 493 Agrypniae therapia. P. I p. 242 Therapia capitis imbecillitatis. P. I p. 254 In tumoribus capitis oleum cerae philosophorum. p. 235. 460 Therapia amnesiae. P. I p. 202. 248. 466. II 137 Therapiae apoplexiae. P. II p. 254. 400 Therapia hydrophobiae. P. II p. 900 Phrenitis therapia. p. 108 Oleum cerae in nervorum laesionibus. P. II p. 378 In therapia hebetudinis visus formicarum ovula. II p. 300 Therapia vertiginis.)
- Marcellus Sideta**, Lycanthropia. In *Aetius* Tetrab. II Sermo II c. 11 und in: *Oribasius*, L. VIII c. 10.
- Mollinius, Ant.**, De diversa hominum natura cognoscenda, prout veteribus philosophis ex corporum speciebus reperta est. Lugd. 8°.
- Nicandri**, Theriaca et alexipharmaca cum scholiis. Par. 1549. 8°. 1557. 4°.
- Niphus, Augustinus**, (auch Eutyclus philosophus genannt), De pulchro et amore Libri II. Lyon. 8°. (Der Johanna von Aragonien gewidmet, deren Schönheit und geheimsten Reize er beschreibt.)
- Pictorius, G.**, Villinganus, De tuenda sanitate tractatus. VII. Rerum sex, quas non naturales medici vocant (ut sunt aër, cibus et potus, motus et quies, somnus et vigilia, inanitio et repletio, ac denique animi passiones) serie, succincte clarissimorum autorum suffragiis conscripti. In quibus etiam de simplicium, quorum ad vitam humanum sustendam magnus est usus, natura et viribus exacte disseritur. His accedunt quoque alii duo, quorum argumenta versa pagella narrantur. 110 pp. Bas. 1549. 16°. 287 pp. Bas. 1554. 8°. Auch: 62 pp. Par. 1555. 18°. Auch in: Schola de Salernum, De conservanda etc. Par. 1580, p. 361—475. 18°.
- Possidonius**, In *Aetii*, Contractae ex veteribus medicinae Tetrabiblos etc. Lugd. 1549. *Haller*, Bibl. med. pr. I, 282. Aët. L. II, 2 Anagallis ad morsum capis rabidi. c. 3 De phrenitide, ubi narcotica et rigationes. c. 4 De lethargo caput, qui morbus et in cerebro originem habet, c. 5 et in abdominis visceribus. c. 6 De caro. c. 7 De comate. c. 8 De vertigine. c. 12 De insania, iterum utriusque scriptoris valde fusus locus. Hic reperias diatriton, non abstinentiae, sed tenuis cibi, ut hactenus a rigore methodi noster deflectat. Venam etiam frontis secat, et alvum ducit, centaurea et gentiana. De morbo qui non sit daemon.

Hic hieram *Archigenis* praescribit, ut eo nuperior sit. c. 13. 20. 21 De epilepsia, ubi hiera *Galen*i citatur. c. 24 De commorsis a cane rabido, ubi cum *Ruf*o conjungitur. Hic de sene, qui solo ratiocinio se curaverit, cum se convinceret, non posse in balneo canem esse: hic etiam curatio vulneris ab ejusmodi cane inflicti dicitur, oxalidis efficacia effecta.)

Pratensis, J., (à Pratis), De cerebri morbis. Hoc est, omnibus fere (quoniam a cerebro male affecto omnes fere qui corpus humanum infestant, morbi oriuntur) curandis liber; non tam medicis quam studiosis omnibus quibus magna in primis cerebri habenda ratio est) apprime utilis: secundum veterum Graecorum, Latinorum, et Arabum, nec non recentium praecepta, magno judicio et arte conscriptus, et nunc primum in lucem editus. Cujus Capita post praeliminarem epistolam recensentur. 340pp. Bas. 16°. *Aud*: *Haller*, Bibl. med. pr. I, 511. (p. 349 Epilepsiam humidam recurrere crescente luna; siccam decrescente luna.)

Quercetanus, Eustathius, Acromaton in librum Hippocratis de natura hominis commentarius unus; ejusdem autoris in Cl. *Galen*i libros tres de temperamentis, scholia. Quibus tractandarum medicarum quaestionum ratio traditur, et variis in medio propositis exemplis exercetur. 286 pp. Bas. 16°.

Sanchez, Franc., Tract. philosoph.: Quod nihil scitur. De diuinatione per somnum etc. Roterod. 12°.

Synesius, De somniis. In: *Ferreri*us, A., Lib de somniis. Lugd. 1549. p. 112—202.

Val d'Eve, Ergo scopus medendi in colico dolore à causa sumendus. Par. 8°.

1550.

Capiteyn, P., De potentiis animae. Kopenhagen. 4°.

Cardanus, Hier., De subtilitate L. XXI. 718 pp. Norimb. fol. Lugd. 1580. (L. II Epilepsiae a febre pestilentiali.)

Fracastorius, H., Liber I: De sympathia et antipathia rerum. Lib. I de contagiosis morbis. Leyd. 1550. 1554. 24°.

Galenus, Cl., Aliquot opuscula nunc primum Venetorum opera inventa et excusa. 151 pp. Lugd. 1550. 12°. (Darin: II De nervorum dissectione, ad tyrones liber.)

Massa, Nic., Epistolae medicinales et philosophicae etc. 168 ff. Venet. 1550. 4°. (P. II n. 12 Cephalalgia. II n. 2 Retenta sanies in

vulnere capitis. Cannula immissa indeque saniei exitu restituta, epilepsia est sublata.)

Rot, Seb., De salubritate lotionum capitis et balneorum aquae dulcis. Lps. 4°.

Schaevius, H., De phrenitide. 3 pp. Jen. 4°.

1551.

Akakias, Martinus, De dolore. Florent. 1551. 4°. *Haller, Bibl. med.* pr. II, 43. (De definitione doloris, quae est in sensu tristi, et in qualitate, non in intemperie et soluta unitate.)

Galen, C., Galenus de ossibus ad tyrones. De nervorum, musculorum, venarum et arteriarum, vocalium instrumentorum, vulvae dissectione libri. De motu musculorum libri duo. Adjecimus praeterea *Oribasii* de musculorum dissectione libellos, ut et conferre et quid Galeno verè tribui debeat et quid non, lector iudicare possit. Lugduni. 8°.

Gesner, Conr., Historia animalium L. I de quadrupedibus vivi — paris. Tigur. 1551. fol. *Haller, Bibl. med.* pr. II, 54. (L. I p. 182 Hydrophobia. p. 9 Testes contra epilepsiam.)

Hessi, Eoban., De tuenda bona valetudine libellus (carmina), c. comm. Jo. *Placotomi.* Ej. de natur. et viribus cerevisiar. et muls. et diss. de caus. praeserv. et curatione ebrietatis. Frcf. 16°.

Houller, Jac., et Guil. Robineau, Ergo animi exercitium lethargicis prodest. Par. 8°.

Poggius, De puella germanica, quae fere biennium vixerat sine cibo potuque. 16 pp. Florent. 1551. 4°. *Haller, Bibl. med.* pr. II, 43.

Portius, Sim., Encomion de capitis doloribus. 66 pp. Florent. 4°. *Auch: Haller, Bibl. med.* pr. II, 43.

Sylvanius, Bartholomaeus, vertit *Galeni* definitiones medicas: introductionem, de artis constitutione: de atra bile: de substantia facultatum naturalium: de plenitudine: quod mores animi temperaturam corporis sequantur, et priorum versiones *Galeni* recognovit in editione *Juntarum.* Venet. 1551. fol.

1552.

Amatus Lusitanus (auch J. Roderich de Castello Albo), Centuria altera, quae methodum et canonem propinandi decoctum radicis Chinarum locupletius describit. Venet. 12°. *Haller, Bibl.*

med. pr. II, 28. *Gesner*, Bibl. Par. 1559. 12°. (Cur. 67 Maniae causa ulcus siccatum. Hist. VI Epilepsia exsiccatione ulceris consueti in crure.)
de Amusco, Juan Valverde., De animi et corporis sanitate tuenda. Pav. 1552. Venet. 1553.

Aretaeus (Cappadox), De causis et signis acutorum et chronicorum morborum libri VII. Venet. 1552. Par. 1554. 12°. *Haller*, Bibl. med. pr. I, 192. (L. II c. 3 Lipothymia. L. II c. 11 Hysteria letalis quandoque. Uterum loco motum abhorrere foetida, c. 10 In therapia pix liquida, capilli, lana exusta, flammae in lucerna extinctae nidor, castoreum, lotium vetus, c. 10 ligatura manuum, suaveolentia ad vulvam, venaesectio. L. II c. 10 In therapia hysteriae compressio abdominis et uterus deorsum pellatur. L. I c. 1 In therapia phrenitidis capitis rasura, diuretica, fomentationes frigidae capiti aceti rosacei, frigus, papaver topice, opium topice, palpatio capitis, picturarum remotio et quicquid sensus irritat, scarificatio verticis, unguentum crocinum aut oenanthinum naribus, auribus etc., venaesectio sufficiens, tamen cauta. L. II c. 9 Tenesmus. L. II c. 12 Nymphomania, in therapia castoreum, cucurbitulae in coxa vel abdomine, diaeta refrigerans, frigeffectio pudendorum, hirudines ad abdomen, coxas, purgantia hiera, venaesectio usque ad deliquium. L. II c. 6 Effectus studiorum. L. I c. 6 Mors exoptabilis in tetano, causa nervi puncti, in therapia laserpitium cyreniacum, castoreum etiam in clysmate, clysmata ex hiera picra, incitantia et facultate et ad tactum — oleo aromatico corpus involuere — vulneribus consulere calefacientibus, lectus mollis, venaesectio, unctiones maxillarum. L. I c. 3 Chronica vertigo cum sussuro.)
—, De therapia acutorum et chronicorum morborum. Venet. (L. I c. 3 In vertigine haemorrhagiarum cohibitio. In therapia cephalaeae arteriotomia in naribus, capitis rasura et rubefactio, emetica, frictiones extremitatum, dorsi, capitis, frigus capiti, haemorrhagiarum suppressarum restitutio, ligatio extremitatum, scarificatio verticis, sternutatoria, venaesectio.)

Buonacossa, Ercole, De affectu quem Latini tormina appellant. Bologna. 4°.

Busenius, Ant., Comm. in Galenum de inaequali intemperie. 108 ff. Antw. 16°.

Effesius Rufus, Fragmenta varia. Extant apud *Aëtium* Amidanum: scilicet, Hiera ad melancholias c. 115. De melancholia, memoria amissa, commorsis a cane rabido, aut his, qui aquam timent Tetrab. 2, Sermo 2, c. 9. 23. 24.

1553.

Gratarolus, Guil., De memoria reparanda, augenda, conservanda, ac de reminiscencia: tutiora remedia continens, de praedictione

- morum ex inspectione corporis. Tigur. 1553. Bas. 1554. 8°. Fref. 1591. 1596. 1617. 12°. *Haller*, Bibl. med. pr. II, 105. (c. 2—5 Memoriae debilitas.)
- Fuchsius**, Leon., In Galenum de temperamentis L. III. Par. 1553. 1554. fol.
- Gregora**, Nicephorus, Explicatio in librum *Synesii* de insomniis. Extat graece, cum operibus *Synesii*.! Par. 1553. fol. (Graece et latine ex versione Ant. *Pichonii* a Fed. *Morello* recognita: una cum operibus *Synesii*. 249 pp. Lutet. 1612. fol.)
- Günterius**, Andernacus, De fascino. 4°.
- Ingrassia**, Jo. Phil., De tumoribus praeter naturam tomus primus In quo generatim tumorum omnium praeternaturalium species: praesertimque earum nomina et definitiones, atque etiam causae, multaque generalia declarantur. 382 pp. Neap. fol. *Haller*, Bibl. chir. I, 196. (Apostema cerebri. Hydatis in corpore calloso.)
- Mironius**, Marcus, De infantibus L. II. Turon. fol. Auch: *Haller*, Bibl. med. pr. II, 105. (Multa de capite praeter naturam amplo et de hydrocephalo. Matrem puerorum Arabum esse spasmus ab inanitione, epilepsia etiam mater puerorum. De tardioris loquelae causa. Adeo minutus, ut etiam quaerat, num virgis caedere infantes liceat, quo mores emendentur.)
- Roth**, Diss. de salubritate lotionis capitis etc. Lps. 4°.
- Theodosius**, Jac., Medicinales epistolae, epistolae 68, in quibus complures variaeque res ad medicinam physicamque spectantes traduntur. Bas. 1553. 8°. *Haller*, Bibl. med. pr. II, 59. *Haller*, Bibl. chir. I, 207. (n. 18 Pica. n. 49 Phrenitis. n. 57 Stupor. n. 39 Verigo. n. 30 Tarantismus. n. 11. 32 Stranguria.)

1554.

- Actuarius**, Jo., Methodus medendi libri VI. lat. Venet. 4°. (Vol. I Obs. 159 De gutta serena. L. IV c. 1 Cephalgia, L. VI c. 2 caussa gastrica vitia. L. VI c. 2 In cephalaea tonsio capitis, dein topica; portulaca in causa calida, acria. L. IV c. 2 Morbi capitis. L. VI c. 11 Effectus serotinus contagii hydrophobiae post annum; in hydrophobiae therapia cancer, ustio, excissio partis vulneratae post morsum, L. IV c. 16 VI c. 11 exulcerantia, scarificatio. L. I c. 23 Temperamenta esse novem. L. I c. 16 Cerebri dorsique medullae affectus. L. IV c. 6 In tenesmo evacuantia. L. VI c. 11 Hydrophobia. L. IV c. 8 Priapismus. L. IV c. 2 Phrenitis, in therapia unctiones refrigerantes, venaesectio undequaque.)

Aristotelis, Περὶ ψυχῆς. Par. 4°. Græc. lat. nebīt de coelo, de ortu et interitu. Beforgt v. Jach. *Perionius* et Nic. *Gruchius*.

Fernelius, Jo., *Universa medicina s. opera medicinalia, quae continent physiologiae libros VII, pathologiae libros VII, therapeuticae universalis libros VII*; in septimum G. *Plancii* scholia. Paris. 4°. *Haller*, Bibl. med. pr. II, 36. (In pathologia. L. VI c. 3 Pica calcis murariae.)

Lemnius, Levinus, De honesto animi et corporis oblectamento, et quae exercitatio homini libero conveniat potissimum, simul de victus temperantia et rusticae vitae dignitate. Antw. 1554. Jena 1587. Frcf. 1608. 1626. 4°.

—, Willem, Epistola ad patrem (*Levinum*), qua obiter docetur educationem plus efficere in animis hominum quam aëris ambeuntis, aut loci qualitates. Antw. 1554. Leyden 1638. Jena 1587. 4°.

Oribasius, D., Synopseos ad *Eustathium* filium libri novem; interprete B. *Rasario*. 216 l. Venet. 1554. 24°. Par. 1554. Bas. 1557. *Haller*, Bibl. med. pr. I, 283. (L. VIII c. 18—20 Cephalalgia. L. VIII c. 1 Memoriae debilitas. c. 6 Apoplexia. De morbis capitis et oculorum, de lycanthropia et de canis rabidi morsu. L. IX Ischias. L. VIII c. 1 Coma. L. VIII c. 11. 12 Phrenitis. L. IX c. 62 Ischias. L. VIII c. 2 Ephialtes. L. VIII c. 13 Hydrophobia spontanea. L. VI c. 26—28. 45. 46 Lipothymia. L. VIII c. 46 Nyctalopia. L. VII c. 22 Laesiones nervorum. L. IX c. 13 Tenesmus. L. VIII c. 15 Rigor. L. IX c. 11 Ructus. L. IX c. 39 Nymphomania. L. VIII c. 10 Lycanthropia. L. V c. 15 Lassitudo. L. IX c. 41 Priapismus. L. V c. 13 L. VIII c. 31 Siriasis. L. III c. 17 Tetanus, distentio. L. V c. 27 L. VIII c. 48 Hebetudo visus. L. VIII c. 49 Strabismus.)

Pareira, Ge. Gomez, Antonia Margarita in qua pene omnes morborum discursus proponuntur. Methymnae (Medina del Campo). 1554 1587. Madrit 1749. fol. 2 Vol.: (Medici parum, ut fere in animae officiis subsistat, et in anima brutorum *Cartesii* opinionem proponat.)

Pictorius, Ge., Sermonum convivalium libri X medicae rei studiosis valde utiles. Ebrietatis in exilium relegatae threnodia: De pharmaca componenda ratione; medicinarum simplicium rectificatione, symptomatum purgationis hora supervenientium emendatione. L. II per Th. *Ulsterium* carmine conscripti, per G. *Pictorium* ab interitu vindicati. Bas. 8°. (Dec. X Cons. 8 Ischias. Dec. V n. 5. 7. VI n. 2. VII n. 7 Hysteria.)

Sebiz, Melch., Diss. de dolore. Argent. 4°.

Stephanus, Car., Praedium rusticum. Par. 8°. (Dec. I Cons. 8 Agrypnia.)

Valleriola, Franc., Curationum medicinalium L. VI, item respon-
sionum L. I. Lion 1554. fol. B. B. 1589. 8°. Venet. 1555. 8°.

Haller, Bibl. med. pr. II, 103. (L. I *Hipp.* de flatibus. L. I p. 74 Apo-
plexiae causa flatu. Veterum placita exponit, conciliat, defendit.)

1555.

Dunus, Thaddeus, Epist. med. de oxymelitis facultatibus, curatione
pleuritidis et morborum articularum. De hemitritaeo libellus.
Miscellaneorum de re medica. Tigur. 1555. Lind 1592. 8°.
Haller, Bibl. med. pr. II, 72. (c. 12 Cephalalgiae *Wurzianae* per incisam
arteriam sanatae testimonium. In cordis palpitazione vena secunda. De
morbis cum delirio conjunctis. c. 16 Tremor.)

Fonsaine, Charl, Epitome de cinq livres d'Artemidore traitant des
songes; plus un bref recueil de Val. Maxime, traitant aussi de
songes. Lyon 1555. 8°. Par. 1566. 12°.

Fracastorius, Hier., Opera omnia philosophica et med. Venet.
1555. 1584. 4°. Lugd. 1591. 8°. Monsp. 1622. 8°. (De sym-
pathia et antipathia rerum. Turrius sive de intellectione. De anima,
dialogus.)

Gratarolus, Guil., Opuscula ab ipso auctore denuo curata. Lion. 8°.

Haller, Bibl. med. pr. II, 105. (p. 479 Physiognomia. De memoria repa-
randa, augenda conservandaque, ac de reminiscencia, tutiore remedia prae-
ceptionesque optima. De praedictione morum naturarumque hominum;
cum ex inspectione partium corporis, tum aliis modis.)

Longius, Jo., Themata aliquot chirurgica, ex opere Epistolarum
ipsius medicinalium. Darin: n. 4 Eorundem in caeca cranii frac-
tura curanda, caeca ignorantia.) In Chirurgia: De chirurgia scriptores
optimi. Tiguri 1555 p. 311—320. fol.

Mizaldus, Ant., Harmonia superioris naturae mundi et inferioris;
una cum admirabili foedere et sympathia rerum utriusque.
Lutetiae. 1555. 1578. 8°.

Montanus, J. B., Idea doctrinae *Hippocratis* de succo melan-
cholico et atra sententia. In: *Crato*, J., Methodus θεραπ-
ευτική etc. 12°. Bas. 1555. p. 142—160.

Sanctus Barolitanus, M., Tractatus de capitis laesionibus chi-

urgo curandis. In: Chir. de chir. script optimi. Tiguri 1555 p. 170—175. fol. Auch: *Uffenbach*, P., Thesaurus chir. fol. Frcf. 1610 p. 892—898.

1556.

Actuarius, Jo., De anima. Par. 8°. *Haller*, Bibl. med. pr. I, 321. (De imaginariis corpusculis ante oculos apparentibus, Josephum *Razendytum* consolatur, cui ejusmodi muscae prae oculis versabantur. Anima, ejus functiones, earum morbi.)

Alexander Trallianus, Medicus libri, duodecim, graece et latine, multo quàm antea auctiores et integriores: Jo. *Quinterio* Andernaco interprete, et emendatore. Adjectae sunt per eundem uariae exemplarium lectionis observationes, cum Jac. *Goupyli* castigationibus. 858 pp. Bas. 1556. 8°. (p. 15 Achores dolorifici. p. 703 Animi defectio. p. 708 Animi defectio ex caliditate. p. 705 Animi defectio ex copia humorum. p. 708 Animi defectio ex pituita. p. 183 Aurium sonitus. p. 21 Capitis dolor ex jecoris calore. p. 67 Caput repletia uitari debent. p. 342 Cardialgia. p. 61 Caros. p. 72 Comitialis ex stomacho curatio. p. 63 Comitialis morbus ex particulis. p. 69 Comitialium purgantia medicamenta. Comitialium remedia. p. 62 Epilepsia, unde dicta. p. 62 Frons in dolore capitis quib. inungenda. p. 38 Hemisrania ex consensu. Hemisrania ex frigido stomacho quomodo curetur. Hemisranciae curatio. p. 40 Hemisranciae ex bilioso humore curatio. p. 45 Inter phreneticos et insanientes differentia. p. 60 Lethargicis caput non maderfaciendam. p. 57 Lethargi curatio. p. 56 Lethargus. p. 101 Melancholia ex euaporatione humorum. p. 111 Melancholia inueterata. p. 106 Melancholiae biliosae quae obsint. p. 102 Melancholiae ex impactu sanguine curatio. p. 108 Melancholiae ex humore crasso et melancholico notae. p. 49 Narcotica periculosa. p. 578 Narcotica quando danda. p. 18 Narcotica utenda in dolore capitis ex insolatu. p. 113 Narcoticis in oculis non utendum. p. 19 Narcoticis modicè utendum, ubi vigiliae infestant. p. 77 Naturalia comitialium remedia. p. 66 Olera comitialium. p. 59 Olera quae phreniticis utilia. p. 21 Opium in dolore capitis cum uigiliae urgent. p. 46 Phrenitici inueterati. p. 54 Phrenitici quomodo lauandi. p. 47 Phreniticorum curatio. p. 50 Phreniticorum habitatio. p. 47 Phrenitidis inveteratae signa. p. 43 Phrenitis quid à delirio differat. p. 64 Quid infanti comitali adhibendum, p. 56 quod iuuat, etiam aliqua ex parte nocet, p. 65 quomodo lac internoscatur. p. 58 Sanguinis missio in lethargo. p. 48 Sanguinis missio in phreniticis necessaria. p. 58 Scilla in lethargo utilis. p. 364 Singultus, causae. p. 188 Surditas. p. 698 Syncope ex biliosis humoribus, p. 702 curatio. p. 697 Syncope ex crudis humoribus, p. 704 ex evacuatione, p. 697 syncope in febris. p. 421 Tenesmus.

p. 17 Vehementissimi dolores capitis ex qualitatibus efficientibus. p. 20 Vigiliae in ictu. p. 46 Uigil sopor. p. 55 Uini usus phreniticis. p. 701 Unum in syncope. p. 27 Unum uetustion caput ferit. p. 62 Epil. etiam Hercules morbus, Heraclis morbus.)

Argenterius, Jo., De somno et vigilia libri duo, in quibus continentur duae tractationes de calido nativo et de spiritibus. 326 pp. Florenz. 1556. 1566. 4°. Lyon 1560. Par. 1568. (L. I c. 22 Coma.)

Galen, C., L'anatomie des nerfs du corps humain . . . avec la manière d'administrer icelle anatomie. 16 l. Par. 4°.

—, De temperamentis L. III. Par. 4°.

Junius, Adrianus, Commentarius de coma. Exstat cum ejusdem animadversorum L. VI, qui sunt omnigenae lectionis thesaurus, in quibus infiniti pene authorum loci corriguntur, et declarantur. Bas. 1556. Rotterd. 1708. Holländisch. Ouden trouwen raad tegen hel lang hair. Middelburg.

Oribasius, Collectaneorum libri. Par. 1556. 8°. Haller, Bibl. med. pr. I, 284. (L. VI De somno, vigilia.)

Valverda, Anatomia del corpo umano. Rom 1556. (p. 99 Nervos opticos negat decussari.)

Victorius Faventinus, Bened., Consilia medicinalia ad varia morborum genera. 314 ff. Venet. 1556. 1557. 12°. (n. 5 Cephalgia. n. 30 Ischuria. n. 1. 8. 9 Vertigo.)

1557.

Actuarius, Jo., De actionibus et affectibus spiritus animalis, ejusque victu, L. II, Nunc primum in lucem prodeunt, Jac. Goupyli beneficio, qui nobis eorum exemplum dedit. 151 pp. Par. 12°. Auch in: Med. artis principes 1567.

—, Zacharias, fil., De spiritu animali, gr. et lat. ed. Goupylus. Par. 8°. Gr. ed. J. F. Fischer. Lps. 1774. 8°.

Amatus Lusitanus, Centuriae VII. Venet. 1557 8°. 1563. 12°. Trew. 1566. 8°. Lion 1560. 12°. 1580. Barcinoi 1627. fol. Frcf. 1686. fol. Haller, Bibl. med. pr. II, 29. (Cent. I In febre continua, cum dolore circa costas spurias, vinum aegro indulsit et carniuum usum. Hydrocephalus infantis, nuper partu editi sanatus. Ex rutae esu deliquia, tremores, alia mala, vomitu moto superata. Decocto radicis chinae per 35. dies epoto sanata ischias. Opisthotonus intra mensem sanatus, castoreo fere extus imposito et intus sumto. Convulsio ex nimio venere immedicabilis. Dolor maximus mediastini, Jotu superatus. Coli

dolor opii usu compressus. Somnus spontaneus gravis in febre ardentissima salutaris. Tertiana syncopalis funesta.)

Apostolorius, Diss. de modo, quo affectus animi in corpus humanum agant, generatim. Hal. 4°.

Bellus, Mich., De energia seu operatione daemonum. Par. 8°.

Fumanellus, Ant., Opp., De recrementorum corporis humani praeternaturali retentione et evacuatione. Tiguri. 4°. (p. 525 Tenesmus.).

—, Opera multa et varia, cum ad tuendam sanitatem, tum ad profligandos morbos plurimum conferentia. Tiguri 1557. Par. 1592. fol. *Haller*, Bibl. med. pr. II, 30. (De capitis ustione, in oculorum et pulmonis morbis, ab humorum defluxa. De calvariae fractura, et ejus curatione, vulnere pectoris et pulmonis, phlegmoneque, consilium. De totius corporis virium imbecillitate, capitis praecipue, vertigine, renum dolore et calculo, consilium. De dysuria. c. 16 Therapie amnesiae. c. 19 Therapia apoplexiae. c. 61 Ischias.)

Gazabar, H., Von dem verdammlichen Laster der Trundtheit. Eine kurze Lehr, auß was Ursache wir die selbige fliehen sollen, verfaßt und zusammengezogen. 58 l. Tüb. 12°.

Montanus, J. B., Cons. med. ed. *Donzellini*. Bas. 8°. (n. 43. 47 Epilepsiae causa hysterica passio.)

Nunnez, Manuel, De tactus organo in quo multa adversus philosophos et medicos disseruntur. Lissabon. 4°.

Obsopous, Vinc., Die Kunst, wie man recht trinken soll, nit daß man Tag und Nacht werd voll. Die bieber Vincentii Obsopei: Bonn der Kunst, zu trinden, auß dem latein in unser Teutsch sprach transferirt, durch Gresorium *Wickgramm* Gerichtschreiber zu Colmar. Freyh. i. Breyßgaw. 1557. (Gedicht, Anhang: Die Kunst wie man recht trinden soll, nit daß man tag vnd nacht werd voll. Wölcher anhangt der trundtheit Und in vberfluß sucht groß freidt. Vnd oberladet sein natur, Dem würdt sein alter herb vnd sur, Oder stirbt in seiner jugheit, Geh dann er weizt der welt bescheidt. Weinsaußen ist kein mannhait groß, dann do stadt erbarkeit ganz bloß, Dann so dasselb macht tugentreich, Ist mancher Baur dem Adel gleich. Deßhalb du Teutsche Nation Von dem zutrinken solt abston. Folg diesem Buch würd dir nit leidt, Hierinn vindst du rechten bescheidt.)

Scaliger, J. Caesar, De subtilitate libri XV ad *Cardanum*. Par. 1557. 4°. Frcf. 1782. 8°. *Haller*, Bibl. med. pr. II, 41. (*Fernelium* pungit, qui omnia a coelo deducat, et per daemones ajat agi. Animi adfectum efficacia.)

1558.

- Altomare, Don. Ant.,** De medend. corp. hum. malis. Venet. fol.
(I c. 18 p. 168 Sedes epilepsiae in ventriculis posterioribus cerebri.)
- Cornaro, L.,** Trattato de la vita sobria. 17 l. Padova. 4°. —
A treatise of temperance and sobrietie. Transl. etc. Engl. by
G. Herbert. 70 pp. 16°. *Inſ Holl.* 84 pp. Leyden 1703. 24°. *Inſ Engl.* 90 pp. Middleton 1836. 12°.
- Marchius, Diss.** de apoplexia. Rost. 4°.
- Marianus Sanctus,** De ardore urinae et difficultate libellus. Vened.
4°. Auch: *Haller, Bibl. med. pr.* II, 18.
- Melanchton, Ph.,** Liber de anima. Viteb. exc. J. *Crato.* 8°.
- Montanus, Jo. Bapt.,** Tr. de morbo gallico; recus. in collect. Luis.
et in Ejus opp. variis cum H. *Doncellini.* Bas. 4°. (T. II A mercurialium longiore usu quosdam aegrotos in epilepsiam incidisse.)
- Porta, J. Baptista,** Magiae naturalis libri quatuor. Neap. 1558.
fol. Antw. 1560. (L. VIII c. 6 Therapia cephalalgiae.)
- Bogani, Leonis,** De memoria reparanda, augenda, servanda.
Rom. 8°.
- Milich, Jac.,** De sympathia et antipathia in rerum natura. Witteb.
1558. 8°.

1559.

- Aeneas Gazaeus, Theophrastus, sive** de animarum immortalitate
et corporum resurrectione dialogus e graeco in latinum con-
versus J. *Vuolphio* interprete. Zürich 1559. fol.
- Cardanus, Hier.,** De subtilitate libri XXI. 718 pp. Lugd. 1559. 12°.
(I De principiis, materia, forma, uacuo, corporum repugnantia, motu natu-
rali. II De elementis et eorum motibus et actionibus. III De coelo. IV
De luce et lumine. V De mistione, et mistis imperfectis, seu metallicis.
VI De metallis. VII De lapidibus. VIII De plantis. IX De animalibus
qua ex putredine generantur. X De perfectis animalibus. XI De hominis
necessitate et forma. XII De hominis natura et temperamento. XIII De
sensibus sensibilibusque ac uoluptate. XIV De anima et intellectu. XV
De incerti generis aut inutilibus subtilitatibus. XVI De scientiis. XVII
De artibus artificiosisque rebus. XVIII De mirabilibus, et modo reprae-
sentandi res uarias praeter fidem. XIX De daemonibus. XX De an-
gelis seu intelligentiis. XXI De deo et universo.)
- Columbus, Matth. Realdus,** De re anatomica libri XV. 269 pp.
Venet. 1559. Par. 1562. *Deutſch. Trff.* 1609. *Haller, Bibl. med.*

pr. II, 125. (XV p. 484 Ancylosis atlantis cum capite. Homo gustu destitutus. Aqua in cerebro, numerus vertebrarum varians. L. XV p. 484 Suturae capitis discedentes.)

- Lemnius**, Levinus, De occultis naturae miraculis libri duo. Antw. 1559. De miraculis occultis naturae libri quatuor. Antw. 1564. Gent 1571. Köln 1573. Deutsch v. Horst, Heidelb. 1580. 1588. Franç. v. N. Gohery, Par. 1567. (Ancyloses variae, etiam maxillae cum capite. Aqua in cerebro.)
- Ronss**, (Ronssaeus), Bald., De hominis primordiis, hystericisque affectibus et infantilibus aliquot morbis, centones. 170 pp. Löwen 1559. 236 pp. Leyden 1594. 8°.

1560.

- Aëtius**, Tetrabibli II, serm. 2, c. XI. De insania lupina aut canina, trad. lat. de J. Cornario, t. II. Lyon. 4°. (Ueber die Sycantroptie.)
- Amatus Lusitanus**, J. R., Curationum medicinalium centuriae duae, in quarum ultima etc. De curandis capitis vulneribus. Vinet. 12°. (Cent. VII n. 32. 44. Amaurosis caussa capitis laesio. Cent. I cur. 4 Cephalaea.)
- Botallus**, Leonh., De curandis vulneribus sclopetariis. Lion 1560. 8°. (c. 16 Laesiones cerebri.)
- Bruyesinus**, Jean Baptiste, De re cibaria. Perigueux 1560. (L. III p. 201 Ebriositas. p. 337 Pica seri lactis.)
- Crassus**, Hier., De calvariae curatione. Venet. 8°.
- Crato a Kraftheim**, Jo., Ad artem medicam isagoge. Additae sunt in libros *Galenii* de elementis, de natura humana, De atra bili, et de temperamentis, et facultatibus naturalibus Periochae Jo. B. *Montani*; cum epist. Jo. *Cratonis*, qua recte *Galenum* legendi ratio breviter ostenditur. 200 pp. Venet. 12°.
- Joubert**, Isaacus, Laurentii filius, Tr. du Ris. Lion 1560. *Haller*, Bibl. med. pr. II, 135. (De utilitate medica risus, de ejus nimii noxa, malisque et mortibus inde sequentibus, de risu Sardonio a vulnerato diaphragmate excitato.)
- Digby**, Eröffn. unterschiedlicher Heimlichkeiten der Natur. Grff. 8°. (Sympathie.)
- Fricassi**, M., Enarratio pulcherr. principiorum Chyromantiae. Ejusd. opus Chyromant. absolutiss. Item Chyromantia incerti

authoris op. *Ronssei*, c. ejusdem in chyromanticon breui Isagoge. c. fig. Norib. 4°.

Montanus, J. Bapt., Consiliorum med. libri duo, opera *Reineri*. Lion 1560. 12°. *Haller*, Bibl. med. pr. II, 78. (n. 50 De amentia. n. 192. 193 Cardialgia. n. 52 Convulsionum caussa ischuria. n. 231. 317. Ischias. n. 307. 311 Hysteria. n. 335 Laesiones nervorum. n. 57. 70 Tremor. n. 64 Hebetudo visus. n. 31 Vertigo, n. 38 causa consensus gastricus. n. 299 Stranguria.)

Peucer, Casp., Oratio de cerebro recitata, cum renunciarentur doctores in arte medica duo honesti et docti viri Seg. *Schockelius* . . . et J. *Strupp* in acad. Vuitebergensi die 14. Nov. 1560. 12 l. Vuiteberg. 16°. (Enthält: 1) Explicatio aphorismi vicesimi quinti, partis quartae Hippocratis recitata a doct. S. *Schokelio*. 5 l. 2) Quaestio proposita Dr. J. *Strupp* ab affine ejus J. Paulo. 4 l. 3) Brevis responsio ad quaestionem propositam Dr. J. *Strupp*. 4) Decanus collegii profitentium disact. medicat. Casp. *Peucerus*. 5) De lectoribus. 4 l.)

1561.

Conario, C. L., *Galen* l. de temperamentis novi et integri commentarii, in quibus fere omnia quae ad naturalem medicinae partem spectant continentur. Complut. fol.

Gabuccini Fanestrini, Hier., De comitiali morbo libri III. Venet. 1561. 1568. 4°. *Haller*, Bibl. med. pr. II, 81 (mit zahlreich. pathol. anat. Betrachtungen. (Drehkrankheit bei Schafen durch Blasenwürmer im Gehirn veranlaßt. A. *Theodosio* praeceptore habet, in ovibus junioribus cavitatem intra sinciput reperiri aqua plenam, quae ovum capere possit, eam aquam in culpa esse, cur animal in gyrum circumeat. Oblivio ab epilepsia profecta. Eam epilepsiam in furorem transire, non in paralysim.)

ab **Hagit**, Thaddaeus Chaggaus, Metoposcopia. 1561.

Lemnius, Levinus, De vita cum animi et corporis incolumitate recte instituenda l. I. Antw. 1561. 8°. Tr. 1564. 8°. Colon. 1567. 8°. Willar. 1572. 4°. B. Tig. 1574. 8°. Tr. 1581. 8°. 1588. 8°. Gandavi 1571. 4°. L. 1593. 12°. Tr. 1604. 12°. L. 1611. 12°. Frcf. 1591. 16°. Haenel 1605. Leid. 1666. II, 136. Deutsch v. J. *Horst*, Spj. 1562. 12°. Trew. 1605. 8°. Franz. Par. 1674. 8°. Auch: *Haller*, Bibl. med. pr. II, p. 136.

—, De habitu et constitutione corporis, quam Graeci *χρᾶσιν*, triviales complexionem vocant, libri duo. Antw. 1561. Ital. Venet. 1567. Erfurt 1582. Jena 1584. Frcf. 1596. 1604. 1619.

Αυτῷ: *Haller*, Bibl. med. pr. II, 136. (L. II c. 4 In therapia imbecillitatis lignum aloës. I p. 76 Therapia amnesiae. Temperamenta, etiam composita, eorumque vitia, et praesidia, quibus possunt emendari. Victus cuique, morbo etiam statui cuique conveniens. Morbi varii, qui temperamenta sequuntur.)

Lemnius, Levinus, De miraculis occultis naturae L. IV. Antw. 1561.

Haller, Bibl. med. pr. II, 136. (De pica. Morbos ab humoribus inferri, non a daemonibus. Multos melancholicos, etiam aequi alienis linguis loquuntur, male pro daemoniaci haberi. Epilepsia. Lethargicos synopticos non continuo sepeliendos. Noctambuli. Vermis lingualis canum et hydrophobia, adque eum utilis demersio in oceanum, ad vulnus ipsum vero pulvis praecipitatus ex hydrargyro. L. II c. 106 Tremor capitis. L. II c. 17 Therapia ebrietatis.)

Mattiolus, Pietro Andrea, (Matthiolus), Epistolarum medicinalium libri quinque. Prag 1561. Lyon 1564. *Haller*, Bibl. med. pr. II, 173. (De vertigine, dolore occipitis, stupore etc.)

Paré, Ambr., Methode curative des playes et fractures de la tête humaine etc. Par. 1561. 8°. Αυτῷ: Opp. L. IX.

Tiraquellius, Andreas, Commentarii de nobilitate. Bas. 1561. fol.

1562.

Ardoynus, Santes, De venenis etc. Bas. fol. (Hydrophobia.)

Cardanus, Hier., Somniorum Synesiorum omnis generis insomnia explicantes, libri quatuor, acc. ejusdem de libris propriis Neronis encomium, geometriae encomium, de uno, de secretis, de morte etc. Bas., per Henr. Petri. 1562. 1585. 8°.

Hubrigk, Jo. Fr., Θεωρημα λατρινον de appetitu depravato pica dicto. 32 pp. Altd. 4°.

Luisinus, Aloysus, De compescendis animi adfectibus per medicinam, moralem philosophiam, et medendi artem L. III. Bas. 1562. Argent. 1713. 4°.

Taisnierus, Jo., Opus mathematicum octo libros complectens, innumeris figuris idealibus manuum et physiognomiae etc. adornatum. Colon. fol.

Victorius, Bened., Practicae magnae de morbis curandis ad tyrones, Tomi duo. Quorum primus agit de cura morborum capitis; alter de cura morborum partium spirationi servientium. Venet. 1562. Frcf. 1628. 8°.

Der ungluck-seelige Teufels-Banner zu Dögnabrüd im J. 1562.

Hauber's Bibl. mag. 1738. C. 493—498. (Verdiente viel Geld, wurde aber v. d. eigenen wahnsinnigen Frau vom Boden heruntergeworfen u. starb.)

1563.

Ganriei, P., De symmetriis, lineamentis et physiognomia, ejusque speciebus etc. 3n: ab *Indagine*, J., Introductiones apotelesmaticae. 12°. Aug. Treboc. 1563, 317—384.

Gratarolus, G., De memoria reparanda, augenda, conservandaque ac de reminiscentia; tutiora omnimodo remedia, praeceptiones optimae. De praedictione morum naturarumque hominum, cum ex inspectione partium corporis, tum aliis modis. De temporum omnimodo mutatione perpetua et certissima signa et prognostica. 3n: ab *Indagine*, J., Introductiones apotelesmaticae. 12°. Aug. Treboc. 1563, 179—316.

Grevin, J., Deux livres des venins, auxquels il est amplement discouru des bestes vénimeuses, theriaques, poisons et contro poisons. Anvers. 4°.

ab **Indagine**, Jo., Introductiones apotelesmaticae in physiognomiam, complexionem hominum, astrologiam naturalem, naturas planetarum, cum periaxiomatibus de faciebus signum et canonibus, de aegritudinibus hominum; omnia nusquam fere ejusmodi tractata compendio; quibus ob similem materiam accessit *Guilielmi Gratavoli Bergomatis* opuscula: De memoria reparanda, augenda, conservanda: De praedictione morum naturarumque hominum: De mutatione temporum, ejusque signis perpetuis. Et *Pomponii Gaurici* Neapolitani tractatus de symmetriis, lineamentis et physiognomia, ejusque speciebus etc. 384 pp. Augustae Trebocorum. 12°.

Willich, Jodocus, Ars magica. Tiguri 1563. 8°.

1564.

Aristoteles, Περὶ φύξεως. Lps. 8°. (Griech. mit W. Meurer's Vorrede, Faber's Einleit.)

Avicenna Opp. omnia. Venet. 1564. fol. (L. I. Fen. I. Tract. c. c. 15 de mania. In dementia calefacientia, sanguinem subtiliantia)

Benedictus, Jo., De humatione corporum mortuorum et refrigerio animarum a corpore exutarum libellus. Krakau. 4°.

- Camilla**, Gio., Philosoph. et medico Genor. Enthosiasmo de' misterii maravigl. causa della compositione del mondo. 110 pp. Vinez. 1564.
- Camutius**, A., De humano intellectu libri IV. Pavia. 4°.
- Digbaei**, Kenelm, Demonstratio immortalitatis animae rationalis. Erf. 8°.
- Eustachi**, Barthol., De motu capitis. Venet. 4°. Auch in seinen: Opuscula anatomica. Venet. 1564. Leyden 1707. Delft. 1736. 8°. (Darin noch: de auditus organo u. zahlreiche Fortschritte in der Anatomie des Nervensystems.)
- Gorraeus**, Jo., Definitionum medicarum libri XXIII, literis Graecis distincti. 382 pp. Lutet. Paris. 1564. 2. Ed. 543 pp. Francf. 1601. (Ausdruck „Vertigo“ von διωγος.)
- Hemstedt**, Jac., Adhortatio ad studium doctrinae de natura animae, et corporis humani. Rost. 8°.
- Jacchius**, Lion., Comment. in nonum librum *Rhazis* de partium morbis, opera et industria Hier. *Donzellini* emendata, Basel 1564. Lyon 1577. 1622. 4°. (L. IX c. 4 Cephalalgia. p. 86 Memoriae debilitas.)
- Paracelsus**, Theoph., Eilliche Tractaten vom Podagra, Schlag, fallende Sucht, Taubsucht, Unsinngkeit, kaltem Wehe, Schwindel etc. Cöln. 1564. 4°.
- , Philosophiae ad Athenienses drey Bücher. Von Ursachen und Kur epilepsiae. Item Ursprung, Kur und Heilung der contracten Glieder. Cöln. 4°.
- Pictorius**, G., De instituendis pueris et de memoria liber. Bas. 12°.
- Schnebergerus**, Antoni, († 1587 in Krafau), De bona militum valetudine conservanda liber. Cracoviae. 4°. (Abth. VII. De animae perturbationibus. Erklärt die Folgen verschiedener Leidenschaften u. die Eigenschaften des menschl. Geistes, Pfrafen u. Auszüge aus alten Autoren.)
- Vega**, Chr., De arte medendi. Lugd. 1564. fol. (L. III c. 10 Amnesiae caussa morbi graves.)

1565.

- Agrippa**, H. Corn., (de Nettesheim), L. VI tus s. de ceremoniis magicis, cui accesserunt elementa magica Petri de *Abano*. Col. 1565. 8°. (Ruhte, vom Klerus verfolgt, flüchtete.)

Argentinus, Riv., De praestigiis et incantationibus Daemonum et Necromanticorum. Bas. 8°.

Bellini, L., Gustus organum, novissime deprehensum; praemissis ad faciliorem intelligentiam quibusdam de saporibus. Bononiae. 24°.

Botallus, Leonh., Commentarioli duo, alter de medici, alter de aegroti munere. Admonitio fungi strangulatorii, de catarrho commentarius, de lue venerea, declaratio capitis VI libri VI methodi *Galenii*. Lion 1565. 16°. 1577. 8°. *Haller*, Bibl. med. pr. II, 126. (Ex animi aegrimonia morbi nati, et sublatis ea anxietate sublata. c. 16 § 17 Amaurosis causa erosio ichorosa.)

—, Discursus de vulneribus capitis. Lugd. 16°.

Cardanus, Hier., De methodo medendi, sectiones quatuor. 393 pp. Par. 8°. (p. 247 Apostema cerebri.)

Chapelain, Ergo pulmonum et thoracis affectum spirandi sequitur difficultas. Par. 8°.

Hollerius, Jac., (Houlier), De morbis internis L. II cum L. *Duretii* adnotationibus et Ant. *Valet* exercitationibus c. singularibus observationibus. Par. 1565. 1567. Rast. 1571. 1611. Venet. 1572. Lion 1578. Tr. 1588. Frcf. 1589. B. B. 1603. Genev. 1620. 1635. Par. 1611. 4°. *Haller*, Bibl. med. pr. II, p. 66. (Hemicrania curata fronte subinde frigide lota. In summo aestu semuncia opii devorata. In frigida et austrina aëris constitutione frequentes esse apoplexias, per exempla. Paralysin ex gypsi politura frequentem supervenire. Detectum, hominem incubo laborasse, qui se a sodalibus pene suffocatum adfirmabat, adstricto collo. A liene vapor, inde quando ea aura praecordia adtigerat, epilepsia. Alia exempla mali caduci ab adscendente de inferioribus corporis partibus causa, a digito, a manu. Singultus perpetuus a frustulo oesophago impacto, eo rejecto solutus. Mors ab ischuria, ren alter consumtus, alterius ureterem calculus occupabat.

—, Ad libros *Galenii* de compositione medicamentorum secundum locos Periochae VIII. Par. 1565. 1567. 1571. 8°. (L. VIII Cardialgia. Obs. n. 14 Lipothymia. L. I c. 1 Cephalaeae causa insecta. n. 21 Vertigo.)

Kentmann, Jo., De calculis in hominibus. Ligur. 8°. (n. 1 Cephalaeae causa calculi.)

Lopez, Gaspar., In libros *Galenii* de temperamentis novi et integri commentarii, in quibus fere omnia quae ad naturalem medicinae partem spectant continentur. Alcala de Henares. fol.

Montanus, Jo. B., De succo melancholico, et atra bile. 3m: Opusc. Bas. 8°.

Ranzovius, H., (Ranzov), De conservanda valetudine l. in privatum liberorum suorum usum conscriptus editus a *Detlevo Sylvio*. Antw. 1565. 1580. 8°. *Haller*, Bibl. med. pr. II, 155. (Curatio hominis debilis lapidi bezoar adscripta. Lapis bezoar fausto eventu datus, postquam scelerato homini arsenici drachma dimidia ingesta fuerat.)

Ravennas, Th. Philologus, De modo collegiandi. Venet. 1565. 1574. 4°. *Haller*, Bibl. med. pr. II, 41. (De signis temperamenti in facie aliisque corporis conditionibus apparentibus. Res non naturales et praeternaturales. Sal theriacus, quem Venetum vocat, et nuper esse detectum putat, et tamen ex *Aetio* citat, atque vehementer laudat.)

Schneeberger, Ant., Gemma amethystus s. carbunculus aethiops. Cracov. 1565. 8°. *Haller*, Bibl. med. pr. II, 139. (Praeservatio ebrietatis amethystus.)

Zwinger, Th., Theatrum vitae humanae. Bas. 1565. 1571. 1586. 1596. 1604. fol. (p. 350. 520. 528 Cephalalgia. p. 14 Amentia. p. 351. 415 Coma.)

1566.

Argenterius, Jul., De somno et vigilia, de spiritibus et calido innato. II Tom. Florent. 1566. Par. 1568. 4°. *Auch*: Opp. omn. Venet. 1592. P. III. *Haller*, Bibl. med. pr. II, 96. (c. 26 Catalepsis. c. 11 Therapia.)

Celsus, Aur. Corn., De re medica libri octo. Cum adnotationibus et correctionibus R. *Constantini*. 499 pp. Lugd. 1566. 12°. (L. VIII c. 1 Caluaria. IV c. 4 Asthma. II c. 7 Capitis dolores quibus leuentur. Capitis longus dolor si sine causa est etc. IV c. 1 Capitis descriptio. IV c. 2 Capitis morbi, et eorum curatio. I c. 4 Caput quibus infirmum est, quid facere conueniat. VIII c. 1 Caput quod firmissimum. VIII c. 3 Caput luxatum. IV c. 2 Cephalaea. V c. 22 Cerebri vel membranae eius percussae curatio. IV c. 2 Cynicus spasmus. III c. 30 Diuitis phrenetici historia. IV c. 3 Emprosthotonos. VIII c. 4 Errorem suum de suturis in capite, ingenue confessus est Hippocrates. VIII c. 1 Facies in homine. III c. 3 Horror in febribus. IV c. 2 Hydrocephalus. II c. 5 Insania quibus signis denunciatur. III c. 18 Insaniae species. III c. 18 Insanientum communia remedia. p. 188 c. 1 Ischiadicus morbus. III c. 20 Lethargus. VIII c. 4 Leuia ingenia qualia. V c. 26 Medullae percussae signa. II c. 5 Melancholia. II c. 7 Morbus comitalis, qua aetate aegre curetur. III c. 23 Morbus comitalis. VIII c. 4 Mos magnorum virorum qui sit. I c. 9 Nervorum dolore laborantibus, quid observandum sit.

II c. 5 Neruorum distentio, quibus sutura deprehendatur. IV c. 3 Opi-
sthotonos. III c. 18 Orestes, quo genere insaniae laborauerit. II c. 1
Paralysis. VI c. 6 Paralysis oculorum. V c. 26 Aduersus rabidi canis
morsum. p. 139 c. 25 Sanguis gladiatoris aduersus comitalem morbum.
II c. 5 Singultus frequens quid indicet. II c. 7 Singultus sternutamento
finitur. VIII c. 14 Spina luxata quomodo restitui debeat. p. 182 c. 11
Tenesmus. VIII c. 3 Terebra. II c. 1. IV c. 3 Tetanus. II c. 2 Tristitia
longa quid indicet. VIII c. 1 Vertebrae.)

Franciscus, Jo. Rip., Propositiones de temperamentis. Hafn. 4°.

Giryllus (od. Grillus), Laur., De sapore dulci et amaro L. II, in qui-
bus non ex temere collectis autorum sententiis, sed rationibus
ex ipsa rerum natura sumptis ostenditur, quid de his saporibus
sentiendum sit . . . Nunc primum per A. *Landanum* . . .
in lucem editi. Accessit in fine oratio ejusdem L. *Grylli* de
peregrinatione studii medicinalis ergo suscept. Pragae. 4°.

Joubert, Laur., Dictamen in adfectus cerebri. Lion. 4°. *Haller*,
Bibl. med. pr. II, 134. (Morbi in laesionibus cerebri.)

Mizaldus, A., Memorabilium centuriae IX in aphorism. arcanorum
omnis generis locupletes. Lutet. 1566. 4°.

Moschion, Περὶ γυναικείων παθῶν, id est, de morbis muliebribus
liber unus: cum Conr. *Gesneri* scholiis et emendationibus, nunc
primum editus opera ac studio Casp. Wolphij. 63 pp. Bas. 1566.
(Griech. Text.) Αὐτὸς in: *Spachius*, Gynaeciorum etc. Argent.
1597. p. 1—28. *Haller*, Bibl. med. pr. I, 214. (L. I c. 5 Pica. L. II
c. 4. 24 Nymphomania.)

Pozzi, Giulio, Lectiones de plagis seu vulneribus capitis cruentis.
Bol. 1566. fol.

Rorarius, Nic., Contradictiones, dubia et paradoxa in libros *Hippo-
cratis, Celsi, Galeni, Aëtii, Avicennae*, cum eorum conciliationi-
bus. Venet. 1566. 1572. 8°. *Haller*, Bibl. med. pr. II, 158. (De
tenui membrana cerebri et sanabili et insanabili, de suturis calvariae ad
sanitatem facientibus et contra sanitatem; de iracundis frigidis et tamen
calidis.)

Simon, Sim., In liberum *Aristotelis*, περὶ τῶν αἰσθητηρίων καὶ τῶν
αἰσθητῶν h. e. de sensuum instrumentis et de his, quae sub
sensum cadunt. Genev. fol.

Wier, J., (auch Weyer, Weiher genannt), J., De praestigiis dae-
monum et incantationibus ac veneficiis libri V. 479 pp. Bas.
1563. Ed. 3 per J. *Operinum*. Bal. 1566. 1568. 1577. 1583. 8°.

(In 14 S. 5 Aufl. Leibarzt des Herzogs von Süllich, Wilhelm IV, dem das Werk gewidmet ist. Verf. wies darin nach, daß man es bei den meisten Hegen und Zauberern mit Melancholischen, Wahnsinnigen und Hysterischen zu thun habe, mit denen man Mitleiden haben müsse. Er überzeugte den Herzog, aber nicht den Klerus und König Heinrich VIII von England, der dagegen schrieb. Als Herzog Wilhelm und dessen Sohn unheilbar krank wurden, mußte er fliehen, um dem Gefängnisse und Scheiterhaufen zu entgehen.)

1567.

Actuarius, Jo., De spiritu animali libri duo: prior, de actionibus et affectibus spiritus animalis, posterior: de spiritus animalis nutritione, ad Jos. *Racendytam*, Julio *Alexandrino* Tridentino interprete. 10 l. 1567. fol. *Haller*, Bibl. med. pr. I, 319. Auch: *Medicae artis principes* fol. Fref. 1567, II, pt. 2 p. 1—42.

Agrippa, Corn., Censura seu retractatio magiae. App. ad Phil. occult. de *Albano*, Petr., *Elementa magica*. Par. 8°.

—, Diss. de fascinationibus. Par. 8°.

Curaeus, Joach., Libellus physicus de natura et differentiis calorum, sonorum, odorum, saporum et qualitatum tangibilium. Witteb. 1567. 1572.

Durastantes, Janus Matth., Problemata trias I. Daemones an sint, et an morborum sint causae? II. An virium imbecillitati juncta cacochymia per epicrasin sit curanda? etc. Venet. 8°.

Hollerius, Jac., De morborum internorum curatione liber I. Par. 1567. 8°. (L. I p. 1 De dolore capitis. p. 8 De dolore capitis ab ebrietate. p. 9 De vertigine. p. 10 De phrenitide. p. 11 Potio ad somnum. p. 14 De apoplexia. p. 15 De lethargo. p. 18 De caro. p. 27 De incubo. p. 29 De epilepsia. p. 34 De melancholia. p. 43 De debilitate visus. p. 57 De asthmate. p. 75 De syncope. p. 83 De singultu. p. 130 De tenesmo. p. 135 Curatio dysuriae et stranguriae. p. 150 In paralysi diabetis curatio. p. 166 De uteri suffocatione. p. 181 De dolore. L. III De singultu. In de morborum internorum remediis. p. 104 De priapismo. p. 104 De praefocatione uteri. Accedit de materia chirurgica. L. III v. p. 1—103.)

Joubert, Laurentius, De peste liber unus. Acc. duo tractatus de quartana febre et de paralysi. Lion 1567. 8°. Franç. Par. 1567. Graece 1681. 12°. *Haller*, Bibl. med. pr. II, 133. (Luna silente pueros et senes magis periclitari, luna plena homines robustos. Quartanam febrem aceto tribuit, certe in puellis humorem melancholicum generanti, et ipsi atrae bili simillimo. Paralysin ab humiditate et mollitie nervorum oriri; eam paralysin luna nova invalescere; luna mota cerebrum

et medullam spinalem intumescere, luna silente et decrescente uberiorem esse pituitam.)

Monsleo, Franc., *Artificium memoriae*. Napol. 8°.

Paracelsus Bombastus ab Hohenheim, A. P. Th., *Schreyben von den Krankheitent, so die Vernunft berauben, als S. Beyt's Thant, hinfallende Siedhlage, Melancholia und Unsinigkeit etc.* Public. durch A. v. *Bodenstein*. Bas. 4°.

—, *Etliche Tractaten, zum andern mal in Truck aussgangen. Vom Podagra und seinen Speciebus. Vom Schlag. Von der fallenden Sucht. Von der Daubsucht oder Unsinigkeit. Vom Kaltenwehe. Von der Colica. Von dem Bauchreissen. Von der Wassersucht. Vom Schwinen od. Aridura. Vom Schwinen od. Schwindsucht, hectica. Von Farbsuchten. Von Würmern. Vom Stullauff. Item nemlich hiezu getruet: Von den podagrifchen Krankheiten, und auch was in anhengig ein Fragmentum, 270 S. Cöln. 4°.*

—, *Von der Bergsucht drey Bücher.* Dillingen. 4°.

—, *De physiognomia morborum, therebinthina et utroque helleboro, morbo caduco etc.* Cöln. 4°. (K. *Sudhoff*, die unter Hohenheim's Namen erschienenen Druckschriften, *Brl. Reimer* 1894. 772 S., weist 518 verschiedene Ausgaben seiner Schriften nach während einer Zeit von 360 J., 1529 erschien die erste, 1893 die letzte in London. *Schweiz. Corrb.* 1895, S. 89.)

Pomponatii, P., *De incantationibus etc.* Bas. 4°.

1568.

Aristoteles, *Περὶ ψυχῆς*. Argent. 8°. (Griech. Text.)

Hessi, Eobani, *Diss. de caussis, praeservatione et curatione ebrietatis*. Frcf. 8°.

Menzinger, J., *Praecepta de memoria confirmanda*. Argent. 4°.

Paracelsus, *Pyrophilio vexationumque liber. Accedunt contracturae origines et causae. Quatuor morborum capitalium, podagrae, epilepsiae, paralysis et hydropis curae*. Bas. 8°.

—, *Von Harn u. Fuß Urtheil u. der Physiognomie*. Cöln. 1568. 8°. Argentor. 1608. 8°.

Scutellarius, Jac., *In librum Hippocratis de natura humana, commentarius*. 147 pp. Parma. 4°.

de Vieri, cognom. il Verino, F., *Discorso del soggetto, del numero, dell' uso degl' habiti dell' animo*. Fiorenze. 8°.

1569.

- Cnobloch, J.**, De paraphrosyne s. delirio et differentiis suis. Frcf. ad V. 4°. *Haller*, Bibl. med. pr. II, 124.
- Gemma, Corn.**, De arte cyclognomonica L. III doctrinam veterum universam, unaque philosophiae *Hippocratis*, *Galen*i, *Platonis* et *Aristotelis* in unius circularis methodi speciem referentes, quae per animarum triplices orbes ad sphaerae coelestis similitudinem fabricatos non medicinae tantum arcana pandit mysteria, sed et inveniendis constituendisque artibus et scientiis etiam patescit. Antwerp. 1569. 4°.
- (Glockberg, J.)**, De morbis hypersthyricis et rebus magicis. Rost. 1569. 4°.
- Mercurialis, Hier.**, Libri sex de re gymnastica veterum. Venet. 1569. Catal. 1644. 4°. *Haller*, Bibl. med. pr. II, 169. (Vociferatio, risus.)
- Porta, Jo. Bapt.**, Magiae naturalis libri viginti. In quibus scientiarum naturalium divitiae, et deliciae demonstrantur. Nap. 1569. fol. Frcf. 1591. 8°. 1597. 1607. Hanov. 1644. 8°. Lugd. 1644. 1652. 12°. Amst. 1664. 12°.
- Vallesius, Franc.**, Comm. in Galenum de inaequalibus temperamentis. Compluti. 8°.

1570.

- ab **Altomari, D. A.**, Trium quaesitorum nondum in *Galen*i doctrina dilucidatorum compendium. Primum: Quod functiones principes juxta *Galen*i decreta anima non in cerebri sinibus, sed in ipsius corpore exerceat. Sn feinen: Nonnulla opusc. etc. 4°. Venet. 1570, 64—79.
- Boëtius**, De Musica L. I in Opp. minora. 1570.
- Calzavella, V.**, De theriacae abusu in febribus pestilentibus. 32 l. Brixiae. 4°.
- Carpentier, Jac.**, et **M. Akakia**, Non ergo omni dyspnocae eadem remedia. Par. 8°.
- Conforti, Hier.**, De vino mordaci. Brix. 4°.
- Costaens, Jo.**, Libri III. Fen. II. De aegritudinibus nervorum vertente J. *Quinquarbor*eo. Par. 1770. 8°. *Æuch*: *Haller*, Bibl. med. pr. I, 387.
- Donzellinus, H.**, De natura, causis et legitima curatione febris

pestilentis. Ad. J. *Valdanium* Brixae medicum epistola. In qua etiam de theriacae natura ac viribus latius disputatur. 18 l. Venet. 4°.

Paracelsus, A. P. Th., *Etliche Tractetlein zur Archidoxa gehörig.*

1) Von dem Magenten unnd seiner wunderbarlichen Tugend in allerley Kranckheiten sehr nützlich zu gebrauchen. 2) De occulta philosophia, darinnen tractirt wird: De consecrationibus. De conjurationibus. De caracteribus. Von allerley Erscheinungen im Schlaß. Von irrdischen Geistern oder Schrötlein. Von der Imagination. Von den verborgenen Schätzen. Wie der Mensch vom Teuffel beseßten wird. Wie man den bösen Geist von den beseßenen Leuten austreiben sol. Von dem Ungewitter. 3) Die recht weiß zu administrieren die Medicin, von Theophrasti eigener Hand gezogen. 4) Von eilerley giftigen Thieren, wie man ihnen das Gift nemen, und tödten sol. 35 l. München. 4°.

Dasselbe. Item I. De tinctura physicorum. II. De occulta philosophia. 241 l. Strassb. 1570. 16°. Englisch, 171 pp. Lond. 1661. 12°.

Quinquarboreus, J., *Avicennae* L. III Fen. II De aegritudinibus norvorum ex hebraico latine reddidit. Par. 1570. 8°.

Pencer, Casp., *Tractatus de epilepsia, pleuritide, arthritide.* Witteb. 4°.

Touret, Petr., et Nic. **Elain**, *Ergo hystericis Venus.* Par. 8°.

Wittich, Jo., *Praeservatio sanitatis.* Bericht von den sechs unvermeidlichen Dingen zur Gesundheit, wie man sich in denselben beydes zu Hause als auch auf dem Lande verhalten soll, auf die teutsche übliche Kunst gerichtet, mit alten rhythmis und guten Arzneyen geziert. Vermehrt mit einer Zugabe vom Meth, Wermeth Trank, Hippocras und Nectar, Honig und Volsaufen, item das reiche Kästlein auch von der schrecklichen Hauptkrankheit u. epidemischen catarrhalischen Fieber. 1570. Schmalkalden. 1595. 8°.

1571.

Bodini, J., *De magorum daemonomania* L. IV, lat. per *Philippum*. Bas. 4°.

Bravus, Jean de Piedra Hita, *De hydrophobiae natura, causis et medela eorum, qui a canibus rabidis morsi sunt, liber unus.* Salamanca 1571. 1576. 1588. 8°. Auch: *Haller*, *Bibl. med.* pr. II, 184.

- de **Ferrariis**, J., Matthiae (de Gradibus), Consiliorum secundum vias *Avicennae* ordinatorum utile repertorium. Papiae 1574. *Haller*, Bibl. med. pr. I, 464. (Palpitationem cordis saepe succo limonum superavit. n. 101 Hydrophobia.)
- Fallopious**, G., (eigentlich Fallopia), In Hippocr. De vulneribus in genere, de vulneribus capitis, nasi, oculorum, colli etc. Venet. fol. Opp. I p. 584. (c. 45 Amentiae caussa cerebri laesiones.)
- Grevinus**, Jac., De venenis. Antw. 4°. (Hydrophobia. p. 103 Taranismus.)
- Mercurialis**, Hieronymus, Variarum lectionum in medicina scriptoribus et aliis L. IV. Venet. 1571. Quinque libri 1576. L. VI Par. 1585. *Haller*, Bibl. med. pr. II, 169. (L. VI Hydrophobia. Miscellanea ex antiquitate sumta, loci veterum emendati, explicati, pleraque practica, conciliata ex poetarum veterum locis.)
- Maranta**, Bart., Della teriaca e del mithridate. Venet. 4°. Lat. v. Joa. Camerarius. 215 ff. Frkf. a. M. 1576.
- Pictorius**, Villingamus, G., Sermonum convivialium apprime utilium, libri X, deque ebrietate lusus quidam. Item de sublu-narium daemonum ortu, natura, illusionibus, etc., et quomodo pellendi sint, isagoge. Una cum epitome de magiae caeremonialis seu goetiae speciebus. Quibus annexa est resolutio, utrum sagae ignis mulcta damnandae sint. Praeterea de phar-macandi comprobata ratione libri II per Theod. *Visenium* carmine conscripti, et per eundem pictorium scholiis illustrati. His accedit quoque Q. Sereni *Sammonici* libellus de omnium morborum cura, metrica oratione conscriptus, et ejusdem pictorii commentariis explanatus. 12°. Basil. 1571.
- Trincavellius**, Vict., De compositione et usu medicamentorum a L. *Marduccio* recogn. Venet. 1571. 4°. Bas. 1571. 8°. (L. IV c. 4 Laesiones capitis. IV c. 7 Therapia convulsionum.)
- Valdanius**, J., De theriacae usu in febris pestilentibus. Brixiae 1570. 4°. Liber secundus. Brixiae 1571. 16°.
- Venusti**, Ant. Maria, Consilia medica, in quibus vera consultationis methodus proponitur, multi morbi cum suis causis et signis considerantur, multae etiam medicae quaestiones pertractantur. Venet. 1571. 4°. Frkf. 1605. 4°. (P. I Cons. 1. 2. 3 Cephalalgia. Cons. I n. 16. 71 Catalepsis. I n. 71 Cardialgia. I n. 8. 34 Vertigo. II n. 8 Vertiginis causa consensus gastricus.)
- Zwinger**, Th., Theatrum vitae humanae. Bas. 1571. fol. 4 Vol.

Haller, Bibl. med. pr. II, 132. (p. 520 Laesiones capitis. p. 240 Morbi capitis. p. 351. 374 Catalepsis. p. 352. 521 Cardialgia. p. 373. 474 Hydrophobia. p. 351 Lipothymia. p. 490 Hydrocephalus. p. 19. 20 Phrenitis. p. 362. 495 Tremor. p. 381 Hebetudo visus. p. 350 Vertigo. p. 374 Tarantismus. In Vol. VII De temperantia et abstinencia.)

1572.

Avicenna, Canonis libri III fen. I Tractatus quartus, in quo scribit de aegritudinibus capitis, et noxa multa illarum in functionibus sensus, et medicaminis, sive partis reetricis, à Jo. *Quinquaborraeo* latine versus, et ad fidem codicis Hebraici correctus. Par. 8°.

Erastus, Thom., Disputationum de medicina nova Th. *Paracelsi* partes duo in IV. Pars prima: in qua, quae de remediis superstitiosis et magicis curationibus ille prodidit, praecipue examinantur. Liber omnibus quarumcunque artium et scientiarum studiosis apprime cum necessarius tum utilis. Pars altera: in qua philosophiae Paracelsicae principia et elementa explorantur. 267 et 284 pp. Bas. 1572. fol. *Haller*, Bibl. med. pr. II, 174. (I c. 4. 6. 7. 8. 9 Daemonomania. Lepa et epilepsia incurabiles. IV, in qua epilepsia . . . confutatur. II p. 174 Singultus. p. 53 De viribus imaginationis, quas vel in proprium, vel in alienum corpus exercet. p. 75 De fascinatione et affinibus ei affectionibus. p. 126 An aliqua detur magia naturalis et licita. p. 155 De magia operatrice. p. 193 De lamiis seu strigibus, non inutilia scitu. p. 215 De magia divinatrice ejusque speciebus: ac de divinatione quoque non pauca.)

Lavater, Lud., De spectris, lemuribus et magnis atque insolitis fragoribus variisque praesagitionibus quae plerumque obitum hominum, magnas clades, mutationesque imperiorum praecedunt, liber unus: Ludovico *Lavatero*, Tigurino autore. 272 pp. Genev. 1570. (Viele sehen und hören scheinbar Gespenster infolge von Melancholie, Raserei, Schwäche der Sinne, Furcht und anderen Affecten, oder sie sehen Thiere, Erbaudbünstungen und andere natürliche Dinge als Gespenster an, aber deshalb darf man nicht läugnen, daß auch wirkliche Gespenster existiren und wahrgenommen werden. Böse Geister erscheinen gewöhnlich in Gestalt eines Widwen, Bären, Hundes, Uhuß, einer Schlange, Rahe oder eines schwarzen Schattens, gute als Tauben, Menschen, Schafe oder im Lichtglanz; daß außer den guten und bösen Engeln auch Verstorbene erscheinen, ist unrichtig; meist sind es teuflische Geister, die die Gestalt Verstorbenen annehmen. Seit der Reformation haben die Gespenster sehr abge-

nommen, denn im Sichte der reinen Gotteserkenntniß können die Werke der Finsterniß nicht gedeihen.)

Memmius, P., Disput. circularis de temperamentis. Rost. 4°.

Paracelsus, P. T., Metamorphosis. Durch A. v. *Bodenstein* publiciert. Bas. 8°. (Enthält die Bücher von natürl. Dingen oder die Ähghilf Paracelsi.)

—, De remediis superstitiosis et magicis curationibus. Bas. 4°. Auch: *Haller*, Bibl. med. pr. II, 174. (Historia Paracelsi ex ore *Oporini* et *Vitteri* descripta, quorum uterque cum *Paracelso* vixerat et quorum testimonia de indecora vita *Paracelsi* consentiunt, in Hohenest nati.)

Peucerus, Casp., (Peucker), Diss. de asthmate. Viteb. 4°.

Rosineau, G., et P. de la *Mer*, Ergo soporosorum communis curatio. Par. 8°.

Varolius, Const., De nervis opticis nonnullisque aliis praeter communem opinionem in humano corpore observatis epistola ad Hier. *Mercurialem*. 32 pp. Pad. 1572. 1573. 16°. (Epist. 2 Apoplexiae causa acrimonia.)

Volcherus Coiter, Obs. med.-chirurg. Norib. 1572. fol. *Haller*, Bibl. med. pr. II, 187. (Ex tertiana spuria dolor colicus, inde paralysis, epilepsia, mors. p. 111. 112 Laesiones capitis graves sanatae. *Haller*, Bibl. Chir. I p. 225 In laesionibus capitis incisiones integumentorum. p. 57 Hydrocephalus causa epilepsiae, febris.)

1573.

Bauduyn, Chr., et Jo. *Cothillon*, Non ergo omnis syncopes eadem curatio. Par. 8°.

a Cruce, Jo. Andr., Chirurgiae libri septem. Quam plurimis instrumentorum imaginibus arti chirurgiae opportunis suis locis exornati Theoricam Practicam ac verissimam experientiam continentes. In quibus et omnia quae optimo chirurgo in curandis vulneribus convenire videntur, ordine quodam amplissimo concerni possunt. Nunc primum in lucem editi. Venet. 1573. Chirurgia universale e perfetta. Venet. 1574. 1583. 1605. fol. in 7 libris. Ebenso: Chirurgia universalis opus absolutum. Ven. 1596. fol. (Enthält alles Wissenswerthe über Trepanation mit Instrumenten. Ausführlich in Nouv. iconogr. de la Salpêtrière VI. p. 293.)

Denizot, Gerard, et Fr. du *Port*, Ergo hystericis venaesectio. Par. 8°.

Erastus, Thom., Disp. de nova Paracelsi medicina. Bas. 4°.

Haller, Bibl. med. pr. II, 174. P. IV, in qua epilepsiae . . . vera curandi ratio demonstratur et Paracelsica solidissime confutatur. Disp. IV p. 37 Amentiae causa cranii deformitas. Epilepsia purgatione nonnunquam superatur. Malles aquas, trochiscos epilepticos non descriptos. *Paracelsum* detestabilia remedia laudasse, neminem eo malo correptum sanasse. Infelicissimae ejus curationes, in nobilibus Bohemis perpe- tratae. Disp. IV p. 81 Ecstasis.)

Hieraume, Val., et **J. Beauchesne**, Non ergo ut sedes, sic eadem convulsioni et paralysi causa et curatio. Par. 8°.

Hovel, Nic., Tr, de la theriaque et du mithridate en deux livres. Par. 8°. *Æuð*: *Haller*, Bibl. med. pr. II, 184. (Historia et usus.)

Hugnet, J., et Nic. **Marchant**, Ergo epilepsia in omni ætate cura- bilis. Par. 8°.

Patinius, Benedictus (*Patina*), Consilium pro divo Maximiliano de cordis palpitatione. Brixiae 1573. 8°.

Paracelsus, Bomb. ab Hohenheim, A. Ph. G., De natura rerum, de natura hominis. Ex Germ. transl. per G. *Forbey*. Bas. 8°.

Valleriola, Franc., Observationum medicinalium libri sex, nunc primum editi et in lucem emissi. In quibus gravissimorum morborum historiae, eorundem causae, symptomata atque even- tus, tum et curationes miro ordine describuntur. 524 pp. Lugd. 1573. 1581. 8°. 2. ed. 1605. *Haller*, Bibl. med. pr. II, 104. (I p. 74 De palpitatione cordis cum capitis et ventriculi dolore acuto: quibus affecti- bus curandis dum vehementer intentus medicus methodum omnem com- plet, fortuito casu misero aegro loco somniferi syrups aqua sublimati prae- betur, incogitatò quidem et in noctis conticinio, quum extinctum fuisset cubiculi lumen, diris cruciatibus affecto aegro, in vitae periculum incidit: liberatur tamen nutu dei longissimo tempore et magno labore. p. 89 De gravissima pleuritide cum phrenitide, et casu ab alto, et vulneribus in ventre ab ipsa et aegra sibi inflictis: et sublimati potione, quam ipsa aegra in furorem acta sumpsit, et è fenestra in subditum solum lapideum se praecipitem dedit, ubi fere mortua horas plures cum summo frigore pene congelata mansit: curatur tamen integrè nutu Dei. II p. 153 Vir resolutione multos annos laborans, incendij metu se praecipitem è suc- censa domo deiicit, repente sanatur et deinceps probe incedere coepit. p. 185 De insania mirabili ex amore inducta, atque curata. p. 240 Ex leni vulnere in capite sine fractura scissuræ vlla, inflammatione, para- lysi et convulsione cum delirio secutis, mortale vulnus efficitur, vñdecimo die mortuo iuvene. p. 256 De demorso à cane rabioso, et in graue peri- culum acto, eodemque, magna difficultate curato. p. 315 De vulnere in capite à lapide incusso, vñde mors secuta est. L. IV p. 343 De paralysi

dextrae partis in sene septuagenario sanata. p. 359 De epileptica accessione ex puerperio difficili nata, et crebrò recurrente, purgationibus à partu etiam plus aequo nimium fluentibus, deque horum pathematum curatione. L. V p. 458 Sutor quidam Auenione gravi vulnere in capite percussus, ad duram vsque meningem pertingente vulnere, resolutione, convulsione correptus, et sine voce mutus dies totos septem manens, magno labore nutu Dei curatur. VI p. 492 Ex casu ab alto diffracta vniversim caluaria, et sine voce, sine sensibus, et propè apoplectico reddito aegro, curatur miraculo tamen. p. 505 Mulier calidissimi temperamenti ex causo febre in mirabile delirium incidens cum graui syncopa, vt moribunda putaretur, curatur magno labore. Catalepsis superata. Terrore discussa paralysis. III n. 1. 8. IV n. 10. V n. 9. 17. 19. 20. 21 Laesiones capitis. IV n. 10 Laesio capitis magna sanata: I n. 2 Cardialgia. III n. 8 Convulsionum caussa gastrica vitia. VI n. 8 Tremor.)

Varolius, Constant., De nervis opticis epistola. Padua. 8°.

Villarino, Franc. Diez, Medendi canonum tomus I in quo plurimae gravissimorum auctorum sententiae difficiles abditissimaeque circa curationem affectuum capitis et pectoris descriptae exarantur. Tudela 1573.

de Violaines, Ol., et **J. Girard**, Ergo caput morborum radix. Par. 1573.

1574.

Arcaeus, Franc., De recta curandorum vulnorum ratione, et aliis ejus artis praeceptis libri II. 285 pp. Antw. 1574. Amst. 1658. (L. I c. 2 Depressio cranii. L. I c. 3. 4 Fissurae cranii.)

Aristoteles, Περὶ φύξης. Venet. 4°. (Griech. mit lat. Uebers. des Michael Sophianus und Comm. des Averroes.)

Clusius, lat. Uebers. der span. Abh. von *Monarder*, De simplicibus medicamentis ex occidentali India delatis, quorum in medicina usus est. 1574. (Tabak als Weissagekraut, Cocagebrauch etc.)

Erastus, Thom., De epilepsia. Diss. P. IV passim. Bas. 4°.

Danaeus, Lamb., De veneficiis, qu. olim sortilegos nunc autem vulgo sortiarios vocant etc. Genev. 1574.

Fevinus, Rob., De abusu medicinae coercendo, in quo empiricorum, tum ιατρομαχων, medendi ratio refellitur, et fascinationis modus impossibilis esse ostenditur. Par. 1574. 8°. *Haller*, Bibl. med. pr. II, p. 193.

Göldli, Henr., Regimen pestilentiae et medicamentum approbatum in pleuritide quae quasi pestis est, tum forma medica-

menti quae paralytim curat, et pretiosae aquae contra vertiginem, maniam, apoplexiam (ante annum 1574 prodiit).

Hieraume, Val., et G. Lusson, Ergo mulieri ab utero plures quam ab capite morbi. Par. 8°.

Jachini, Leonh., Comment. in IX libr. Rasis. Bas. 4°. (c. 14 p. 132 Epilepsia ex graviditate.)

Lemnius, Levinus, De miraculis occultis naturae libri IV. Item de vita quam animi et corporis incolumitate recte institvenda, liber unus. Illi quidem iam postremum emendati, et aliquot capitibus aucti: hic verò nunquam antehac editus. 566 pp. Antw. 1574. 8°. Jen. 1588. 12°. (p. 110 Ad visum omnia referenda. p. 100 Affectibus omnes obnoxii. p. 11. 95 Affectuum in animo tyrannis. p. 460 Affectio religiosos facit. p. 362 Amor parentum in filios et à diverso unde emergat. p. 66 Anima, licet incorporea, doloribus agitur. p. 64 Anima, quando corporis ministerio indiget. Anima multa agit absque corporis adminiculo. p. 55 Anima singulis diversa. p. 57 Anima imperfecta in pueris instrumenti ratione. p. 52 Animam rationalem quando homo concipit. p. 76 Animantes mente destitutae. p. 8 Animantes naturae instinctu ducuntur. p. 52 Animarum inepta transmutatio. p. 68. 69 Animarum discrimen. p. 82 Animae carnificina mentem vellicat. p. 56 Animae domicilium. p. 51 Animae dotes et ornamenta. p. 63 Animi cruciatus quàm corporis seior. p. 445 Animi et corporis consensus, p. 145 Apoplectici serius humandi. p. 379 Argumenta animi ex oculis. p. 69 Bruta non ratione, sed naturae ductu feruntur. p. 305 Canes quando rabie cruciantur. p. 503 Canes aquam exposcunt. p. 304 Canis vt à rabie praeservetur. p. 253 Cerebri et hepatis affecti praesagium ex testibus. p. 371 Cerebri regia potestas. p. 390 Cerebro quae conueniunt. p. 201 Cerebrum et cor à remotis partibus afficiuntur. p. 67 Conscientia quid in mente efficiat. p. 439 Conscientia quo tempore se profert. p. 437 Conscientiae fiducia quid efficiat. p. 11. 79 Consensus corporis et animae. p. 61 Corpus animi vi ad actionem impellitur. p. 60 Corpus animi instrumentum, p. 78 quomodo. p. 100 Corpus et anima mutuis morbis afficiuntur. p. 414 Cur foemina minus ingeniosa. p. 22 Hydrocephalon quale capitis vitium. p. 157 Homines interdum inquieti, noctu clamosi sunt. p. 442 Homines non conscientiae motu, sed affectibus ducuntur. p. 307 Homo caducis afficitur. p. 417 Ignorantia veri errores parit. p. 418 Imaginatio mulieris multa molitur. p. 146. 155 Incubus. p. 449 Infantis gestatio ad lunae cursum referenda. p. 121 Ingenium vbi intenderis ibi valet. p. 179 Intemperantia vini memoriae offit. p. 59 Mala mens inquieta. 106 Mali genij melancholiae incumbunt. p. 101 Melancholia vnde contrahitur. p. 102 Melancholia vt expugnetur. p. 391 Melancholiae incommoda. p. 97 Melancholiae natura. p. 105 Melancholici commiseratione digni. p. 136 Melancholici non facile inebriantur. p. 101